

19 (913) сон

30 апрель — 6 май 2009 йил

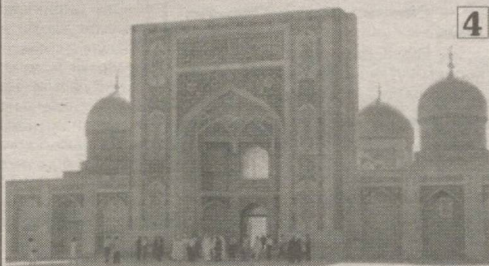
Web-site: oilavajamiyat.uz

2

**САМАРҚАНДНИНГ
ЧЕМПИОН ҚИЗИ**

ҲАЗРАТИ ИМОМ АБУ БАКР ҚАФФОЛ ШОШИЙ

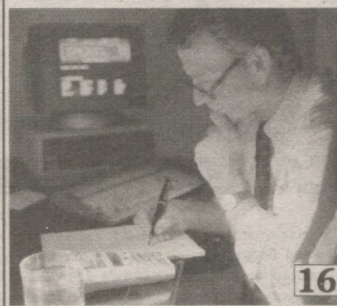
4

6

**ЭРКАКНИНГ
«ЗАИФ»
НУҚТАСИ**

«ОНАМ МЕНИ ТАН ОЛМАДИ»

16

ХОТИРА АБАДИЙ, ҚАДР АБАДИЙ

1999 йил...

Юртбошимиз 9 майни «Хотира ва қадрлаш куни» дея эътироф этган эдилар. Ана шу лаҳзадан бошлаб халқимизнинг юрагида Хотира уйғонди, мудраб ётган ўтмиш кўз очди, еру осмон оралиғида бир калима дуога интиқ бўлган руҳлар шод бўлди гўё. Ўн йил аввал муқаддас Ватаннинг, улуг халқнинг хотирасига ўлмас ҳайкал қўйилди, бобомерос ҚАДР қайтди шунда. Бу эса, «Тарихий хотирасиз келажак йўқ!» деган ҳикматли башоратнинг чин маънодаги исботи эди.

Пойтахтимиздаги Хотира майдони йилнинг тўрт фаслида ҳам одамлар билан гавжум бўлади. Қашқадарё вилоятининг Чироқчи туманида яшовчи 80 баҳорни қаршилаган Эшпўлат бобо Хўжаев бу муборак жойни ҳар йили бир марта зиёрат қилиб кетади. Негаки, «Хотира китоби»да унинг ҳам яқинлари, қариндош-уруғлари номлари зикр этилган.

Муҳаммад АМИН сурат-лавҳаси.

КЕЧА:

→ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 28 апрель куни Қозоғистон Республикасининг Олмаота шаҳрида бўлиб, Марказий Осиё давлатлари раҳбарлари — Оролни қутқариш халқаро жамғармаси таъсисчиларининг учрашувида иштирок этди.

→ Россия Ташқи ишлар вазирлигининг Дипломатия академиясида мамлакатимиз Президенти Ислам Каримовнинг «Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этишнинг йўллари ва чоралари» китобининг тақдироти бўлиб ўтди.

БУГУН:

→ Пойтахтимизда ўтказиладиган мини-футбол бўйича Ўзбекистон суперкубоги баҳсларида мамлакатимизнинг амалдаги чемпиони «Строитель» (Зарафшон) ва кубок соҳиби «Ардус» (Тошкент) жамоалари ўзаро беллашадилар.

→ Бундан роппа-роса 62 йил аввал Тошкент куранти ilk бора бонг урган эди!

ЭРТАГА:

→ Тошкентда Кураш бўйича биринчи жаҳон чемпионати ўтказилганига 10 йил тўлади (1999).

→ 9 май — Хотира ва қадрлаш куни арафасида республикамизнинг турли вилоятларида умргузаронлик қилаётган уруш қатнашчилари, кекса нурунийлар билан учрашувлар, хайрия тадбирлари ўтказилади.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА:

Ҳаракат — яшаш демакдир	3
Тоғли Сўхнинг Фазнов қишлоғида бир кун	5
Фамилиясини ўзгартирмаган сингил	11
Бева аёлнинг домига илинган бўйдоқ йигитга мактуб	12
Икки йил ўқиган китобининг муаллифини унутган ўқувчи	13
Сигарет қутисидаги ёзув ўзгарса...	14
Келин соппа-соғ, куёв эса...	15

САМАРҚАНДНИНГ ЧЕМПИОН ҚИЗИ

Мафтун ШАМСИЕВА 7 ёшдан бошлаб бадий гимнастика билан шуғулланиб келади. Айни пайтда 13 ёшда. Самарқанд шаҳридаги 17 — мактабнинг 7 синфда ўқийди.

Авалло Мафтунанинг эришган муваффақиятлари қайд этилган варақага кўз ташлаймиз:

2006 йил — “Умид ниҳоллари” мусобақаси — 3-ўрин.

2008 йил — Москвада бўлиб

ўтган “Ёкут юлдуз” халқаро турнири — кумуш медаль соҳибаси.

2008 йил — Германияда ўсмирлар ўртасида ўтказилган бадий гимнастика беллашувида ҳамда Бельгияда бўлиб ўтган халқаро турнирда гимнастика кўпкурашида ҳам олтин медални кўлга киритган.

Ниҳоят, 2009 йилга санокли кўнлар қолганида, Россияда ўтказилган нуфузли “Олтин ярпок” мусобақасида фахрли биринчи ўринни эгаллади.

— Мафтун, мактабингизда ҳамма сизни “ана, чемпион киз келяпти” деб кўрсатишса керак-а?

— Уналикмасу, лекин, ҳар-ҳар замонда эшитиб қоламан. Мен ўзимни мактабдош ёки синфдошларим

олдида ҳадеб кўз-кўз қилишни ёқтирмайман. Менам ҳамма болаларга ўхшаб, оддийгина мактаб ўқувчиси-ман, машғулот ва мусобақаларда эса спортчи гимнастикачига айланаман.

— Эшитишимизча, сиз мусика мактабида ҳам ўқиркансизми?

— У ерда 6-синфдаман, фортепьяно чаламан.

— Икки жойда ўқиш ва яна тинимсиз машғулотларга қат-

СПОРТ

нашдан қийналмаяпсизми?

— Ҳаммаси қизиқишга боғлиқ экан. Улғуряпман. Мактабда аёло баҳога ўқияпман.

— Яна нималарга қизиқасиз?

— Инглиз тилини ўрганапман.

Уйда эса турли хил пишириқлар тайёрлашга қизиқаман.

— Кун тартибингизни қандай тузгансиз?

— Шароитга қарайман. Гимнастика билан жиддий шуғулланаётганим боис, баъзан эрталаб соат саккиздан кечки олтигача, дарслардан бўшагач, 4-5 соат машғулотларга қатнаймам.

— Ойингиз ҳар доим ёнингиздами?

— Йўғ-е, энди анча катта бўлиб қолдим-ку! Ишонадилар, негаки, устозларим билан сафарларга чиқамиз.

— Ҳўш, энди келгусидаги орзуларингиз ҳақида ҳам айтсангиз.

— Насиб этса, янада нуфузлироқ мусобақаларда чемпион бўлиб, Ватанимиз шарафини муносиб ғимоя қилмоқ учун интиляпман. Қолаверса, устозим Елена Аслановага ўхшаб, спорт устаси бўлмоқчиман.

«Оила ва жамият» мухбири Гулрух МҲИМОНОВА ёзиб олди.

СЕМИНАР-ТРЕНИНГ

нинг, уй бекаларининг бундай тренинг семинарларга бефарқ эмаслигидир. Чунки ҳозир бу ерга тақлиф қилинган иштирокчилар сонидан ҳам кўпроқ аёллар қатнашмоқда.

Шунингдек, тренинг дастури доирасида аёллар ва эркеклар тенгхуқлиги масалалари, халқаро шартномалар, Ўзбекистон конунчилиги қоидалари бўйича назарий ҳамда амалий машғулотлар ўтказиш режалаштирилган. Тренинг жараёнида иштирокчилар ролли ўйинлар орқали жамиятда ва оилада учрайдиган муаммоларнинг самарали ечими билан танишдилар. Тadbир қизиқарли баҳс-мунозараларга бой бўлди.

Барно СУЛТОНОВА, «Оила ва жамият» мухбири.

УЙ БЕКАЛАРИ... УЧ ҲАФТА ЎҚИШАДИ

Тошкент шаҳрида уч ҳафта давомида Ўзбекистон хотин-қизлар кўмитаси ҳамда БМТ тараққиёт Дастурининг «Ўзбекистонда аёлларнинг имкониятларини кенгайтириш учун ҳуқуқий ва ташкилий салоҳиятини ривожлантириш» лойиҳасига биноан уй бекалари учун «Аёлларнинг ижтимоий фаолияти ва ҳуқуқий маданиятини ошириш» мавзусида семинар-тренинглар бўлиб ўтади.

Куни кеча Чилонзор тумани «Мевазор» маҳалласида фаол аёллар ва уй бекалари учун Ўзбекистон Нодавлат нотижорат ташкилотлар миллий ассоциацияси аёллар ва ёшлар масалалари бўйича раис ўринбосари Нигора Гафорова иштирокида шун-

дай семинар-тренинг ўтказилди.

— Бундай тadbирдан қўзланган мақсад хотин-қизларга нисбатан мавжуд муаммоларни бартараф этиш, уларнинг ҳуқуқий онгини CEDAW (хотин-қизлар ҳуқуқлари камситилишининг барча шаклларига барҳам бериш тўғрисидаги) конвенцияси ҳақидаги билимларини ошириш, жамиятда ва оиладаги ўрнини аниқлашдан иборат. Ахир хотин-қизларимизнинг жамиятимиз раванқидида фаоллиги, ташаббускорлиги жуда муҳим дейди, — Чилонзор туман ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар кўмитаси раиси Муаттар Содиқова. — Энг қувонарлиси эса маҳалла аёллари-

ДИККАТ! ДИККАТ! ЯНГИ ИЖОДИЙ БЕЛЛАШУВ!

“НАВРЎЗДАН НАВРЎЗГАЧА”

Одамлару одамлар, ботда битган бодомлар! Эшитмадим деманлар, эшитганлар келинлар! Йилбоши — Наврўз олам ташриф буроятган даҳзаларда Она табият, бутун бориққ ўйғонади, деймиз. Аслида-чи? Бундай файзиёб кунларда энг аввало, одамзот уйғонади, унинг Кўнгли отлиғ сирли дунёси кўз очади. Рухида, юрагида покланиш, тозарлиш бошланади.

Муҳтарам юртдошлар! Алоҳ-аждодларимиз неча минг йиллардан бери ўзларининг энг ўзгал ва эъзозли сайлағидан бири сифатида қадрлаб, нишонлаб келган Наврўз бизнинг жаннатимонанд ўлкамизда айни истиқлол йилларидаги на олмавий байрам сифатида ўзининг кўҳна ва навақирон шакл-шамойили, миллий қиёфаси ҳамда шарқона мазмун-моҳиятига эга бўлди. Шу боис «Оила ва жамият» газетаси тахририяти ҳам ушбу айём арафасида ижодкорларни «НАВРЎЗДАН НАВРЎЗГАЧА» деб номланган

ИЖОДИЙ БЕЛЛАШУВ майдонига чорлайди!

Ушбу майдонга қалами(қамчиси эмас!) чарқланганлар ўзларининг «КАНОТЛИ ИЛҲОМ ОТ»лари билан тушиб, мардона курашадилар. «ПУБЛИЦИСТИКА», «ШЕЪРИЯТ», «НАСР», «ҲАЖВИЯ» ва ниҳоят, «СУРАТ» (фото ва карикатура) деб номланган майдонларимиз сизга мунтазир.

Беллашув шартлари қуйидагича: компьютерда А-4 формат, бир ярим интервал оралиғи, керн14, TimesU2 гарнитураси, ҳажми 5 бетгача (публицистика ва насрий асарлар учун) бўлган материаллар қабул қилинади. Қўшимча тарзда ўзининг ҳақинида қисқача маълумот, бир дон10X15 ҳажми фотосурат илова қилинган. Материалларини газетамизнинг электрон манзили ҳамда почта орқали юборишингиз мумкин. Сөзиб турибмиз, табиийки, совринларга ҳам қизиқаяпсиз.

Ғолибларга:

ТЕЛЕВИЗОР
DVD ПЛЕЙЕРЛАР
ҚҮЛ ТЕЛЕФОНЛАРИ
ФОТОАППАРАТЛАР
РАҒБАТЛАНТИРУВЧИ
МУКОФОТЛАР БЕРИЛАДИ.

Маълумотлар учун телефонлар: 233-28-20, 233-04-35.

Ушбу рамз остида берилаётган мақолалар Ўзбекистон мустақил босма ОАВ ва Ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди томонидан ажратилган грант асосида тайёрланди.

ШУ СОНГА ХАБАРЛАР

«ОЛТИН ВОДИЙ» ҒОЛИБЛАРИ

Наманган шаҳридаги «Ёшлар» спорт мажмуасида бадий гимнастика бўйича қизлар ўртасида «Олтин водий» биринчилиги мусобақалари бўлиб ўтди. Унда вилоят биринчилиги ғолиблари — Фарғона шаҳри, Андижон шаҳри ва вилояти, Наманган шаҳри ҳамда Тўрақўрғон туманларидан келган 68 нафар спортчи қизлар ўз маҳоратларини намойиш этишди.

— Нуфузли беллашувнинг гуллар шаҳри — Наманганда ўтиши вилоятда спортнинг ушбу тури жадал ривожланаётгани ҳамда хотин-қизлар ўртасида кенг оммалашиб бораётганидан далолат беради, — дейди мусобақа бош ҳаками, олий тоқтали спорт мураббийи, фарғоналик Соёя Валиева. — Бу қизлар орасидан нафақат республика, балки халқаро мусобақалар иштирокчилари, ғолиблари чиқишига шубҳамиз йўқ.

Ғолибларни тақдирлаш маросимида Наманган вилояти ҳокимининг ўринбосари, вилоят хотин-қизлар кўмитаси раиси, вилоят бадий гимнастика федерациясининг раҳбари Салихон Раҳимов сўз олиб, ушбу вилоят гимнастикачиларини самимий табриклаб, келгусидаги фаолиятларида омадлар тилади.

Жамоалар ҳисобида Фарғона шаҳри гимнастикалари биринчи ўринни эгаллашган бўлса, кейинги ўринлар Наманган шаҳри ва Андижон вилояти жамоаларига насиб этди.

Шахло ТОШБЕКОВА, Наманган вилояти хотин-қизлар кўмитаси раисидаги «Матбуот ва ахборот маркази» директори.

ОБОДИК УЧУН...МУКОФОТ

Албатта, дунёнинг ҳар бир мамлакатида ўз уйини, маҳалла-қўчасини, хуллас, атроф-муҳитни обод қилган, гуллаб-яшнаганлар қадрланади, эъзозланади. Шу жумладан бизнинг юртимизда ҳам шундай. Тошкент вилояти ҳокимлигининг махсус қарорига биноан туман ва шаҳарлардаги кўчаларни ободонлаштириш, қўқаламзорлаштириш борасида танлов эълон қилиниб, ғолибларга бир миллиондан уч миллион сўмгача пул мукофотлари қўйилгани янада ибратлидир.

Аллақачон бошланиб кетган бу хайрли ишнинг амалга оширишида Чирчиқ, Бўстонлиқ, Бекобод туман-шаҳарлари ҳозирча ғолибликка даъвогарлик қилишаётгани эътироф этилмоқда.

— Юртимизни обод қилмоққа чорловчи бу ташаббус одамларнинг руҳиятига ҳам катта таъсир кўрсатди, — дейди Бекобод шаҳар хотин-қизлар кўмитаси раиси Шоира Абдурахмонова. — Энди кўчалар, майдон ва йўлақлар атрофига ҳам яна етмиш мингдан кўпроқ турли хил гуллар экишни режалаштиряпмиз.

Дарвоқе, яқинда ушбу тadbир доирасида ўтказилган ҳашар баҳонасида хомийлар кўмаги билан «Зафар» маҳалласида яшовчи қаровчисиз, камҳаржли оила фарзанди Ўткир Зиёдовнинг никоҳ тўйи ўтказилиб, келин-куёв шу кун иш билан ҳам таъминланди.

Турдикул НОРМАТОВ, «Оила ва жамият» мухбири.

ЛИЦЕЙДА ОИЛА ДАРСИ

Биламизки, мактаб, лицей ёки коллежда ўсмирлар, воёга етмаган ва балоғат ёшидаги ўғил-қизлар таҳсил кўради. Бир пайтлар ўқувчиларга таълим-тарбия беришда оила-мактаб ҳамкорлиги масаласига деярли эътибор берилмаган. Айни истиқлол йилларида эса бу борада қатор ислохотлар амалга оширилди, энди фарзандлар тарбияси, қолаверса, уларни катта ҳаётга тайёрлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Яқинда пойтахтимиздаги Юнусобод тумани ФХД бўлими ташаббуси билан шу ҳудудда жойлашган Тошкент Педиатрия институтини қўридаги академик лицейда жамоатчилик асосида ташкил этилган ёш оила курувчилар мактабининг навбатдаги машғулоти бўлиб ўтди. Туман ҳокимлиги, хотин-қизлар кўмитаси, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ҳамда ҳудудий тиббиёт биллашмаси мутахассисларидан иборат гуруҳ аъзолари, коллеж талабалари ҳузурда бевосита оила мавзусида мулоқот олиб бордилар.

Ушбу тadbирда бугун балоғат ёшига етиб, ҳаёт ҳақида, эртанги тақдир ҳақида ўйлаётган ҳар бир йигит-қиз энг аввало Конституциямизда, «Оила» кодекси ҳамда «Бола ҳуқуқларининг қафолатлари тўғрисида»ги қонунда белгилан қўйилган ўз ҳақ-ҳуқуқларини англаб етишлари шарт эканлиги алоҳида таъкидланди. Шунингдек, талабаларга никоҳ тушуниши билан боғлиқ маърузалар ўқилиб, оиланинг муқаддаслиги ва миллий қадриятларга оид ҳаётий мисоллар асосида тайёрланган ҳужжатли фильм ҳам намойиш этилди.

Ўқтам АБДУЛЛАЕВ, Шерзод ҚАРИМОВ.

Фарзандингизнинг атак-чечак қилиб, йўлга юрадиган вақтида ҳаракатини кузатганимиз? Қўлингизда турмайди, ерга қўйишингиз билан олдинга қараб интилаворади. Ҳеч нарсадан тап тортмай, тезроқ юришга шошади. Бир ҳафта-ўн кун, нари борса йигирма ҳафта чопқилади кетади. Аммо, афсуски, ҳамма ота-оналарга ҳам ана шу қувончли лаҳзаларни ўз вақтида қўриш насиб этавермайди. Фарзандининг мустақил қадамларини ойнаб, йиллаб кутадиғанлар бор. Асаб тизими меъёрда бўлмаган, мия фалажи билан туғилган болалар тенгдошлари қатори ҳаракат қила олмайди. Ушбу касаллик тиббиёт тилида «марказий асаб тизимининг перинатал патологияси ҳамда церебрал фалажи» деб номланади. Бу касаллик билан туғилган болаларни меъёрий ҳаётга қўйиш учун узоқ муддатли даволаш ва муолажалар зарур бўлади. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли У. Қурбонов номидаги республика болалар руҳий асаб касалликлари шифохонасида ана шундай болалар даволанадилар.

Касалхонага кирган одамнинг биринчи эътиборини тортадиган ҳаёт, бу ерда саришталлик ҳамда осойишталикнинг ҳукмронлиги. Аслида, даволанувчиларга илк муолажаларни ўзи ҳам тинчлик ва осойишталикдир. Бош шифокор, тиббиёт фанлари номзоди Ирина Савельева меҳнат таътилида бўлганлиги сабабли, бизни бош шифокор ўринбосари Шоира Нурматова очик чехра билан кутиб олди. Салом-аликдан сўнг у касалхона ҳақида қисқача гапириб берди. Сўз орасида «сиз касалхонамизни қўришга тайёрланиб келдингизми ёки фақат суҳбатлашиш билан чекланасизми?» — деб қўйди. Шифо масканидаги бутун жараёни кўрмоқчилигимизни билганидан кейин бизни бўлимлар томон бошлади.

Йўл-йўлакай Шоира она ушбу касалликнинг пайдо бўлиш сабаблари ҳақида гапириб берди.

— Марказий асаб тизимининг перинатал патологияси ва церебрал мия фалажи касаллигига она ҳомиладорлиги даврида олган турли жараҳатлар, руҳий зўриқишлар, туғилишнинг оғир кечилиши ва унинг асоратлари туфайли пайдо бўлади. Бундай ҳасталикка чалинган болалар ўзлари мустақил юра олмайди, овқат ейишга қийналишади, тана мувозанатини ушлаб туролмайди. Касаллик ирсий эмас, суяк сурмайди. Гарчанд биз шифокорлар уларни батамом соғайиб кетишларига қаролатиб бермасак-да, асосий вазифамиз болаларнинг жисмоний ҳолатини, яшашини энгиллаштириш, кийимини кийиш, овқатини ейиш, кўникмаларини пайдо қилиш, бир сўз билан айтганда, жамиятда ўз ўрнини топишга қўмаклашишдир.

Биз кириб борган икки қаватли бинонинг 5-6-бўлимларида асосан 3 ёшдан 7 ёшгача бўлган кичик гуруҳдаги болалар даволанишар экан. Биринчи қаватда даволаш, уқалаш, физиотерапия хоналари, иккинчи қаватда эса машғулот ўтказиладиган хоналар ҳамда ётоқхона жойлашган. Шифокорларнинг назоратида ҳамшира ва тарбиячилар касалликнинг даражасига қараб, бошғулоти ва муолажалар олиб берилади. Уқалаш хонасида уч

муолажалар қилинаётган. Уч ёшдан ошганига қарамай бошининг, кўзининг, қўл-оёқларининг ҳаракатини, тана мувозанатини бошқара олмайди, юрмайдиган болаларни узоқ ва сабр билан даволаш керак. Кичкина ўзгаришдан ота-онасида ҳам

ҲАРАКАТ — ЯШАШ ДЕМАКДИР

олдин шифокор ва тарбиячилар қувонишади. Бу бежиз эмас, албатта. Шу гўдакларнинг Яратган томонидан ато этилган ҳаётларини меъёрга солиш, ҳамма қатори яшашга мослаштириш учун ҳаракат қилишга ўргатиш йўлида фидойилик кўрсатиб ишлаётган шифокорларга таҳсинлар айтгиси келади,

одамнинг.

Иккинчи қаватдаги хоналарнинг бирида етти нафар болага пластилин ёрдамида машғулоти олиб борилади. Айрим болаларнинг бармоқлари пластилин ушлашга ҳам қовушмасди. Бунга ушбу бўлим бошлиғи Саодат Абдуназарова шундай изох берди:

— Бундай машғулоти ўтказишдан мақсад болаларнинг бармоқларини ҳаракатга келтириш ва ушлаш қўникмасини меъёрга солишдир. Мунтазам муолажалар, уқалаш, физиотерапия ҳамда ана шундай амалий машғулотлардан кейин болалар ўзлари мустақил буюмларни ушлай оладилар.

Болаларга тарбиячи Дилноза Махмудова машғулоти олиб борарди. У бизга болалардаги ўзгаришлар ҳақида гапириб берди:

Мазкур шифохона Ўзбекистонда хизмат кўрсатган шифокор У.Қурбонов бошчилигида 1966 йилда Тошкентда бўлган зилзиладан кейин Ўзбекистонда биринчи бўлиб ташкил топган ҳамда мамлакат соғлиқни сақлаш тизимидagi бош мия фалажи билан оғирган беморларга малакали тиббий ёрдам кўрсатувчи ягона муассаса ҳисобланади.

ёшдан юқори бўлган болаларга оддий қўл билан уқалашдан тортиб, умуртқани тўғрилашга, оёқни босишга, юришга мўлжалланган махсус ускуналар ёрдамида муолажалар бажарилаётган. Пластмасс копточкалар билан тўндирилган манжеда ўйнаётган болаларга қараб турганимиз кўриб, Шоира она «бу копточкалар боланинг мувозанатини бошқаришга ёрдам беради», деди. Унинг ёнидаги хонада болаларга физиотерапик

— Мана бу қизнинг исми Маржона, ёши еттида. Келганида қўллари ҳаракатини бошқара олмасди. Уч марта даволангандан сўнг ушлайдиган бўлди. Ёки Хадига қизимиз 9 ёшда. Келганида юролмасди ҳам. Операция ва узоқ даволанишдан сўнг, анча мустақил юрадиган бўлди. Болаларнинг машғулотларини кузатиб, у ердан жарроҳлик бўлимига ўтди.

— Бу касаллик билан туғилган болаларнинг кўрганингиздай

кўпчилиги юролмайди,— дейди Шоира Нурматова суҳбатни давом эттириб. — Чунки уларнинг оёқлари чалкашиб ёки қотиб туғилади. Оёқларини очиш учун операция қилинади, қийишқилиги, қотиши тўғриланади. Операциялардан кейин узоқ давом этадиган реабилитация жараёнилари бор.

Бизга жарроҳлик бўлими бошлиғи Фарҳод Шароповнинг ўзи пешвоз чиқиб, бўлимга бошлади. Жарроҳлик хонаси барча зарур тиббий ускуналар билан жиҳозланган.

— Мана шу ерда ҳафтасига 3-4 та операцияни ўтказамиз. Бугун операциямиз йўқ. Шунинг

Шифохона қошидаги поликлиникада 10 мингдан ортиқ беморлар рўйхатда туради. Мазкур шифохонада ҳар йили 1000дан ортиқ бемор даволанади. Бундай беморлар нафақат мамлакатимизнинг турли вилоятларидан, балки бошқа мамлакатлардан ҳам қабул қилинади.

учун сизни операциядан чиққан болаларнинг аҳволи билан таништираман, — дея жонлантириш хонасига бошлади. Бу ерда беш нафар бола ётган экан.

— Мана бу боланинг оти Ўлмас, оёғи чалкашиб туғилган эди. Бир марта қуймичидан, иккинчисидан сонидан операция қилди. Ҳозир оёғи очилди. Фотима ҳам икки марта операция бўлди.

— Операциядан кейин қанча пайт ўтганда юриб кетишди? Умуман жарроҳлик усули қўллангандан кейин, яхши юриб кетган болалар ҳам борми?— дея сўраймиз жарроҳдан.

— Аввало, биз операцияларни босқичма-босқич амалга оширамиз. Юқорида кўрганингиздай аввал оёғини очишга, кейин қийишқилигини тўғрилаш учун операция қиламиз. Тўғри, улар раво юриб кета олмайди.

Лекин умуман юролмайдиғанларни юргизамиз.

РЕПОРТАЖ

Иккинчи қаватда машғулоти ўтказиладиган хоналарнинг бирида компьютерда товушлар тезлиги, талаффузини тузатиш бўйича махсус дастур асосида логопед Ольга Николаевна Фотима ва Феруза исмли қизлар билан шуғулланарди. Фарҳод Шаропов уларнинг бири ёнида тўхтаб шундай деди:

— Феруза ҳозир ўн тўрт ёшда. Олти марта операция ўтказди. Жуда қучли, иродали қиз. Аввал, умуман юролмасди. «Феруза туриб бир юриб кўргин-а», — деди. Фе-

дан, яна бирови бугун донини нўхтатдан ажратарди. Бу усул билан нафақат бармоқлар ривожланади, балки болалар ҳаёлидаги суратлар қоғозларга, матоларга туширилади. Махмуда она болаларнинг ўз қўллари билан тайёрланган ана шундай амалий иш намуналари билан ҳам таништиради.

— Касалхонамизда ҳамма ходимлар бир тана, бир жон бўлиб ишлайди. Бош шифокоримиз И.Савельевнинг талабчанлиги туфайли бу ерда интизом, баҳамжиҳатлик устивор. Ирина Алексеевна йигирма йилдан ортиқ фаолиятини касалхонага — ногирон болаларни даволашга бағишлади. Изланишдан янгиликларни топиш ва уни амалиётга тадбиқ этишдан чарчамайди. Яқиндан бошлаб от спорт мактаби билан шартнома тузиб, болаларни ҳафтада икки марта отта миндириш машқларига олиб бораётиш. Бунинг самараси ҳам яхши бўляпти. Бугунги кунга келиб, даволаниш самараси 86-90 фоизни ташкил этмоқда.

Касалхонанинг ўз мактаби ҳам бўлиб, бу ерда даволаниш муддатига қараб, ўрта умумий таълим ҳамда имконияти чекланган болалар учун махсус таълим асосида машғулоти олиб борилади. Фақат эрталаб даволаш ва муолажа олиб бориладиган боис дарслар тушдан кейин бўлар экан. Ҳар бир ўқув хоналари зарур жиҳозлар билан таъминланган ва унда болаларнинг имкониятлари ҳисобга олинган.

Бизнинг эътиборимиздан ошхонадаги овқатлар рўйхати ҳам четда қолмади. Овқатларнинг ичида бўтқалар кўп бўлиб, бунинг сабабини Шоира она тушунтирди. Маълум бўлишича, бемор болаларнинг кўплари овқатни яхши чайнолмас экан, улар қийналмасликлари учун кўпроқ бўтқалар беришади. Ёгуликларнинг қуввати, меъёри назорат қилиб борилади.

Касалхона 250 кишига мўлжалланган бўлиб, 3 ёшдан 14 ёшгача бўлган бемор болалар уч ой муддатда сурункали даволанади. Уларга 2 нафар тиббиёт фанлари номзоди, 14 нафар олий тоифали шифокор, 13 нафар тарбиячи, 7 нафар логопед, 3 нафар ўқитувчи хизмат кўрсатади.

дейди у.

Болалар мусиқага мос равишда устозлари томонидан кўрсатиладиган машқларни қайтаришарди. Ногиронлар арава-часида ўтирганлар ҳам, юролмайдиғанлар ҳам ҳаракатларни бажаришга интилишарди. Кимдир олдин бажаради, кимдир орқадан қўлиб кетади. Аммо ҳеч ким хафа бўлмайди, муҳими хоҳиш ва интилиш бор, уларда.

Монтесури педагогикаси асосида, бармоқлар ривожлантирилишига қаратилган машқлар тарбиячи Махмуда Азимова томонидан олиб борилиб, хонада қизларнинг бири мошини гуручдан, бири мунчоқни тугма-

— Кичик ёшдаги болаларга ота-оналари қарашмайди-ми? — сўрадик бош шифокор ўринбосаридан.

— Бунга эҳтиёж йўқ. Чунки бириктирилган тарбиячиларимиз ва аналаримиз ота-оналардан кам қарамайдилар. Уч ой кичик муддат эмас, ота-оналарнинг болалари ёнида ётиб қарашлари оиланинг иқтисодига зарар келтирди. Аммо амбулатория шароитида даволаниётган кичик ёшдаги болалар учун яқиндан бошлаб таъриба сифатида ўн ўринга мўлжалланган бўлимини ташкил қилдик. Бу бўлимда даволаниш муддати бир ой бўлиб, болаларнинг ёнида оналари бирга бўладилар, — деб жавоб берди у.

Бемор болаларни зўриқтирмаслик, кўнгилларига қараб, бир пайтнинг ўзида ҳам тана аъзоларининг ҳаракати, ҳам ақл фаоллигини ошириш ва нутқ маданиятини ривожлантириш жуда мураккаб жараён. Шунга қарамайдан шифохона ходимларининг фидокорлиги ва жонқурлиги туфайли болаларни аста-секин ҳаракатга ўргатиш ва ҳаётга қайтариш кутилгандай самарани бермоқда. Шифохона ходимларининг ҳам мақсадлари битта — нажот истаб келганлар қалбида даво ва ҳаракат орқали яшашга, келажакка муносиб бўлишга умид уйғотишдир.

Назира ҚУРБОН,
«Оила ва жамият»
муҳбири

«Мамлакатимиз пойтахти Тошкент шаҳрида жойлашган, халқимиз маънавий меросининг узвий бир қисми бўлган ҳазрати Имом (Ҳастимом) меъморий мажмуаси юртимиз ва мусулмон оламида катта обрў-эътибор қозонган табаррук маскан ҳисобланади. Мажмуа таркибидаги Қафол Шоший мақбараси, Бароқхон ва Мўйи Муборак мадрасалари, Тилла Шайх ва Намозгоҳ масжидлари каби тарихий обидалар халқимиз томонидан асрлар давомида асраб-авайлаб келинмоқда».

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам ҚАРИМОВнинг «Ҳазрати Имом (Ҳастимом) жамоатчилиги ҳамғармасини қўллаб-қувватлаш тўғрисида»ги қароридан.

КУЛФИ ДИЛЛАРНИ ОЧГУВЧИ ЗОТ

Тошкентда янгитдан бунёд этилган ҳазрати Имом (Ҳастимом) мажмуаси ва қайта таъмирланиб, халқимиз истифода-сига топширилган Қафол Шоший мақбараси бу кун пойтахтнинг энг серфайз манзилларидан биридир. Бу улуг маданий ёдгорлик кўна Тошкент тарихидан ҳикоялар сўзлаб туради.

Бу азиз зот ким бўлган? Тарихда қандай излар қолдирган? Жаҳон олимлари ва зиёратчилари эътиборини ўзига тор-

У зот Қуръони карим, ҳадис, шариат илми ва тилшунослик соҳасида юксак билимлар соҳиби эди.

ЖАҲОН ОЛИМЛАРИНИНГ ЭЪТИРОФИ

Мухтарам олим Усмонхон Алимов Тошкент шаҳрининг 2200 йиллигига бағишланган «Ҳазрати Имом» номи тарихий китобида Тожуддин Субкий (вафоти 1370) деган мисрлик тарихчи олимнинг ушбу сўзларини келтириди: «Абу Бакр Қаффоли Шоший таф-

Тошкент шаҳрининг 2200 йиллигига

Абу Мансур ас-Саолибий ўзининг «Иатимату-д-даҳр фи маҳосини аҳли-аср» («Аср аҳлининг фозиллари ҳақида замонанинг дурдонаси») китобида Қафол Шошийни улуг шоир деб таърифлаб, шеърларидан намуналар келтиради. Жумладан, ушбу сатрларда халқимизнинг нодир хислатларидан бўлган меҳмондўстлик, шафқат ва қаноат сифатлари гўзал талқин қилинган:

Кўнглимиз тўқ, меҳмон
учун ҳеч бир шубҳа йўқ,
Дастурхондан есин-ичсин
ҳар ким — очу тўқ.
Боримизни баҳам кўриш
бизгадир одат,
Қаттиқ нону, об-ёвонга
бўлса бас тоқат.
Рози бўлгай зиёратдан
дўсту ёримиз,
Бахилларга йўқдур
бизнинг асло қоримиз.

XVI-XV асрлар давомида қабр атрофида бошқа мақбаралар ҳам бунёд этилиши натижасида ҳазрати Имом мажмуаси шаклланиб, мажмуа халқ тарафидан муборак зиёратгоҳ сифатида эъзозлаб келинган. Нақлларга кўра, бу манзилдан от устидида ўтаётган одамлар ҳурмат юзасидан отдан тушиб, пиёда ўтганлар.

Манбаларда ҳазрати Имом мақбараси тарихи ҳақида қўллаб маълумотлар учрайди. Булар илм-маърифат ахли учун муҳим экани шубҳасиздир. Қафол Шоший қабри тепасидаги ушбу ёзув унинг таъмирланиш тарихини очиб беради:

«Соҳибқирон Амир Темур ҳазратларининг буйруғи билан Абу Бакр Мухаммад ибн Али Исмоил Қафол Шоший муборак қабрлари устига ушбу даҳма иншоот этилди» (XIV аср).

1942 миллодий санада илм ҳомийси Амир Бароқхон томонидан мақбара қайта таъмирланди.

МИЛЛАТ МАЪНАВИЯТИ

унинг тарихига боғлиқ

«Албатта, ҳар қайси халқ ёки миллатнинг маънавиятини унинг тарихи, ўзига хос урф-одат ва анъаналари, ҳаётий қадриятларидан айри ҳолда тасаввур этиб бўлмайди. Бу борада, табиийки, маънавий мерос, маданий бойликлар,

кўна тарихий ёдгорликлар энг муҳим омиллардан бири бўлиб хизмат қилади», — дея эътироф этган Юртбошимизнинг ташаббуси ва раҳнамолиги билан ҳазрати Имом ёдгорлик мажмуаси буткул қайта таъмирланиб, у ерда энг нуфузли жомеъ қурилиб, Имом Бухорий номидаги Ислам институти биноси бунёд этилди ва мажмуа тарихда мисли кўрилмаган даражада мумтоз зиёратгоҳ қилиб, халқимиз истифодасига топширилди.

Сухбатдошлар сўзи

Ҳазрати Имом мажмуаси ҳақида Муқаддас қадамжоларни сақлаш ва обод этиш хайрия жамғармаси бош мутахассиси Икром Аҳмедов шундай дейди: «Ватанимиз мустақил давлат деб эълон қилинганидан сўнг, аждодлар меросини ўрганиш, буюк боболаримиз кўним топган зиёратгоҳларни обод қилиш ва миллий қадриятларимизни тиклашга ҳукуматимиз томонидан алоҳида эътибор қаратилди. Шу қатори Ҳазрати Имом мажмуаси ҳам 6 ой мобайнида бетакрор суратда қайта тикланди. — 2007 йилда Ислам Конференцияси ташкилотининг фан, таълим ва маданият бўйича халқаро муассасаси ISESCO томонидан «Тошкент — Ислам маданияти пойтахти», деб эълон қилиниши муносабати билан мажмуа бағамом қайта таъмирланиб, ўзгача фойз ва тароватга эга бўлди. Бу эса юртимизда миллий қадриятларимизни тиклаш йўлида амалга оширилаётган хайрли ишларга берилган юқори баҳоидир».

Сурхондарёлик зиёратчи Полвон ота Элмуродов сўзи:

«Ҳазрати Имом ёдгорлик мажмуасини сайр қилиб, ҳайратда қолдим. Бу ёдгорлик халқимизнинг кўз ўнгига, қисқа вақтда қайта таъмирланди. Мажмуа пойтахтимиз кўркини янада очганингига гувоҳ бўлдим. Менимча, Тошкентнинг энг фойзли зиёратгоҳи ҳазрати Имом ёдгорлик мажмуасидир. Мен бундай тарихий ишларда, мустақиллик тантанасини кўраман».

Ёдгорлик мажмуаси таркибига яна Бароқхон, Мўйи Муборак ва Тиллашайх меъморий ёдгорликлари мавжуд. Ҳазрати Имом мақбараси ҳудудида эса бир қанча улуг алломалар, машхур тарихий шахсларнинг даҳмалари ҳам борки, буларнинг ҳар бири алоҳида мавзулардир.

Юртимиздаги ҳар бир маданий ёдгорлик Ватанимиз тарихидан фохри қиссалар сўзлайди.

Рахшона КЕНЖАБОВЕВА,
«Оила ва жамият» муҳбири.

ҲАЗРАТИ ИМОМ АБУ БАКР ҚАФФОЛ ШОШИЙ

тиб турган мақбара тарихи қачондан бошланган?

Халқ тилида ҳазрати Имом номи қисқартирилиб, Ҳастимом деб аталган. Бу зотнинг тўлиқ исми Абу Бакр Мухаммад ибн Али ибн Исмоил ал-Қафол аш-Шоший ал-Қафол Шаш (Тошкент) шаҳрида хунарманд оиласида таваллуд топди. Унга Қафол (қулфчи,

қулфсоз) номининг нисбат берилишига сабаб, ҳазрати Имом моҳир хунарманд — уста бўлиб, қулфсозликда шухрат қозонган. Оғирлиги 0,5 грамм келадиган ахойиб қулф-қалитлар ясаган эди. Баъзилар у зот инсонларнинг қулфи-дилини очадиган даражада илму маърифат, камол ва салоҳиятга эга бўлгани учун шу номни олган, дейдилар. Яна ўз фикрий истеъдоди билан илмдаги мушкул масалаларни егувчи зот бўлгани учун бу номни олган деган ишоратлар ҳам бор. Бунга далил шуки, Абу Саъд Абдулқарим ибн Мухаммад Самъоний «Ал-Ансоб» («Насаблар китоби»)да «Тафсир, ҳадис, фикҳ, тилшунослик илмларида замонасида унга тенг келадиган олим йўқ эди», дейди.

ИЛМИЙ САЛОҲИЯТИ

У киши дастлабки маълумотни Шошда олади. Тарихий манбаларда ўз замонасининг машхур муҳаддиси, фақиҳ ва илоҳиётчи олим Ҳайсам ибн Кулайбдан таълим олганини айтилади. Яна илм талабида Мовароуннахрнинг Самарқанд, Бухоро, Термиз шаҳарларида бўлиб, ўзидан олдинроқ яшаб, беназир маънавий мерос қолдирган Имом Бухорий, Имом Термизий каби улуг ватандошларимиз асарларини ихлос билан ўрганади. Шунингдек, Шом, Ироқ мамлакатлари бўйлаб сафар қилгани, анча вақт Бағдодда яшагани ёдномаларда баён қилинган.

Ватанига қайтган, қатор илмий ва бадиий асарлар ёзиш билан машғул бўлди.

сир, ҳадис, калом (ақоид), усул, фуруъ, луғат ва шеърят илмларида ҳамда зуҳд ва тақводда, очикқўлликда замонасининг пешқадамларидан бўлган.

Араб тарихчиси ва географи Абул Фидонинг ёзишича, Қафол Шоший ўз замонасининг етук имомларидан бўлиб, Мовароуннахрда унга тенг келадиган аллома бўлган эмас. Қаффоли Шоший ҳаёти ва илмий-иходий фаолияти ҳақидаги маълумотлар асосан ўрта аср манбаларида учрайди. Жумладан, насабшунос олим, ҳожи Халифа (Мулла Котиб Чалабий) «Кашфуз зунун ан-усмоул кутуб вал-фунун» асарида у зотнинг «Жавомийул калим» («Ҳикматли иборалар тўплами») ва «Адабул қози» («Қозининг одоби») каби китоблари борлигини айтади.

Шунингдек, алломанинг «Адабул-бахс» («Баҳс одоби»), «Хусни жадал» («Диалектика гўзаллиги») каби асарлари машхур бўлгани эсланади.

Айтилишича, «Жавомийул-калим» асарида ҳадислар куйидагича ихчам ҳолга келтирилган: «Амаллар ниятларга боғлиқдир», «Маслаҳатгўй омонатдир», «Карам соҳиби бўлиш тақводир», «Аввал салом, кейин калом», «Яхши савол илмнинг яримидир», «Жамоат раҳматдир», «Бўлиниш азобдир» («Ҳазрати Имом» китобидан).

ЎТКИР ҚАЛАМ СОҲИБИ

Қафол Шоший мумтоз шоир бўлиб, шеърятда ҳам шухрат қозонган. У билан замондош бўлган араб адиби

тия императорининг қўмондони Тағфур Бағдод халифасига шеърин мактуб жўнатиб, қаттиқ таҳдид қилади. Бағдоднинг кўзга кўринган олим ва шоирлари унга жавоб ёзишга ботина олмайдилар. Шунда Бағдодда бўлган Қафол Шоший ўткир қалами билан қўмондонга ўта кучли жавоб ёзиб, Бағдоднинг хавфу хатардан сақлаб қолинишига сабаб бўлади. У зотнинг Рум подшоҳи, Бағдод халифаси билан бўлган зарофатли мулоқотлари ҳам тарихда ёзиб қолдирилган.

Ривоятларга кўра, Тошкентнинг Кўча даҳасидан, машхур азиз зот Шайх Зайниддин Бобо ер ости йўли орқали Қафол Шошийни зиёрат қилиш учун қатнаб турган.

Қафол Шоший 976 йили Тошкентда вафот этган.

ҲАЗРАТИ ИМОМ МАҚБАРАСИ

Усмонхон Алимовнинг ёзишича, унинг қабри устига илк мақбарани қорахонийлар гишдан қуришган. Лекин у бузилиб кетган. Ҳозирги ёдгорликнинг пойдевор қисмлари XIV-XV асрларга хос бўлиб, Самарқанд услубида бунёд этилган. Баъзи тарихий маълумотларга кўра, мақбарани илк бор Соҳибқирон Амир Темур таъмирлатган.

Мақбаранинг асосий кириш эшиги пештоқдаги ёзувдан маълум бўлишича, ёдгорлик 1541-1542 йилларда меъмор Фулом Хусайн тарҳи асосида қурилган. Бу мақбара XIX асрда қайта таъмирланган.

2009 йил — Кишлоқ таракқиёти ва фаровонлиги йили

СЎХДА ШУНДАЙ ГЎША БОР

Фарғона вилояти Сўх туманининг шимолида жойлашган Охунбобоев кишлоқ фуқаролар йиғинига қарашли Ғазнов маҳалласига етиб келгунимизча анча-мунча йўл босиб, қанча қиру адираш ортда қолган бўлса-да, бу гўшанинг чекка ҳудудлиги тезда унутлади: кўча бўйлаб тизилган иморатлар кўрк, замонавий, аксарияти болаҳонали қилиб қурилган. Томорқа ерлар ва далалардаги экинлар худди тараб қўйилгандек, ривож ба-равж, мевали дарахт ўсмаган хонадонни учратмайсиз. Мактаблар, янги коллеж биноси кишлоққа кўрк бағишлайди, худди шаҳарлардагидек. Яна бир ҳолат диққатимизни тортди: қизлар, бекаларнинг асосий пардози — ўсма экан, қирмизи юзларга ула-эликнинг ҳолати йўқ.

Ранг кўр, ҳол сўр, деганларидек, бу манзаралар ғазновликларнинг турмуш тарзи ҳақида озми-кўпми хулоса чиқаришга имкон беради. Сўхбатларда одамлар кўнглидаги осийиш-талиқни яққол ҳис этасиз, юзлари доим қулиб туради.

Кишлоқликлар эҳтиром билан тилга олган бир хонадонга қизиқиш билан меҳмон бўлдик. Собиржон ота Азимовнинг фарзандлари, неварачеваралари бир жойга йиғиладиган бўлса, катта ҳовли ҳам торлиқ қилади. Аслида, унинг ўзи сингиллари орасида ёлғизгина ўғил бўлган. Ҳозир саксон бешга кирди, не-не замонларни бошдан кечирмади.

— Оиламиз жуда мушкул аҳволга тушиб қолганини эслол-майман, — дейди ота. — Бунинг сабаби, отам раҳматлининг тиниб-тинчимас, меҳнаткаш бўлганида, деб биланам. Бизга: «Болам, ҳалол лўқма топинг. Аввало жамиятнинг ҳақидан парҳез қилинг», — деб кўп гапир-дардилар. Мен умуман бўйи мана шу насиҳат чиғизидан ташқарига чиқмай ашадим.

— Далага картошка экиб, гектардан 45 тоннагача ҳосил олардик, — эслайди отахон. — Қиш фаслида икки ой далада иш бўлмайди. Шунда... бизда нима кўп, қуруқ мева-чева. Шуларни қўшни республикаларга олиб бориб сотиб келардим.

Англадимки, рўзгордаги азалий тўқинликнинг боиси — ҳалол меҳнатдан. Собиржон ота, гарчи ўша даврларда ҳамма йўллар тўсиқ бўлса-да, бутун иш фаолиятини тadbиркорлик билан қўшиб олиб борди. Қаловини топсанг, қор ёнади-да!

Бир замонлар галати воқеаларнинг шохиди

бўлган отахон бугунги кунлар ҳақида сўз очилса, ҳаяжонланиб кетади:

— Шунча яшаб, бунақа даврни кўрмадим, тўқчиликни қаранг. 1997 йили маҳаллада биринчилардан бўлиб ҳаж зиёратига бориб келдим. Дадам ўзларининг кадрдонларини йўқлаб туришимни васият қилганлар. Икконим етганича шуни бажариб, гоҳ меҳмон, гоҳ меҳсон бўлиб, болаларимнинг бахтидан қувониб юрибман. Қизларим, ўғилларим меҳнаткаш чиқди. Менинг келинларимдақаси бошқа ҳеч қаерда топилмаса керак. Ҳаммасига шукр. Буларга бир гапни доим такрорлайман: ҳалолликни касб қилиб яшанг. Болаларимга «сув, газ, чироқ ҳақиғам ҳеч қачон хиёнат қилманглар», деб қайта-қайта тайинлайман.

Собиржон ота билан Радихон онанинг турмуш қурганларига салкам олтимиш йил бўлди. Лекин мундоқ қараб турсанг, онахоннинг юзларидан ҳалигача келинларга хос андиша, тортинчоқлик пардаси кўтарилмагандай.

— Аввалига тўрт қиз кўрдик, — деб қулимсираб сўз бошлайди бу фариштали аёл. — Шунинг гапирганлар бўлди. Лекин дадаси: «Мен битта қизимни ўнга ўйилган алоҳида қизимни, деганлар. Худога шукр, кейин тўрт ўғил кўрдик.

Биз келинларнинг атрофдагиларини ҳурматлаш ҳақида кўп гапирармиз. Бу хонадонда шунга икор бўлдимки, келин ва унинг аяқлари, қариндош-уруғларини эъзозлаш ҳам ибратли анъанага, ҳаёт тарзига айланган экан.

Ўзлари қиз чиқариб, ўғил ўйлаб, неварали бўлсалар-да, Радихон онанинг олдиларида қулимсираб, унинг ҳар бир гапини юз-кўз ифодалари билан

тасдиқлаб ўтирган Каримахон, Мархабохон, Мухаббатхон, Насибхонларни қузатарканман, бахтли бўлиш учун ўзининг ўтдан чўққа уриб, югуриб-елиб, олдиндаги орзуларга пойи-пиёда чопишдан аввал ёнгинангидеги одамларни чин дилдан тинглаш, англаш, уларнинг кўнглини худди ўзиники каби авайлаш керак экан, деган ўй кечди.

Биз, ота-оналар, кўпинча бағримизда улғайиб келаятган болаларнинг ақли кўп нарсасига етмайди, деб ўйлаймиз ва... Ўз хатти-ҳаракатларимиз учун жавобгарлиқни ҳис этмаймиз. Аслида... Келинг, узоққа бормайлик.

Собирхўжа отанинг рўзгорини тўқис этиш учун тинмай имконият излаш ҳислати фарзандларига ҳам «юқибди». Ўғиллари Муртазохўжа, Жалолхўжа, Мадалихўжа, Хофизхўжа ёшлиқдан чаққонлиги, бекор турмай, ўзларига машғул, иш топишга уринишлари боис юртимизда тadbиркорликка кенг йўллар очилгач, ишбилармонликлари юзга

чиқди. Айниқса, Мадалихўжанинг ишларини маҳалладошлари: «Унинг саъй-ҳаракатлари нафакат ўз оиласининг, балки кишлоқнинг ҳам қиёфасини ўзгартириб юборди», деганларича бор экан. Ҳавасмандликни қарангки, бундан бир неча йиллар муқаддам у ўз уйига безаклар ишлатиш учун узоқ жойдан ганж(гипс) олиб келаркан, «Нахотки, шу хом ашёни ўзимизда ишлаб чиқаришнинг иложи бўлмас?» — деб ўйланганди. Тиниб-тинчимас йигит кишлоқдан унча узоқ бўлмаган тоғда қатқат бўлиб ётган

оппоқ тошлардан намуна олиб бориб, пойтахтдаги геология кидирув бошқармасида текширувдан ўтказса, унинг таркиби айнан ганж бўлиб чиқди. Шунда у «Пахтабанк»нинг Сўх тумани бўлимидан ўн миллион сўм имтиёзли кредит олиб, «Озод» ширкат хўжалигига қарашли ташландиқ омборни хусусийлаштирди ва уни маҳаллий хом ашёдан ганж ишлаб чиқарадиган кичик корхонага айлантирди. Ҳозир бу ерда кишлоқнинг ундан ортиқ ёшлари ишлайди.

— Риштон, Олтиариқ, Охунбобоев, Фарғона туманлари ва Марғилон шахрининг бир қатор савдо дўконларини ганж билан таъминлаймиз, — дейди тadbиркор. — У ерларга махсулот олиб боргач, машина қуруқ қайтмаслиги учун кум, оҳак, цемент олиб келамиз. Одамлар шу нарсаларни ахтариб, узоққа бориб ўтиришмайди.

— Кишлоғимизда узоқ йиллар қаровсиз ётган Султон Махмуд зиёратгоҳининг таъмирланиши, маҳалламиз марказида замонавий, кўркмақ фуқаролар йиғини идораси ва гузари қурилиши, тумандаги мактаблар, боғчалар, марказий шифохона биноларини таъмирлаш учун Мадалихўжа Азимов раҳбарлик қилаётган «Мулки парвина» хусусий фирмаси сарфлаган маблағлар юз миллион сўмларни ташкил этади, — дейди маҳалла фуқаролар йиғини раиси Мухаммаджон Абдуллаев. — Ўтказиладиган турли тadbир, байрамларга Мадалихўжа, Муфтихўжа Бобокалов, Абдусалом Холматов, Икромжон Абдувалиев, Қайомжон Аббосов каби кўнгли, қўли очик тadbиркорларимиз ҳомийлик қилишади.

...Юқорида баён этилганлар — Ғазнов кишлоғида кўрган, эшитганларимдан бир қатра, холос. Бу сўлим, ҳаёт қайнаган гўша одамларининг ботинида ҳам, зоҳирида ҳам тиниқлик барқ уриб турганга ўхшайди.

Мухтарама УЛУФОВА

БОБОСИ ТИШЛАГАН НОН

Тоҳир саксон ёшдан ошган бувисига: — Эски уйни бузамиз, янгилайдиган пайт келди, — деди-ю, боши балого қолди. — Нега йиғилар экансан?! У ерда бонгнинг руҳи яшайди, — деб туриб олди кампир.

Тоҳир бир амаллаб бувисини рози қилди. Бувиси Тоҳирни уй ичкарасига бошлаб кириб, шифтга осилган тугунни кўрсатиб: «Менга эҳтиётлик билан олиб бер!» — деди.

Бувисининг ёшга тўлган кўзларига тикланган Тоҳирнинг хаёлидан «тиллоси бормикан?», деган фикр ўтди.

Тугунни таовб қилиб, қўлига олган буви: «Бобонг тишлаган нон, унинг ризқи», — деб қўйди.

Тоҳир бобоси урушга кетиб, бедарак йўқолганини кўп бора эшитган, лекин у тишлаган нон ҳали ҳам эски уйнинг шифтида осийлиқ туришини билмас эди. Эъти-

борсиз бўлганлиги учун ўзини ичиде қойиди.

Бувиси тугунни ўзи ўтирган уйнинг ичкарасига олиб кириб кетди. Эски уйни бузиб, янги уй қуриш учун келган усталар бир зумда ишни бошлаб юборишди. Кўзлари ёшга тўлган кампир ўз уйининг деразасидан аҳён-аҳёнда усталарга қараб қўярди...

Абдусаттор ҒОҒУРОВ, Бешариқ туманига қарашли 42-сонли мактабнинг директор ўринбосари.

«ЧАВОК» — тилимизда «ичак-чавок» ибораси кўп ишлатилади. Бунда «ичак» сўзининг маъносини кўпчилик билади. Лекин, «чавок» деган сўзнинг маъносини эса ҳамма ҳам билавермайди. Қошғарий изоҳига кўра, чавок «кичик балик» деган маънони англатади. Унинг «ичак» сўзига қўшилиб кетишига сабаб, ичак атрофидаги майда-чуйда нарсаларни ифодалаш учун бўлган бўлиши мумкин. Чавок сўзи кўпроқ майда нарсаларга нисбатан қўлланилганлигини қадимий туркий тилда паст, тубан, одамнинг «чавак эр» деб аталганидан билса ҳам бўлади. Шунингдек, ҳозирда гўштни чаваклаш мазмунидаги «чаваклаш» сўзи ҳам майдалаш маъносини беради. Шу ўринда «ичак» сўзига ҳам изоҳ бериб ўтсак. «Ичак», «ичиқ», «ичқари» сўзларидан олинган бўлиб, «ички» маъносига яқин келади.

«КУМ» — сўзининг биз англайдиган маъносидан бошқа маъносини ҳам бор. Қадимда «кум» сўзи «сув тўлкини» деган маънода ҳам ишлатилган. Қизғи шундаки, сахаро ё чўллардаги катта қумлиқларни кузатсангиз, уларнинг худди катта сув каби тўлқинланиб турганини кўрасиз. Яъни қумлиқлар сахарода сув тўлкини каби кўринишини ҳосил қилади. Умуман, сахарода денгизга ўхшашлик бор. «Кум»ни сув тўлкини маъносидида ишлатиш балки шундандир.

«ҚОРА ЁҒ» — бугунги кунга келиб нефтни «қора ёғ» деб айтсангиз камдан-кам одам тушунади. Ҳолбуки, нефть тилимизда қадимда «қора ёғ», «қора мой» деб айтилган. Керосинни «ер мойи» деб айтиш ҳозир ҳам шеваляри-мизда сақланиб қолган.

«КОР» — бу сўз ҳозирги пайтда бизнинг тилимизда фақат битта маънони, яъни осмондан ёғадиган қор маъносини билдиради. Мажозий сифатларда айнан шу маънога таянлади. Ўтмишда қаттиқ томизгиси қор деб айтилган. Икки ҳолда ҳам оқлик маъноси асос бўлган. Аммо, қайси маъно биринчи? Ёгин маъносидидаги «қор»ми ёхуд қаттиқ томизгиси маъносидидаги «қор»ми? Буни аниқлаш қийин.

Эшқобил ШУКУР тайёрлади.

— Камолахон, шунга шунча вахи-
мами? Мен кеча эрингиз билан жан-
халингиз бирор жиддий муаммо ус-
тида бўлгитми, дебман.

— Чикиб мундоқ хабар ҳам олма-
дингиз, опа. Сал бўлмаса ўлдириб
қўй деди-я. Муслимбекни акаси йи-
қитиб қўйган экан. Тиззаси сал ши-
линибди. «Сен уч-тўрт ғийбатчи би-
лан гаплашишдан бўшамагансан»,
деб роса қайчилади.

— Ўлдириб бўпти. Одам сизга
чумолимиди, бирпасда эзгилаб таш-
лайверса, кеча қайчиладими, бугун
қиймалайди. Шунинг учун сал пишиқ-
роқ бўлинг. Вақтида менам сизга
ўхшаб роса калтакнинг тагида эзил-

пархез қилади. Талабалиқда ошқозо-
ни оғриб қолган экан.

— Урди худо, унда нимани яхши
кўради? Ишқилиб бирор яхши кўрган
таомини қилиб берсангизу, олдида
гирдиқапалак бўлиб турсангиз ёқасиз
уларга. Айтганча, овқатланаётганда
иложи бўлса, болаларингиз нарироқ-
да бўлсин. Ёки уларни олдинроқ ов-
қатлантириб қўйинг. Эркакларга шов-
қин сира ёқмайди.

— Шунақа-ку, аммо эрим ўғилла-
рисиз туз тотимайди. Олдин уларни
овқатлантир, кейин овқатланасан,
дейди-да.

Камола индамади. Ичида «хамма
эркаклар бир хил эмас экан-да», де-

Гулзира ёқасига туфлаганча
қўшнисининг олдида қайтди ва кўла-
ри ола-кула бўлгунча шигшиди:

— Вой, Камолахон, қапалагимни
учириб юборди, бу гўрсўхта. Қачон
келган, қачон уйкуга ётган, пайқамаб-
ман ҳам. Акасига ўхшаб бирам пис-
мик, бирам қитмир.

— Эшитиб қолмасин тагин. —

Камола саросимада эшикка қаради.

— Ўлганда уйғонадими? — янга ово-
зини сал баландлатди. — Эрталаб ака-
си аранг уйғотади. Шу текинхўрам тез-
роқ ўқишини тугатсаю, даф бўлса! Шун-
и деб баъзан эрим билан жиқиллашиб
оламиз. — Гулзира хиринглади.

— Қўйинг, опа, тагин қайнингиз

БИЛСА ҲАЗИЛ, БИЛМАСА...

— Вой, Насимжон, чарчамай кел-
дингизми? Келганингизни пайқа-
мабман ҳам. Қорнингиз роса очдир,
хозир чой қўяман.

Насимжон янгасининг «маҳорати»-
га тан берди. Ўзига тикилиб қолган
қўшни аёлга салом берди. Янгасига
текинхўра овқат текинми, демоқчи
бўлди-ю, бегона аёлдан ийманди.
Хозир бирор номаъқул гап айтиб юбо-
ришдан чўчиб, ташқарига чиқиб кетди.

— Вой, опа, тепсаям турмайди,
дедингиз. Қайнингиз гапимизни
эшитиб турган бўлса-я...

— Эшитса ундан нари. Ўзига ай-
тиш қийин, яхшиси орқаваротдан
эшитиб, хулоса чиқарсин. Акасига
уни кетсин деб айтолмасам, ахир,
жонга тегди-да, мошхўрдага қатик
бўлавериши...

— Овошгина йигитга ўхшайди...

— Ишингиз тушмаган-да...

Аёллар одатдагидек бир-бирлари-
га қуёқ манзират қилганча хайрла-
шишди. Кечки овқат маҳали янга қай-
нисининг авзойи бузуқлигини сезиб,
роса унга мулозамат қилди. Насим-
жон чидолмай охири ёрилди:

— Янга, акамнинг заиф нуқтаси
нима экан? Шунисини яхши эшитол-
мадим.

Ака ҳеч нарсага тушунолмай бир
укасига, бир хотинига қаради. Гулзи-
ра бўлса, типирчилаб қолди.

— Ҳалиги... ҳалиги музлаткичда
муздай қатик бор эди. Мен, хозир...

Ошхонага чиққан аёлни юраги
гуп-гуп ура бошлади. «Демак, бу турки
совуқ ҳаммасини эшитиб ётган экан-
да, вой балога йўлиққур, агар акасига
лом-мим деса, «гувоҳларинг борми,
туҳмат тўқияпсан», дейман. Камолани
огоҳлантириб қўйишим керак...»

Камола ранги бир ҳолатда чиқиб
келган Гулзирани овуттишга тушди.

— Хотиржам бўлинг, ҳеч кимга ҳеч
нарса демайман. Ўзи нималарни гап-
лашдик?

Гулзира ҳаёли паришон қўшниси-
га қўл силтаганча чиқиб кетди. Ўша
кунни кечкурун ухлолмади. Яхшиямки,
эри ҳеч нарсани илғамади. Қайниси-
дан кўзини олиб қочди.

Нонушта пайти Насимжон янгаси-
га пиёла узатаркан, кулимсиради:

— Ака, илмий ишнинг мавзу-
сини ўйлаб қўйдим: «Инсоннинг заиф
нуқтасини ўрганиш».

Янга дастурхон четини ўйнаганча
индамай ўтираверди. Ака газетадан
бош кўтармади. Аммо ишга кетатурси-
б, галати бўлиб қолган хотинига қулди:

— Хотин, негадир шаштинг паст
қўринадан. Ёки тобинг қочдим?

Гулзира бош иргеди. Эрини куза-
та туриб, орқасига ўгирилди. Орти-
да туфлисини кияётган қайниси ку-
лимсираб турарди:

— Янга, ёмон кўрган кишига ҳам
яхши гап-ира олиш ҳаммининг қўли-
дан келавермас керак. Сизни тушу-
наман. Бугун-эрта иложи борича бош-
қа ётоқ топишга ҳаракат қиламан.
Сабрингизга қойил...

Гулзира бўшаганча уйга кирди.
Каравотчасидан тушолмай фингшиёт-
ган ўғлини силтади:

— Сенларам жонимга тегдила-
ринг, итваччалар! Қайси бирингнинг
кўнглинга қарай, ўлиб кет ҳамманг!
Заиф нуқталарингизга ўт тушин!

Нигора ЖАЛОЛИДДИН
қизи.

ЭРКАКНИНГ «ЗАИФ» НУҚТАСИ

ганман. Шукр, эрим мулоим мушук-
дай бўлиб қолди. — Гулзира мамнун
жилмайди. — Биласизми, ҳаммасига
унинг заиф нуқтасини билиб олганим
сабаб бўлди.

— У нима? — Камола ажабланиб
суҳбатдошига қараб қолди. — Айтинг,
мена билиб олай, қанақа заиф нуқ-
та, опа? Қизиқиб кетяпман. Худо ҳаққи,
ҳеч кимга айтмайман.

— Сўзингиз сўзми?

— Сўз.

— Бўпти. Айтаман, фақат бу бир-
гина менинг эримга тегишли. — Гул-
зира атрофга олазарак кўз югурти-
риб олди, аммо нариги уйда ўқишдан
келиб обдон суҳбатга берилган аёл-
ларга ҳалакат бермаслик учун жиги-
на диванга узала тушган қайнисининг
борлигини сезмади ҳам.

Қайниси кеннойисига дардини
тўкишга келган аёлдан тортиниб, меҳ-
монхонага кирмай қўя қолганди. Аммо
шу тобда катталарнинг галати суҳбат-
ларига ихтиёрсиз тингловчи бўлиб
қолганидан хижолат чекди. Суҳбат
мавзуси акасига бориб тақалганида
қулоғини динг қилди ва ҳатто ўзини
уйкуга солиб ётаверди.

Бирпасдан кейин янгаси паст
овозда қўшнисига эрининг нозик жи-
ҳатларини санай кетди. Янгасининг
ўта ишонч билан бир қанча далил ва
исботларни қалаштириб ташлаши
қайнисини лол қолдирди. «Эркаклар-
нинг психологияси бўйича диссертаци-
я ёклаш даражасида»ги янгасига
қойил қолди.

— Камолахон, ишонинг-ишонманг,
эркак киши билан ёш боланинг фар-
қи йўқ. Ишдан келиши билан ичимда
қоранг ўчсин, турки совуқ деб турган-
им билан сиртимда «вой, дадажони-
си, келинг, чарчамадингизми», деб
елиб-ўғуриб пойафзалини ечанам,
оёқларига илиқ сув қуйиб, тоза пай-
поқ тутаман. Кейин... — Янга кула-
кула гапиди давом этди. — Ичимда «тешиб
чиқсин, илойим», деб турсам ҳам сир-
тимда «олинг, дадажониси, ош
бўлсин, сиз яхши кўрган овқатни пи-
ширдим», деб иштаҳасини карнай
қилишга ўтаман. Вей, бу эркаклар-чи,
ошқозони билан ўйлайди, билсангиз.
Иштаҳаси карнай бўлиб турганида
озгига мазали таом турсангиз сиздан
яхши одам йўқ. Вой, ҳатто, кеча ана-
ви маҳалладаги Хуморойга пул бериб,
соч толасидай қилиб нориннинг хами-
рини тўғраттирдим. Эркак зоти бор-
ки, хамир овқат деса, ўзини томдан
ташлайди.

— Жа-а, унчаликмас, опа, менинг
хўжайимин қайтанга хамир овқатдан

ган ўй ўтдию, тинмай вайсаётган Гул-
зиранинг сўзини бўлмаслик учун да-
мини чиқармади.

— Хотин эмас, эркак баъзан бур-
ни билан атрофни кўради, қўшнжон,
масалан, у ишдан келганида албатта,
хушбўй атирлардан сепиб олинг.

— Хўжайинимнинг атир-ўпага ал-
лергияси бор-да. Янги келинлигимда
олган атир-ўпаларим шу бўйи ётибди.

— Ана, масалани ечими қаерда?
Билсангиз агар, эркакнинг бари
ўзига қарамаган аёлни жини суймай-
ди. Эрим мени баъзан шунақанги
тўйиб хидлайдики...

— Вой, ўлай... — Камола кулгидан
ўзини тутолмади. — Менинг эрим
бўлса кенжатоини тўйиб хидлайди.

— Эрингизнинг ҳалиги мижози
ҳам... ҳалигиндака...

— Қўйинг, опа.

Шу ерга келганда, ўзини уйкуга
солиб ётган қайни чидолмади. Ётган
жойида томоқ қириб қўйди.

Аёллар ток ургандек сапчиб турди-
лар. Гулзира чопиб нариги хонага
кирди-ю, қотиб қолди.

— Вой, Насимжон, қачон... қачон
келдийиз?

Насимжон ўзини уйкуга солиб на-
риги томонига ағдарилди.

эшитиб қолмасин. Қўнгли оғрийди-я...

— Қўнгли оғриймай ўлсин. Буларнинг

қайси бирининг қўнглига қарайман...

— Сиз менга эркакларнинг заиф

нуқтаси ҳақида айтмоқчидингиз?..

— Нима, икки соатдан бери шу
ҳақда гапирмай қулоғингизга танбур
чертдимми? Сиззи эрингизни билма-
диму, менинг эрим...

— Секин...

— Ўтказиб қўйган жойи борми? —

Гулзира қайниси ётган томонга имла-
ди. — Уям бир кун хотин олади, кўра-
ди ўшанда хотиннинг қўнглини топиш
ёки эрга ёқишни эплашининг гирт
азоблигини! Хуллас...

Қайни кеннойисининг гапларини
ҳазм қилолмай тўлғонди. Ўзи ҳақида-
ги гаплар-ку, уни тешиб ўтди. Акаси-
нинг олдида янгасининг ёлғондакам
эшилиб-тўлғониллари сабабини ан-
лағандек жаҳли қиқиб кетди. Бу то-
мошаларнинг кимга кераги бор? Де-
мак, ҳаммаси сохта экан-да. Яна ке-
либ-келиб қўшни аёлни йўлдан ури-
ши-чи...

У ирғиб ўрнидан турди-да, меҳ-
монхонага кирди.

Аёллар ногаҳон пайдо бўлган йи-
гитни кўриб, ўринларидан туришди.

Янга ҳеч нарса бўлмагандек:

СИЗНИ ЙЎҚЛАБ КЕЛАДИ

«Жўнатилмаган мактуб» 15-сон

Синглим Шоҳсанам! Ота-
жонингизга ёзган мактубин-
гизни кўзда ёшим билан
ўқиб чиқдим. Қалб изтироб-
ларингизни юракдан ҳис
қилдим ва сизга жуда ҳавас-
сим келди. Чунки сиздан
узокда, сизлар билан яша-
маган бўлса-да, доимо ҳаё-

лингиз бир четида сиз учун
жой ажратган падари бузу-
рукворингиз ҳаёт. Шунинг
ўзи сиз учун катта бахт деб
ўйлайман.

Йигирма олти йил олдин

отажоним оламдан ўтди. У
кишини йўқотиш мен учун энг
оғир кулфат бўлди. Ота —
буюк зот. Уни қанча эъзоз-
лаб, бошга кўтарсак, арзий-
ди. Менинг отажоним ана

шундай номга муносиб эди.
Мана йигирма олти йилдир-
ки, эшигимнинг қўнғироғи
жиригласа, гўёки отажоним
кириб келаётгандек севиным
кемаман. Йигирма олти йил-

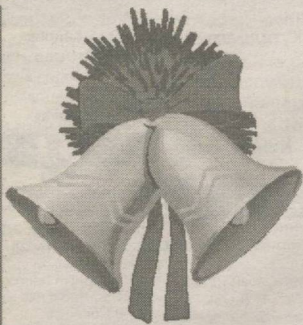
АКС САДО

дан бўён, бу аччиқ ҳақиқатни
тан олгим келмайди.

Сингилгинам, отангиз, ал-
батта сизни йўқлаб келади,
ишонинг. Чунки, отангиз сиз-
ни ниҳоятда яхши кўради.
Сиздек қизи борлигидан фаж-
рланади.

София НАЗАРОВА

QO'NG'IROQCHA

SOAT BILMAS QIZCHA

Kokillari jingalak,
Soatga boqar qizcha.
«Sizdan bilsam bo'larmikan
Xozir bo'ldi soat necha?»

Menga javob qilar qizcha:
«Sanashni men bilmam uncha
Yo beshta kam yetti bo'ldi,
Yo yetti kam bo'ldi ikki».

Go'zal FOZILOVA,
Qo'shrabot tumanidagi
35-maktab 5-sinf o'quvchisi

TUZATING

(Hazil)

Mahallada bolalar,
Ismi nuqul chalalar.
Nega chala atalar?
Hayron bo'lar otalar.
«Sano»... «Sabo», — chaqirar,
«Sai»... «Ibo», — baqirar.
«Dili»... «Iro»... Lubani,
«Ko'chi», «Poti», - der G'ani.
Chala otni kuzating,
Bu odatni tuzating!

TOPISHMOQ

Qo'shig'i «g'ir-g'ir»,
Egadir kuchga.
Bo'lar birma-bir
Birni ikkiga,
Ikkin uchga...

(Arra)

She'rlari qudratli,
ma'nosi hikmatli.
Kitobiga qoyil,
Bolalarga doir.

(Qudrat Hikmat)

TEZ AYTISH

Sora va Asror,
Sara asar asrar.

Sapsar Suvsar suvda
Suzar, soyda suvsar.

Anvar MIRZAZODA,
Zangiota tumani,
Xonobod qishlog'i.

O'YNAB EMAS, O'YLAB O'TKAZING

«2-sinfda «Yoshlik daftari» yohud navbatdan
tashqari sinf majlisi» 17-son

Boshlang'ich sinf o'qituvchisi Sanobar Hamdamovanning kuyunishlarida jon bor, albatta. Chunki keyingi paytlarda ayrim tengdoshlarim maktabga o'zlarini ko'z-ko'z qilib kelib-ketishadi. Ba'zan bu maskan maktab ekanini ham unutib qo'yishadi. O'zlariga oro berishni, sochlarini har xil turmaklar qilishni hush ko'rishadi. Jonkuyar ustozlarning gaplari ularga pisand emas. Dars vaqtida yoshlik daftarini to'ldirish bilan band. Bu estaliklarda «Sevgi nima?», «Kimni sevasiz?» kabi savollar bo'ladi. Bularning nimasi qiziq? Axir, bizni kutib turgan litsey, kollejlarda esdalik daftarlaridan intixon bo'lmaydi-ku!

Biz 9-sinf bitiruvchilarining oldimizda davlat imtixonlari, so'ngra kollej — litseylarga kirish sinovlari masuliyati turibdi. Biz yoshlar yaxshi o'qish o'niga vaqtimizni bekorchi narsalarga sarflasak ertaga bundan kim foyda ko'radi-yu, kim zarar?

Shohsanam MUHAMMADIYEVA,
287-maktabning 9-sinf o'quvchisi.

MUNOSABAT

Temurbek O'ROLOV,
Samarqand shahridagi 34-o'rta maktabning 6 «B» sinf o'quvchisi.

SIRLI SOYA

Hayotimiz turli sir-sinoatlarga to'la, ammo ko'pincha buni idrok etmaymiz. Boshimdan o'tgan bir voqeani aytib bermoqchiman. Aslida, o'sha voqea sabab sira-sira kech bo'lganda yolg'iz ko'chaga chiqmaslikka o'rgandim...

Bir kuni uy vazifasini bajarish uchun dugonamnikiga bordim va juda kech qaytdim. U meni kuzatib qo'yimoqchi bo'lganida qo'rqmasligimni aytib, o'zim yolg'iz yo'lga tushdim. Ammo yarim yo'lga yetganda oyoqlarim o'zinga bo'ysunmay qoldi. Go'yo ortimdan kindir ergashib kelayotganday tuyuldi. Avvaliga o'g'irilib qarashga botinolmadim. Ortimdan kelayotgan soya tobora yaqinlashardi. Chidolmadim. Sharta o'g'irilib qarasham, hech kim yo'q.

Taajjublanarlisi shundaki, soya yursam yuradi, to'xtasam to'xtaydi. Yuragimga g'ulg'ula tushdi. Uyimizga yaqin qolganida sal o'zimni qo'lga oldim. Bir payt qo'limdagi telefon yerga tushib ketdi. Engashib olmoqchi edim, boyagi soya naq tumshug'inning tagiga kelib to'xtadi. Bor jur'atimni yig'ib, yana ortimga qaradim. Hech kim ko'rinmadi.

QATRA

O'zinga kelib olgach, nega bunday bo'lganini o'ylay boshladim va o'z soyamdan o'zim seskanib ketganimni, oyoq tovushlarim aks-sado berganini angladim. Uyga kirgach, yelkamdand tog' ag'darilgandek bo'ldi. Yuragim gursillab urib turardi. Ostona hatlar ekanman, endi sira-sira kech yurmaslikka ahd qildim.

Shahnoza BOZORBOYEVA,
Angren shahridagi
41-maktab, 9-sinf o'quvchisi.

ISTIQLOL FARZANDLARI

NILUFARNING MOSKVADAGI MUVAFFAQIYATI

Ona-yurtimiz serqirra yosh ijodkorlarga boy. Ulardan biri Nilufar Muhiddinova yosh bo'lishiga qaramay, qator xalqaro mukofotlar sohibi. Bu safar ham uning ustozlari, Uspenskiy nomidagi respublika ixtisoslashgan musiqa akademik litseyining professori M.Zayko Nilufarni Moskva shahridagi Yosh musiqachilar xalqaro festivaliga kuzatar ekan, har galgidek qizaloqqa oq yo'l tilab, g'oliblikni qo'lga kiritishiga

ishonch bildirdi.

Moskva davlat simfonik orkestri har yili jahonning turli burchaklarida tarbiyalanayotgan yosh musiqachilar kontsertini o'tkazib keladi. Festival dasturlari shaharning oltita kontsert zallarida o'tkaziladi. G'olib bo'lganlar yakunlovchi kontsertda ishtirok etish huquqini qo'lga kiritadilar.

Nilufar Muhiddinova O'zbekistonning ilk vakili sifatida XII-yosh musiqachilar xalqaro festivalida qatnashib, uning laureati bo'lib qaytdi.

Men festivalda A.Vetanning skripka uchun yozilgan 5-konsertini ijro etdim, — deydi Nilufar. — Albatta, festivalda qatnashgan MDH mamlakatlari, Meksika, Janubiy Koreyadan kelgan yosh musiqachilar ichida g'oliblikni qo'lga kiritish oson bo'lmadi. Ustozlarim va ota-onamning menga bergan bilimlari, o'g'irlari, qo'llab-quvvatlashlari yordam berdi desam, mubolag'a bo'lmaydi. Men ularning ishonchini oqlaganimdan xursandman.

Bugungi kunda Nilufar Uspenskiy nomidagi Respublika ixtisoslashgan musiqa akademik litseyining 7-sinfida tahsil olmoqda. Kelajakdagi orzusi yetuk musiqachi bo'lib yetishish va jahonning turli burchaklarida O'zbekiston sharafini himoya qilishdir.

Nargis QOSIMOVA

Nigora RAHMONOVA tayyorladi.

ДУШАНБА 4

06.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
07.10 «Парвона».
08.00 «Тахилнома».
08.40 «Доворак самурай».
Т/с.
09.20 - 10.20 «Маънавият» дастури.
«Болалар сайёраси»:
10.25 «Болалар дунёси».
10.45 «Дангаса». М/ф.
11.00 «Ахборот».
11.10 «КиноТеатр».
11.35 «Қамолот оstonаси».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
12.50 «Икlim».
12.55 Миллий кино: «Тадбир эшиги».
14.00 «Ахборот».
14.15 «Ватанпарвар».
14.55 ТВ - анонс.
15.00 «Олам ва одам» дастури: «Тирик сайёра».
15.50 «Заковат».
16.40 «Икки дарё оралиғида».
17.00 «Ахборот».
17.10 ТВ - анонс.
17.15 Инновациялар гоялар, технологиялар ва лойиҳалар республика ярмаркаси.
«Болалар сайёраси»:
17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.55 «Сизнинг адвокатингиз».
18.00 «Олтин мерос».
18.05 Миллий сериал: «Алишер Навоий».

СЕШАНБА 5

06.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
07.10 ТелеТеатр: «Парвона».
07.50 «Рақсинг сеҳрли олами».
08.00 «Ахборот».
08.35 «Доворак самурай».
Т/с.
09.20 - 10.20 «Маънавият» дастури.
10.20 «Очун».
10.30 Андижон вилоят телерадиокомпанияси намоиш этади:
1. «Юртдошлар».
2. «Эхтиром».
10.55 «Сизнинг адвокатингиз».
11.00 «Ахборот».
11.15 «Адолат тарозиси».
Т/с.
11.50 «Ахборот» /инглиз/.
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
12.55 Миллий сериал: «Алишер Навоий».
13.25 «Хаёт манзаралари».
«Болалар сайёраси»:
13.35 «Андерсен эртақлари».
М/с.
14.00 «Ахборот».
14.20 «Ойдин хаёти». Токшоу.
15.05 «Олам ва одам» дастури: «Тирик сайёра».
16.00 «Тезкор хабарлар».
16.15 «Аёл бахти».
16.40 «Икки дарё оралиғида».
17.00 «Ахборот».

ЧОРШАНБА 6

06.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
07.10 ТелеТеатр: «Парвона».
08.00 «Ахборот».
08.35 «Доворак самурай».
Т/с.
09.20 - 10.20 «Маънавият» дастури.
10.20 «Худудлар хаёти».
10.40 «Ягона оилада».
11.00 «Ахборот».
11.15 «Адолат тарозиси».
Т/с.
11.50 «Ортим бўйлаб» дастури: «Диёрим табияти».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
12.55 Миллий сериал: «Алишер Навоий».
13.30 «Эски альбом».
«Болалар сайёраси»:
13.35 «Андерсен эртақлари».
М/с.

18.35 «Очун».
18.45 «Ортим бўйлаб» дастури: «Она замин неъматлари».
18.55 «Бир кун».
19.20 ТВ - шифокор».
19.25, 19.55, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» /рус/.
20.05 «Адолат тарозиси».
Т/с.
20.45 «Ватанимни куйлайман».
21.00 «Ахборот».
21.30 «Лафзидан қайтганлар».
22.00 «Доворак самурай».
Т/с.
22.45 «Олам ва одам» дастури: «Хашоратлар».

YOSHLAR

14.55 «Yoshlar» салони.
15.00 «Қамолот».
15.10 «Ўзбек адабиёти».
15.15 «Водий гахари».
15.55 «Жаннат юртим».
16.00 «Давр».
16.10 «Тошкентнома».
16.25 «Шарқ дарвозаси».
16.30 «Нафосат олами».
16.40 «Ўзбек адабиёти».
16.45 «Мўъжизавий дунё».
17.00 «Даврнинг боласи».
17.10 «Эртақлар оламида».
18.20 «Ёшлар ва таълим».
18.05 Миллий сериал: «Алишер Навоий».

17.15 «Худудлар хаёти».
«Болалар сайёраси»:
17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.55 ТВ - бизнес хабарлари».
18.05 Миллий сериал: «Алишер Навоий».
18.45 «Ортим бўйлаб» дастури: «Кушлар».
19.00 «Навоийни англаш».
19.20 ТВ - шифокор».
19.25, 19.55, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» /рус/.
20.05 «Адолат тарозиси».
Т/с.
20.45 «Ватанимни куйлайман».
21.00 «Ахборот».
21.30 «Одамлардан бири».
21.50 «Доворак самурай».
Т/с.
22.30 «Икlim».
22.35 ТВ - анонс.
22.40 «Олам ва одам» дастури: «Хашоратлар».
23.05 - 23.15 Тунги наволар.

YOSHLAR

07.00 «Ёшлар майдони».
07.30 «Хотира».
07.35 «Мультипанорама».
07.45 «Ўзбек адабиёти».
07.50 «Сўнам олдулар».
08.10 «Сардор».
08.40 «Ватан меҳри».
08.50 «Олтин тупроқ».
09.00 «Даврнинг боласи».
09.10 «Кувнок дўмбоқчалар».
09.20 «Келажак эгалари».
09.30 «Ортим юраги».
09.35 «Автопатруль».
10.00 «Давр».
10.10 «Қасамд».
10.10 «Афсона ва ҳақиқат».

18.40 «Тошкент-2200».
18.50 «Ватан меҳри».
18.55 «Ардок».
19.00 «Давр».
19.30 «Шамоллар мусаввири».
Т/с (Премьера)
20.20 «UzEX».
20.30 «Автопатруль».
20.50 Кишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йиллиги: «Кишлоқдаги қадрдон».
21.00 «Онажон кишлоқим».
21.05 «Қасамд».
Т/с.
21.55 «Ўзбек адабиёти».
22.00 «Давр».
22.30 Киноклассика: «Иф қалъасининг маҳбуси».

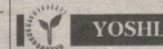
07.25 «Салом, Тошкент!»
08.30 «Диёнат». Видеофильм.
09.10 «Эълонлар».
09.15 «Буюк Хитой девори».
09.35 «Афросиёб афсонаси».
10.00 «Унутилмас оҳанглари».
10.40 Кино: «Мона Лиза табассуми».
12.35 «Ватан мадҳи».
12.45 «Сато». Х/ф
13.00 «Дўстлик кўприклар».
13.50 «Нахшо». Х/ф
14.00 «Қадимги Искандария».
15.00 «Пойтахт».
15.25 «Жаҳон операси».

11.50 «Эверест».
12.00 «Ғолиб».
Т/с.
12.30 «Давр».
13.10 «Кишлоқ тараққиёти».
13.30 «Шамоллар мусаввири».
Т/с.
14.20 «Ватанпарвар».
15.00 «Ёшлар майдони».
15.30 «Тошкент таронаси».
15.35 «Тасвир ва таассурот».
16.00 «Давр».
16.10 «Ижод завқи».
16.45 «Мўъжизавий дунё».
17.00 «Даврнинг боласи».
17.10 «Эртақлар оламида».
18.20 «Кишлоқ ва таълим».
18.30 «Хаёт завқи».
19.00 «Давр».
19.30 «Шамоллар мусаввири».
Т/с.
20.30 «Футбол-2009».
21.05 «Қасамд».
Т/с.
22.00 «Давр».
22.30 Киноклассика: «Иф қалъасининг маҳбуси».

07.25 «Салом, Тошкент!»
08.35 «Мухаббат қаҳваси».
09.00 «Телекурьер-маркет».
09.30 «Пойтахт».
09.45 «Тошкентда латифа».
09.50 «Шарқ оҳанглари».
10.30 «Пойтахт» /рус/.
10.40 «Миллагр».
11.10 «Тошкент-2200».
11.20 Кино: «Хаёт гузали».
13.10 «Ватан мадҳи».
13.20 «Нафосат олами».
13.30 «Орзулар ушалганда».
Хужжатли фильм.
14.00 «Метрополини. Александрия».
14.50 «Тошкент мадҳи».
15.00 «Пойтахт».
15.25 «Жаҳон операси».
15.35 «Тошкент-2200».

21.00 «Ахборот».
21.30 2009 йил - Кишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили. «Кишлоқ хаёти».
21.50 «Табии». Б/ф. 1-қисм.
22.40 «Олам ва одам» дастури: «Хашоратлар».
23.05 - 23.10 Тунги наволар.

07.00 «Ёшлар майдони».
07.30 «Ардок».
07.35 «Мультипанорама».
07.45 «Ўзбек адабиёти».
07.50 «Хаёт сўмоқлари».
08.10 Миллий сериал: «Сардор».
08.55 «Ватан меҳри».
09.00 «Даврнинг боласи».
09.10 «Кувнок дўмбоқчалар».
09.20 «Кишлоқ ва таълим».
09.30 «Пойтахт».
09.35 «Соғлиқ - бойлик».

15.40 «Мўйқалам сеҳри».
16.20 «Бўрон даракчилари».
Болалар учун фильм.
17.50 Мультфильм. «Ака-ука Гриммлар».
7-қисм.
18.00 «Телекурьер-маркет».
18.15 «Тошкент-2200».
18.30 «Пойтахт».
18.55 «Мухаббат қаҳваси».
19.20 Бизнес - «Пойтахт».
19.25 Болалар учун: «Карвонсарой».
19.35 «Интервью».
19.50 «Саломат бўлинг» /рус/.
20.00 «Пойтахт».
20.20 Тошкент ва тошкентликлар. Бевоисита мулоқот.
21.00 «Миллагр».
21.30 «Пойтахт».
21.55 «Жозиб».
22.15 «Аёл қалби».
22.30 «Телекурьер-маркет».
22.50 Кино: «Хаёт гузали».

7.00 «Бодроное утро».
8.00 «Талкин».
8.35 «Малахов +».
9.30 «Версия».
10.05 «Теннис академияси».
10.30 Баскетбол.
11.30 Бокс.
12.15 «Спорт уик-энд».
12.45-13.45 «Профринг».
18.00 «Тет-а-тет».
18.10 «Умид нихоллари».
18.30 «Хабарлар» (рус тили)
18.55 История ФИФА.
19.10 «АЗИЯ ЛОТО».
19.50 «Красный пояс». Х/ф
21.30 «Хабарлар» (узб. тили)
21.55 Интерфутбол.
23.30 Теннис.

15.40 «Мўйқалам сеҳри».
16.20 «Лэсси». Болалар учун фильм.
17.50 Мультфильм. «Ака-ука Гриммлар».
8-қисм.
18.00 «Телекурьер-маркет».
18.30 «Пойтахт».
18.55 «Мухаббат қаҳваси».
19.25 Болалар учун: «Карвонсарой».
19.35 «Истеъдод».
19.50 «Ихтидор-ревью» /рус/.
20.00 «Пойтахт».
20.25 «Менинг маҳаллам».
20.45 «Репортаж».
21.00 «Миллагр» /рус/.
21.30 «Пойтахт».
21.55 «Жозиб».
22.15 «Наққалар камалаги».
22.30 «Телекурьер-маркет».
22.45 «Анонс».
22.50-00.25 Кино: «Қизил-жарлик Эшмат».

7.00 «Бодроное утро».
7.50 «Тет-а-тет».
8.00 «Хабарлар» (рус тили)
8.20 «Малахов +».
9.05 «Теннис академияси».
Сериал.
9.30 «Хабарлар» (узб. тили)
9.55 Баскетбол. Ўзбекистон чемпионати.
10.55 Интерфутбол.
12.35 - 13.15 Бокс. Ўзбекистон биринчилиги.
18.00 «Тет-а-тет».
18.10 «Спорт - менинг хаёти».
18.30 «Хабарлар» (рус тили)
18.55 «Кулгу шифо».
19.30 «Футбол шархи».
20.00 Теннис.
20.55 Белбоғли кураш. Ўзбекистон чемпионати.

09.55 «UzEX».
10.00 «Давр».
10.10 «Қасамд».
Т/с.
11.00 «Афсона ва ҳақиқат».
Илмий-маърифий дастур.
11.50 «Сеҳрли кўлар».
12.20 «Ғолиб».
Т/с.
13.00 «Давр».
13.10 Ёшлар гўёҳандликлари қарши: «Зулмат аро».
13.30 «Шамоллар мусаввири».
Т/с.
14.15 «Хотира».
14.20 «Тошкент таронаси».
14.30 «Футбол-2009».
15.00 «Ёшлар майдони».
15.30 «Ўзбек адабиёти».
15.35 «Илхом қанотлари».
16.00 «Давр».
16.10 «Уйимдаги фаришталар».
16.40 «Ўзбек адабиёти».
16.45 «Мўъжизавий дунё».
17.00 «Даврнинг боласи».
17.10 «Эртақлар оламида».
18.40 «Келажак эгалари».

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Сериал «Жассига ўхшаши йўқ»
08.30 Ўзбек наволари
09.30 Сериал «Герои»
10.20 Ўзбек наволари
11.30 «Смертельное оружие-4» худ. фильм
13.40 Ўзбек наволари
14.30 «Премьера» (рус)
15.00 Сериал «Жассига ўхшаши йўқ»
15.30 Мультфильм
17.00 Ўзбек наволари
17.30 «Кинокурьер»
18.00 Ўзбек наволари
18.30 Сериал «ЖАССИГА ЎХШАШИ ЙЎҚ»
19.00 Ўзбек наволари
21.30 Сериал «ГЕРОИ»
22.20 Комедия по понедельникам: «МИСС КОНГЕНИАЛЬНОСТЬ» худ. фильм
00.20 Миксер

17:00 Болалар соати
18:00 Клип-антракт
18:30 «Ёшлар» студияси тақдим этади
19:00 Ўзбек киноси
20:30 «Худуд» ахборот таҳлилий дастури
20:50 НТТда сериал
21:40 «Сўғдиёна» мунис аёллар кўрсатуви

21.30 «Хабарлар» (узб. тили)
21.55 ФУТБОЛ. ОСИЕ ЧЕМПИОНЛАР ЛИГАСИ. «ИТТИФОК» - «БУНЕДКОР».
Тўридан-тўри олиб кўрсатилади.
23.45 ФУТБОЛ. УЕФА ЧЕМПИОНЛАР ЛИГАСИ. ЯРИМ ФИНАЛ. «АРСЕНАЛ» - «МАНЧЕСТЕР ЮНАЙТЕД». Тўридан-тўри олиб кўрсатилади.

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Сериал «Жассига ўхшаши йўқ»
08.30 Ўзбек наволари
09.30 Сериал «Герои»
10.20 Ўзбек наволари
11.30 «Мисс конгениальность» худ. фильм
13.30 Ўзбек наволари
14.30 «Jannat Makon»
15.00 Сериал «Жассига ўхшаши йўқ»
15.30 Мультфильм
17.00 «Baby Terra Landiya»
17.30 Премьера (узб)
18.00 Ўзбек наволари
18.30 Сериал «ЖАССИГА ЎХШАШИ ЙЎҚ»
19.00 Концерт «ARIRANG PARTY»
20.30 Ўзбек наволари
21.30 Сериал «ГЕРОИ»
22.20 «НА ПЕРУПЬЕ» х/ф
00.30 Миксер

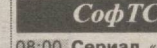
17:00 Болалар соати
18:00 Клип-антракт
18:30 «Ёшлар» студияси тақдим этади
19:00 Ўзбек киноси
20:30 «Худуд» ахборот таҳлилий дастури

22:00 НТТда «Қалқон» сериали
22:50 Қутилмаган томоша
23:00 «Худуд» ахборот таҳлилий дастури (такрор)
23:30 Кечки кинозал

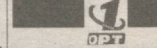
08:00 Сериал «Ранетки»
08:50 Сериал «Папины дочки»
09:20 «Мир в твоей тарелке»
10:10 «Мать и Дочь»
11:00 «Мир в твоей тарелке»
11:25 «Друзья моего хозяина»
11:50 Программа «Гнездо»
12:15 «6 Кадров»
12:40 Сериал «Папины дочки»
13:10 Музыка
13:50 «Мир в твоей тарелке»
14:40 «Мать и Дочь»
15:30 Сериал «Рыжая»
16:20 «Мир в твоей тарелке»
16:45 «Друзья моего хозяина»
17:10 Программа «Гнездо»
17:35 Сериал «Ранетки»
18:25 «Галилео»
18:50 Программа «Гнездо»
19:15 Сериал «Папины дочки»
19:45 «Истории в деталях»

20:50 НТТда сериал
21:40 «Сўғдиёна» мунис аёллар кўрсатуви
22:00 НТТда «Қалқон» сериали
22:50 Қутилмаган томоша
23:00 «Худуд» ахборот таҳлилий дастури (такрор)
23:30 Кечки кинозал

08:00 Сериал «Ранетки»
08:50 Сериал «Папины дочки»
09:20 «Мир в твоей тарелке»
10:10 «Мать и Дочь»
11:00 «Сладкие истории»
11:25 «В интересном положении»
11:50 Программа «Гнездо»
12:15 «6 Кадров»
12:40 Сериал «Папины дочки»
13:10 Музыка
13:50 «Мир в твоей тарелке»
14:40 «Мать и Дочь»
15:30 Сериал «Рыжая»
16:20 «Сладкие истории»
16:45 «В интересном положении»
17:10 Программа «Гнездо»
17:35 Сериал «Ранетки»
18:25 «Галилео»

20:10 Сериал «Папины дочки»
20:40 «6 Кадров»
21:05 Сериал «Рыжая»
21:55 «Истории в деталях»
22:20 «6 Кадров»
22:45 «Музыка»

4.00 «Доброе утро».
8.00 Новости.
8.05 Телеканал «Доброе утро». Продолжение.
8.30 Малахов +.
9.30 Модный приговор.
10.25 Контрольная закупка.
11.00 Новости.
11.25 «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ».
12.00 «Детективы».
13.00 Другие новости.
13.25 Понять. Простить.
14.00 Новости.
14.20 «Хочу знать»
14.50 «Давай поженимся!».
16.00 Федеральный судья.
17.00 Вечерние новости
17.20 Т/с «СЛЕД».
18.05 «Пустая и любимая».
20.00 «Время».
20.30 Премьера. «Застава Жилина».
21.35 «Генрих Гиммлер. Погоня за призраком».
22.35 Ночные новости.
22.55 К юбилею Татьяны Самойловой. Фильм «Летят журавли».
0.35 Х/ф «Багровые небеса».
2.00 Новости.
2.05 Х/ф «Зло».

18:50 Программа «Гнездо»
19:15 Сериал «Папины дочки»
19:45 «Истории в деталях»
20:10 Сериал «Папины дочки»
20:40 «6 Кадров»
21:05 Сериал «Рыжая»
21:55 «Истории в деталях»
22:20 «6 Кадров»
22:45 «Музыка»

4.00 «Доброе утро».
8.00 Новости.
8.05 Телеканал «Доброе утро». Продолжение.
8.30 Малахов +.
9.30 Модный приговор.
10.25 Контрольная закупка.
11.00 Новости.
11.25 «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ».
12.00 «Детективы».
13.00 Другие новости.
13.25 Понять. Простить.
14.00 Новости.
14.20 «Хочу знать»
14.50 «Давай поженимся!».
16.00 Федеральный судья.
17.00 Вечерние новости
17.20 Т/с «СЛЕД».
18.05 «Пустая и любимая».
20.00 «Время».
20.30 Премьера. «Застава Жилина».
21.35 Кремль-9. «Спецсвязь».
22.35 Ночные новости.
22.55 Х/ф «Что скрывает лось».
1.05 Х/ф «Династия драконов».
2.00 Новости.

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Сериал «Жас-
сига ўхшаши йўқ»
08.30 Ўзбек наволари
09.30 Сериал «Герои»
10.20 Ўзбек наволари
11.30 «На перепутье»
худ. фильм
13.40 Ўзбек наволари
14.30 «Кинокурьер»
15.00 Сериал «Жас-
сига ўхшаши йўқ»
15.30 Мультфильм
17.00 Ўзбек наволари
18.30 Сериал «ЖАС-

СИГА ЎХШАШИ ЙЎҚ»
19.00 Ўзбек наволари
20.30 «M-Files»
21.00 Ўзбек наволари
21.30 Сериал «ГЕРОИ»
22.20 Киноколлекция:
«ЧТЕЦ» худ.фильм
00.30 Миксер

ntt

17:00 Болалар соати
18:00 Клип-антракт
18:30 «Ёшлар» студияси
такдим этади
19:00 Ўзбек киноси

СофТС

08:00 Сериал «Ранетки»
08:50 Сериал «Папины
дошки»
09:20 «Мир в твоей Тарелке»
10:10 «Мать и Дочь»
11:00 «Иностранная кухня»
11:25 «Детская»
11:50 Программа
«Гнездо»
12:15 «6 Кадров»
12:40 Сериал «Папины
дошки»
13:10 Музыка
13:50 «Мир в твоей тарелке»
14:40 «Мать и Дочь»
15:30 Сериал «Рыжая»
16:20 «Иностранная кухня»

16:45 «Детская»
17:10 Программа
«Гнездо»
17:35 Сериал «Ранетки»
18:25 «Галилео»
18:50 Программа
«Гнездо»
19:15 Сериал «Папины
дошки»
19:45 «Истории в деталях»
20:10 Сериал «Папины
дошки»
20:40 «6 Кадров»
21:05 Сериал «Рыжая»
21:55 «Истории в деталях»
22:20 «6 Кадров»
22:45 «Музыка»

17.00 Вечерние новости
17.20 Т/с «СЛЕД»
18.05 «Пустяки говорят»
18.55 «Богатая и любимая»
20.00 «Время»
20.30 Премьера. «Застава
Жилина»
21.35 «Мадонна маршала
Коняева»
22.35 Ночные новости.
22.55 Томми Ли Джонс в
приключенческом фильме
«Вулкан»
0.40 Том Беренджер в де-
тективе Ридли Скотта «Тот,
кто меня бережет»
2.00 Новости.
2.05 Детектив «Тот, кто меня
бережет». Продолжение.
2.30 Сериал «Внезапная
удача».

ПАЙШАНБА 7

06.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
07.00 «Иклим»
07.55 ТелеТеатр: «Алдагани
хотин яхши»
08.00 «Олтин мерос»
08.30 ТВ - анонс.
08.35 «Табии» Б/ф. 1-қисм.
09.15 «Изор»
09.20 - 10.20 «Маънавият»
дастури.
«Болалар сайраси»
10.20 «Цирк, цирк, цирк»
10.35 «Мулдор»
10.55 «Сизнинг адвокатин-
гиз»
11.00 «Ахборот»
11.10 ТВ - шифокор»
11.15 «Адолат тарозиси»
Т/с.
11.50 «Ахборот» /инглиз/
12.00 «Ассалом, Ўзбеки-
стон!»

12.50 «Иклим»
12.55 Миллий сериал: «Али-
шер Навоий»
13.30 ТВ - анонс.
«Болалар сайраси»
13.35 «Андерсен эртаклари»
М/с.
14.00 «Ахборот»
14.15 ТВ - анонс.
14.20 «Бир жиннат изидан»
14.40 «Тараққиёт ва фара-
вонлик сари»
15.00 «Олам ва одам» дасту-
ри: «Тирик сайра»
15.50 ТВ - анонс.
15.55 «Минг бир ривоят»
16.00 «Хамон ёдимда...»
16.40 «Икки дарё оралиги-
да»
17.00 «Ахборот»

17.10 ТВ - анонс.
17.15 «Махалла»
«Болалар сайраси»
17.35 «Эртақлар - яхшилик-
ка етказар»
17.55 ТВ - анонс.
18.00 «Олтин мерос»
18.05 Миллий сериал: «Али-
шер Навоий»
18.35 «Мен туғилган юрт»
18.55 «Яхшилар ёди»
19.20 ТВ - шифокор»
19.25 - 19.55, 20.55 Ўзлон-
лар.
19.30 «Ахборот» /рус/
20.00 ТВ - анонс.
20.05 «Адолат тарозиси»
Т/с.
20.45 «Соз сеҳри»
21.00 «Ахборот»
21.30 «Бекат»
21.55 «Табии» Б/ф. 2-қисм.
22.35 «Иклим»
22.40 «Олам ва одам» дасту-
ри: «Хашоратлар»
23.05 - 23.15 Тунги наволар.

YOSHILAR

07.00 «Ёшлар майдон»
07.30 «Хотира»
07.35 «Мультитанорама»
07.45 «Ўзбек адабиёти»
07.50 «Сунмас юлдузлари»
08.10 «Сардор»
09.00 «Даврининг боласи»
09.10 «Қувноқ думбўқчалар»
09.20 «Хайт завқи»
09.35 «Автопарул»
10.00 «Давр»
10.10 «Қасамд» Т/с.
11.00 «Афсона ва ҳақиқат»
11.50 «Ўзбеким ёшлари»
12.20 «Ғолиб» Т/с.
13.00 «Давр»
13.10 «Ҳайт завқи»
13.30 «Шамоллар мусавви-
ри»

ри» Т/с.
14.20 «Дунё бўйлаб»
14.30 «Эверест»
15.00 «Ўшнинг майдон»
15.30 «Тошкент таронаси»
15.35 «Тасвир ва таассурот»
15.55 «Ўзбек адабиёти»
16.00 «Давр»
16.10 «Тошкентнома»
16.25 «Ортин юрғи»
16.30 «Олтин тупроқ»
16.40 «Ўзбек адабиёти»
16.45 «Муҳаббат дунё»
17.00 «Даврининг боласи»
17.10 «Эртақлар оламида»
18.35 «Қишлоқ тараққиёти»
19.00 «Давр»
19.30 «Шамоллар мусавви-
ри» Т/с.
20.30 «Чемпион»
20.50 «Набатчи»
21.00 «Қасамд» Т/с.
22.00 «Давр»
22.30 Киноклассика: «Бир
миллионлик машааша»

SPORT

07.25 «Салом, Тошкент!»
08.35 «Муҳаббат ҳақаси»
09.00 «Телекурьер-маркет»
09.30 «Пойтахт»
09.45 «Интервью»
09.55 «Тошкентда латифа»
10.00 «Шарқ оҳанглари»
10.30 «Пойтахт» ахборот да-
стури /рус/
10.40 «Миллагр» Телесери-
ал /рус/
11.20 Кино: «Шаҳарлик қиз-
лар»
12.50 «Нафосат олами»
13.10 «Хаттотлик санъати»
Ҳужжатли фильм. 1-қисм.
13.35 «Умр баҳори»
14.00 «Қадимги Рим техно-
логиялари. Илмий-оммабоп
фильм»
15.00 «Пойтахт» ахборот да-
стури.

15.25 «Жаҳон операси»
15.35 «Тошкент-2200»
15.40 «Мўйқалам сеҳри»
15.55 «Анонс»
16.20 «Уч бақалоқ» Болалар
учун фильм.
17.50 Мультфильм. «Ака-ука
Гриммлар» 10-қисм.
18.00 «Телекурьер-маркет»
18.15 «Тошкент-2200»
18.25 «Анонс»
18.30 «Пойтахт» ахборот да-
стури.
18.55 «Муҳаббат ҳақаси»
19.20 Бизнес-«Пойтахт»
19.25 Болалар учун: «Карвон-
сарой»
19.35 «Абулқосим мадраса-
си»
19.50 «Химоя»
20.00 «Пойтахт» ахборот да-
стури /рус/
20.20 «Тошкент-2200»
20.25 «Нима учун?»
21.00 «Миллагр» Телесери-
ал /рус/
21.30 «Пойтахт» ахборот да-
стури.
21.55 «Ҳозир»
22.15 «Премьера»
22.30 «Телекурьер-маркет»
22.45 «Анонс»
22.50-00.20 Кино: «Гўзаллик
сири»

SPORT

7.00 «Бодро ут»
7.50 «Тет-а-тет»
8.00 «Хабарлар» (рус тил)
8.20 «Малахов +»
9.05 «Теннис академияси»
9.30 «Хабарлар» (ўзб тил)
9.55 Гандбол.
10.55 Бокс.
12.00-13.40 ФУТБОЛ. ОСИЕ
ЧЕМПИОНЛАР ЛИГАСИ.
«Пахтакор» - «Ал ахли»

18.00 «Тет-а-тет»
18.10 «Халқ ўйинлари»
18.30 «Хабарлар» (рус тил)
18.55 «Регби» Х/ф
19.45 Футбол. Обзор Лиги
чемпионов.
20.05 Белбогли кураш. Ўзбе-
кiston чемпионати.
20.35 «Ринг қироллари»
21.15 «Хабарлар» (ўзб. тил)
21.40 ФУТБОЛ. КУБОК
УЕФА. «ШАХТЕР» - «ДИНА-
МО»
23.40 ФУТБОЛ. УЕФА КУБО-
КИ. «АМБУРГ» - «ВЕРДЕР»

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Сериал «Жас-
сига ўхшаши йўқ»
08.30 Ўзбек наволари
09.30 Сериал «Герои»
10.20 Ўзбек наволари
11.30 «Чтец» худ.
фильм
13.40 Ўзбек наволари
14.30 Премьера (ўзб)
15.00 Сериал «Жас-
сига ўхшаши йўқ»
15.30 Мультфильм
17.00 «Baby Terra
Landiya»
17.30 Ўзбек наволари
18.30 Сериал «ЖАС-
СИГА ЎХШАШИ ЙЎҚ»
19.00 Концерт «СНОИ
SORI»
20.30 Ўзбек наволари
21.30 Сериал «ГЕ-
РОИ»
22.20 «ЙИГИТЛАР»
бадий фильм
00.00 Миксер

ntt

17:00 Болалар соати
18:00 Ойлангиз ши-
фокори
18:10 Клип-антракт
18:30 «Ёшлар» студия-
си такдим этади
19:00 Ўзбек киноси
20:30 «Худуд» ахборот
тахлилий дастури
20:50 НТТда сериал
21:40 «Сўғдиёна» мунис
аёллар кўрсатуви

СофТС

08:00 Сериал «Ранетки»
08:50 Сериал «Папины
дошки»
09:20 «Мир в твоей Тарелке»
10:10 «Мать и Дочь»
11:00 «Полные работы»
11:50 Программа «Гнездо»
12:15 «6 Кадров»
12:40 Сериал «Папины
дошки»
13:10 Музыка
13:50 «Мир в твоей тарелке»
14:40 «Мать и Дочь»
15:30 Сериал «Рыжая»
16:20 «Полные работы»
17:10 Программа «Гнездо»
17:35 Сериал «Ранетки»

18:25 «Галилео»
18:50 Программа «Гнездо»
19:15 Сериал «Папины
дошки»
19:45 «Истории в деталях»
20:10 Сериал «Папины
дошки»
20:40 «6 Кадров»
21:05 Сериал «Рыжая»
21:55 «Истории в деталях»
22:20 «6 Кадров»
22:45 «Музыка»

ntt

4.00 «Доброе утро»
8.00 Новости.
8.05 Телеканал «Доброе
утро». Продолжение.
8.30 Малахов +.
9.30 Модный приговор.
10.25 Контрольная закупка.
11.00 Новости.
11.20 «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬ-
НОЙ БЕЗОПАСНОСТИ»
13.00 Другие новости.
13.25 Понять. Простить.
14.00 Новости.
14.15 «Хочу знать»
14.50 «Давай поженимся!»
15.55 Федеральный судья.
17.00 Вечерние новости
17.20 Т/с «СЛЕД»
18.05 «Пустяки говорят»
18.55 «Богатая и любимая»
20.00 «Время»
20.30 Премьера. «Застава
Жилина»
21.35 «Человек и закон»
22.35 Ночные новости.
22.55 Х/ф «В постели с вра-
гами»
0.40 Х/ф «Вердикт»
2.00 Новости.
2.05 Триллер «Вердикт».
Продолжение.
3.00 «Внезапная удача». Зак-
лючительная серия.

ЖУМА 8

06.00 «Ассалом, Ўзбеки-
стон!»
07.10 ТелеТеатр: «Алдагани
хотин яхши»
07.55 «Олтин мерос»
08.00 «Ахборот»
08.35 «Табии» Б/ф. 2-қисм.
09.15 «Изор»
09.20 - 10.20 «Маънавият»
дастури.
«Болалар сайраси»
10.20 «Болалар дунёси»
10.40 «Таълимга эътибор -
келажакка эътибор»
11.00 «Ахборот»
11.15 «Адолат тарозиси» Т/с.
12.00 «Ассалом, Ўзбеки-
стон!»
12.50 «Иклим»
12.55 Миллий сериал:
«Алишер Навоий»
13.25 «Хайт манзаралари»
«Болалар сайраси»
13.35 «Андерсен эртаклари»
М/с.
14.00 «Ахборот»
14.15 «Хонадон»
14.40 «Олам ва одам» дасту-
ри: «Тирик сайра»
15.35 Миллий кино: «Бар-
дош»
16.40 «Икки дарё оралиги-
да»
17.00 «Ахборот»
17.10 ТВ - анонс.
17.15 «Саломатлик дастури»
«Болалар сайраси»
17.35 «Эртақлар - яхшилик-
ка етказар»
17.55 «Сизнинг адвокатин-
гиз»
18.00 «Олтин мерос»
18.05 Миллий сериал:

«Алишер Навоий»
18.35 «Ортин бўйлаб» да-
стури: «Табии билан озма-
юз»
18.55 «Минг бир ривоят»
19.00 «Зиё студияси: «Эти-
қдор мустақамлиги йўлида»
19.20 ТВ - шифокор»
19.25, 19.55, 20.55 Ўзлон-
лар.
19.30 «Ахборот» /рус /
20.00 ТВ - анонс.
20.05 «Адолат тарозиси» Т/с.
20.45 «Ватанимни қуйлай-
ман»
21.00 «Ахборот»
21.30 «Фоти бўлган савдо»
21.45 «Табии» Б/ф. 3-қисм.
22.25 «Иклим»
22.30 «Қунабоқларлар» Б/ф.
00.05 - 00.15 Тунги наво-
лар.

YOSHILAR

07.00 «Ёшлар майдон»
07.35 «Мультитанорама»
07.45 «Ўзбек адабиёти»
07.50 «Хайт сўмоқлари»
08.10 «Сардор»
08.45 «Ватан меҳри»
08.50 «Олтин тупроқ»
09.00 «Даврининг боласи»
09.10 «Қувноқ думбўқчалар»
09.20 «Хайт завқи»
09.30 «Шарқ дарвозаси»
09.35 «Чемпион»
10.00 «Давр»
10.10 «Қасамд» Т/с.
11.00 «Афсона ва ҳақиқат»
11.50 «Сеҳрли қўллар»
12.20 «Ғолиб» Т/с.
13.00 «Давр»
13.10 «Ижод завқи»
13.30 «Шамоллар мусавви-
ри» Т/с.
14.15 «Хотира»
14.20 «Ранглар рақси»

15.00 «Ёшлар майдон»
15.35 «Илҳом қанотлари»
16.00 «Давр»
16.10 «Этти ғўзал»
16.30 «Тошкент таронаси»
16.40 «Ўзбек адабиёти»
16.45 «Муҳаббат дунё»
17.00 «Даврининг боласи»
17.10 «Эртақлар оламида»
18.25 «Сув ҳам тугайдими?»
18.40 «Тошкент-2200»
19.00 «Давр»
19.30 «Шамоллар мусавви-
ри» Т/с.
20.20 «Yoshlar-FM»
20.45 «Такдир»
21.05 «Қасамд» Т/с.
22.00 «Давр»
22.30 Киноклассика: «То-
ҳир ва Зухра»

SPORT

07.25 «Салом, Тошкент!»
08.35 «Муҳаббат ҳақаси»
09.00 «Телекурьер-маркет»
09.20 «Дурдона»
09.30 «Пойтахт»
09.40 «Эртанимиз эгалари»
10.00 «Унутилмас оҳанглари»
10.30 «Пойтахт»
10.40 «Миллагр»
11.10 «Химоя»
11.20 «Премьера»
11.40 Кино: «Гўзаллик сири»
13.10 «Хаттотлик санъати»
Ҳужжатли фильм. 2-қисм.
13.35 «Ватан мадҳи»
13.45 «Нафосат олами»
14.00 «Бермуд учбурчаги»
14.50 «Тошкент мадҳи»
15.00 «Пойтахт»
15.25 «Жаҳон операси»
15.40 «Мўйқалам сеҳри»
16.20 «Менинг каттиққўл эна-
гам» Болалар учун фильм.
17.00 «Хотира саодати»
17.50 «Телекурьер-маркет»
18.30 «Пойтахт» ахборот да-
стури.

18.50 «Хотира саодати»
18.55 «Муҳаббат ҳақаси»
19.25 Болалар учун: «Карвон-
сарой»
19.35 «Репортаж»
19.50 «Саломат бўлинг!»
20.00 «Пойтахт»
20.20 «Хотира саодати»
20.25 «Тошкент оқшомлари»
21.00 «Миллагр»
21.30 «Пойтахт»
21.55 «Ҳозир»
22.15 «Маърифат фидойи-
лари»
22.30 «Телекурьер-маркет»
22.50-00.25 Кино: «Оғир
қўллар»

SPORT

7.00 «Бодро ут»
7.50 «Тет-а-тет»
8.00 «Хабарлар» (рус тил)
8.20 «Малахов +»
9.05 «Теннис академияси»
9.30 «Хабарлар» (ўзб тил)
9.55 Гандбол. Ўзбекистон
чемпионати.
10.55 Бокс. Рейтинг жанг-
лари.
11.55 - 13.35 ФУТБОЛ.
УЕФА ЧЕМПИОНЛАР ЛИГАСИ.
ЯРИМ ФИНАЛ. «ЧЕЛСИ»
- «БАРСЕЛОНА»

18.00 «Тет-а-тет»
18.10 «Умид николлари»
18.30 «Хабарлар» (рус тил)
18.55 «Футбол мушкетери»
19.15 Белбогли кураш. Ўзбе-
кiston чемпиони.
19.45 «ГОЛ»
20.50 Футбол. Обзор Кубка
УЕФА.
21.30 «Хабарлар» (ўзб. тил)
21.55 «Аттека слушает»
22.40 «Бокс сўмоқлари»
Бадий фильм.

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наво-
лари
08.00 Сериал «Жас-
сига ўхшаши йўқ»
08.30 Ўзбек наво-
лари
09.30 Сериал «Ге-
рои»
10.20 Ўзбек наво-
лари
11.30 «Йигитлар»
бадий фильм
13.00 Ўзбек наво-
лари
14.30 «M-Files»
15.00 Сериал «Жас-
сига ўхшаши йўқ»
15.30 Мультфильм
17.00 Ўзбек наво-
лари
17.30 Премьера
(рус)
18.00 Ўзбек наво-
лари
18.30 Сериал «ЖАС-
СИГА ЎХШАШИ ЙЎҚ»
19.00 Ўзбек наво-
лари
20.30 «Тўнлар мубо-
рак»
21.05 Ўзбек наво-
лари
21.30 Сериал «ГЕ-
РОИ»
22.20 «ВЕСНА, ЛЕТО,
ОСЕНЬ, ЗИМА, СНО-
ВА ВЕСНА» х/ф
00.00 Миксер

ntt

17:00 Болалар соати
18:00 Клип-антракт
18:30 «Ёшлар» студия-
си такдим этади
19:00 Ўзбек киноси
20:30 «Худуд» ахборот
тахлилий дастури
20:50 НТТда сериал
21:40 «Сўғдиёна» мунис
аёллар кўрсатуви
22:00 НТТда «Қалқон» се-
риали
22:50 Кутилмаган то-
моша
23:00 «Худуд» ахборот
тахлилий дастури (так-
рор)
23:30 Кечки кинозал

СофТС

08:00 Сериал «Ранетки»
08:50 Сериал «Папины
дошки»
09:20 «Мир в твоей Тарелке»
10:10 «Мать и Дочь»
11:00 «Полные работы»
11:50 Программа «Гнездо»
12:15 «6 Кадров»
12:40 Сериал «Папины
дошки»
13:10 Музыка
13:50 «Мир в твоей тарелке»
14:15 «Детская»
14:40 «Декоративные стра-
сти»
15:05 «С белого листа»
15:30 Сериал «Рыжая»
16:20 «Кулинарный тех-
никум»
16:45 «Спросите повара»
17:10 Программа «Гнездо»
17:35 Сериал «Ранетки»
18:25 «Галилео»
18:50 Программа «Гнездо»

19:15 Сериал «Папины
дошки»
19:45 «Истории в деталях»
20:10 Сериал «Папины
дошки»
20:40 «6 Кадров»
21:05 Сериал «Рыжая»
21:55 «Истории в деталях»
22:20 «6 Кадров»
22:45 «Музыка»

ntt

4.00 Телеканал «Доброе
утро»
8.00 Новости.
8.05 Телеканал «Доброе
утро». Продолжение.
8.30 Малахов +.
9.30 Модный приговор.
10.25 Контрольная закупка.
11.00 Новости.
11.20 «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬ-
НОЙ БЕЗОПАСНОСТИ». Мно-
госерийный фильм.
12.20 «Детективы»
13.00 Другие новости.
13.25 Понять. Простить.
14.00 Новости (с субтитра-
ми)
14.15 «Хочу знать»
14.50 «Давай поженимся!»
15.55 Федеральный судья.
17.00 Вечерние новости (с
субтитрами)
17.20 Т/с «СЛЕД»
18.05 «Пустяки говорят»
18.55 «Полное чудо»
20.00 «Время»
20.30 Премьера. «Песни
Весны и Победы»
22.05 Евгений Миронов в
фильме «Перед рассветом»
23.40 Х/ф «В двух шагах от
«Рая»»
1.10 Вадим Медведев, Зи-
наида Кириенко в фильме
«Вдали от Родины»
2.45 Александр Демьяненко,
Екатерина Васильева в филь-
ме «Война под крышами»

ШАНБА 9

ОШТАНБА

05.55 Кўрсатувлар дастури.
06.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
07.00 «Иқлим».
07.05 ТВ - анонс.
07.10 Миллий кино: «Ой бориб, омон қайт». 1-қисм.
07.45 «Ватан ҳақида қўшиқлар».
08.00 «Ахборот».
08.35 ТВ - анонс.
08.40 «Садоқат». Композиция. «Болалар сайёраси».
08.50 «Чинор». В/ф.
09.50 ТВ - анонс.
09.55 «Минг бир ривоят».
10.00 «Зиё» студияси: «Эътиқод мустақамлиги йўлида».
10.20 1. «Нисен». 2. «Маўрит».
11.00 «Хотира майдони».
11.15 ТВ - анонс.
11.20 «Адолат тарозиси». Т/с.
11.55 ТВ - анонс.
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
13.00 «Иқлим».
13.05 Миллий сериал: «Алишер Навоий».
13.35 ТВ - анонс.
13.40 «Ватан ҳақида қўшиқлар».
13.50 «Очун».
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ - анонс.
14.20 «Хаворанг атиргул». Б/ф.
15.25 «Турон ботир». М/ф.
15.45 Тошкент - 2200. «Қуёш шаҳри».
15.55 «Оҳанрабо».
16.35 Миллий кино: «Ватан».
18.05 ТВ - анонс.
18.10 «Саломатлик сирлари».
18.30 «Рангин дунё».
18.50 «Очқидар». Ток-шоу.
19.25 «ТВ - шифокор».
19.30 «Ахборот». /рус/.
19.55, 20.55, 21.30 Эълонлар.

ЯКШАНБА 10

ОШТАНБА

05.55 Кўрсатувлар дастури.
06.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
07.00 «Иқлим».
07.05 ТВ - анонс.
07.10 Миллий кино: «Ой бориб, омон қайт». 2-қисм.
07.45 «Тонгги наволар».
08.00 «Ахборот».
08.35 ТВ - анонс.
«Болалар сайёраси»:
08.40 «Бизнинг кутубхона».
08.50 «Алломиш». М/ф.
09.50 «Юртим бўйлаб» дастури: «Дўппи».
10.00 «Саломатлик сирлари».
10.20 «Минг бир хунар».
10.35 «Ойдин ҳаёт». Ток-шоу.
11.20 «Хамон ёдимда...»
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
13.00 «Очқидар»
13.30 «Қизалоқ ва тулкича». Б/ф.
Премьера.
15.00 «Заковат».
«Болалар сайёраси»:
15.50 «Кўрсаткичнинг саргузаштлари». М/ф.
17.20 ТВ - анонс.
17.25 Миллий кино: «Уттан қулар».
18.55 «Воқеа».
19.25, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Тахлилнома». /рус/.
20.00 ТВ - анонс.
20.05 «Умр манзаралари».
21.00 «Тахлилнома».
21.45 ТВ - анонс.
21.50 «Азизим».
22.20 «Катта сайр». Б/ф. **Премьера.**
00.20 - 00.25 Тунги наволар. «Uzbekistan».

20.00 «Дилга яқин қўшиқлар».
Фильм-концерт.
20.35 «Муҳаддас қадамжолар».
21.00 «Ахборот».
21.35 ТВ - анонс.
21.40 «Ватан ҳақида қўшиқлар».
21.50 «Садоқат». Композиция.
22.00 «Уруш ва муҳаббат». Б/ф.
Премьера.
23.45 - 23.55 Тунги наволар.

YOSHILAR

ХОТИРА ВА КАДРЛАШ КУНИ
07.00 «Ешлар майдони».
07.35 «Мультипанорама».
07.50 «Тарих ва хотира».
08.10 «Сардор».
09.00 «Даврнинг боласи».
09.10 «Динотопия». Б/ф.
09.40 «Ватан меҳри».
10.00 «Давр».
10.10 «Қасамд». Т/с.
11.00 «Ватан меҳри».
11.10 «Тақдир».
11.30 Кино: «Сен етим эмассан».
12.50 «Айланай...»
13.10 «Yoshlar-FM».
13.30 «Шамоллар мусаввири».
14.20 «Таранум».
15.00 «Ешлар майдони».
15.35 «Тасвир ва таассурот».
16.00 «Давр».
16.10 «Тарих ва хотира».
16.35 «Хотира».
16.40 «Миллий мультфильм».
17.00 «Даврнинг боласи».
17.10 Кино: «Ғаройиб кашфиёт».
18.30 «Чемпион».
18.50 «Ватан меҳри».
19.00 «Давр».
19.30 «Шамоллар мусаввири».
20.20 «Ўзбегим».
20.50 «Хайбашх наволар».
21.55 «Хотира».
22.00 «Давр».
22.30 Кино: «Маҳаллада дув-дув гап».

00.25 Кўрсатувлар дастури.
00.30 «Воқеа».
01.00 «Тахлилнома». /рус/.
01.30 «Ойдин ҳаёт». Ток-шоу.
02.15 «Хамон ёдимда...»
02.55 «Минг бир хунар».
03.10 «Умр манзаралари».
04.00 «Тахлилнома».
04.40 Миллий кино: «Кўзларинг маънос». 2-қисм.
05.40 - 05.55 Тонгги наволар.

YOSHILAR

07.00 «Якшанба нонхушаси».
07.20 «Кўзга». Ҳажвия.
07.45 «Ўзбек адабиёти».
07.50 «Ҳаёт сўқмоқлари».
08.10 Миллий кино: «Шум бола».
09.40 «Соғлик - бойлик».
10.00 «Ватанпарвар».
10.40 Миллий сериал: «Қонли олишув». 4-қисм.
11.25 «Ўзбек адабиёти».
11.30 «Болалар давраси».
12.00 «Эрталар оламида».
13.10 «Навоий биралари».
13.20 «Ватан меҳри».
13.30 «Шамоллар мусаввири».
Т/с.
14.15 «Ардоқ».
14.20 «Қамолот».
14.30 «Эверест».
15.00 «Ўзбегим».
15.30 «Бугун».
16.00 «Жумон». Т/с.
17.10 «Хайбашх наволар».
18.10 «Ўзбек адабиёти».
18.15 «Қалпоқ». Ҳажвия.
18.40 «Ардоқ».
18.45 «Ватан меҳри».
18.55 «Онажон қишлоғим».
19.00 «Давр». Ҳафта якуни.
19.30 «Рўзгор мактаби».
20.00 «Таранум».
20.40 «Ўзбек адабиёти».
20.45 Ҳинд киноси: «Богбон».

TO'NGENT

07.25 «Салом, Тошкент!»
08.35 «Муҳаббат ҳақаси». Теле-сериал.
09.00 «Телекурьер-маркет».
09.15 «Хотира саодати».
09.30 «Ягонаман, Тошкентим!»
09.40 «Аёл қалби».
10.00 «Шарқ гавҳари».
10.20 «Хотира саодати».
10.30 «Пойтахт» ахборот дастури
10.40 «Миллагрос».
12.10 Мультфильм: «Кики - элтув хизмати».
13.00 «Шарқ оҳанглари».
14.00 «Тошкент-2200».
14.05 «Открытая дверь».
14.35 «Бир само остида».
15.15 «КИНОТАКДИМ».
15.35 «Хотира саодати».
15.40 «Тошкент-2200».
15.45 «Орулар майдони».
16.15 «Саломат бўлинг!»
16.35 «Арктика эртаги». Илмий-олимпиада фильм.
18.10 «Телекурьер-маркет».
18.25 «Хотира саодати».
18.30 «Пойтахт»
18.55 «Муҳаббат ҳақаси».
19.25 Болалар учун: «Карвонсарой».
19.35 «Репортаж».
19.45 «Хотира саодати».
19.50 «Интервью».
20.00 «Пойтахт» ахборот дастури
20.20 «Хотира буюк қадрият».
21.00 «Миллагрос». Теле-сериал
21.25 «Анонс».
21.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
21.50 «Ўйларим».
21.55 «Жозиба».
22.15 «Истеъдод».
22.30 «Телекурьер-маркет».
22.45 «Хотира саодати».
22.50-00.05 Кино: «Ҳақиқий эр-кактлар ови».

TO'NGENT

07.25 «Салом, Тошкент!» Кўнгило-нар, информацион-музыка дас-тур.
08.25 Бизнес-«Пойтахт».
08.35 «Муҳаббат ҳақаси». Теле-сериал.
09.00 «Телекурьер-маркет».
09.15 «Хотира саодати».
09.20 «Ягонаман, Тошкентим!»
09.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
09.40 «Тошкентда латифа».
09.50 «Интервью».
10.00 «Илхом қанотлари».
10.20 «Анонс».
10.25 «Хотира саодати».
10.30 «Пойтахт» ахборот дастури /рус/.
10.40 «Анонс».
10.45 Ҳинд киноси: «Биз ёлғиз эмасмиз».
13.45 «Марғилон». Хужжатли фильм.
14.05 «Хотира саодати».
14.10 «Истеъдод».
14.25 «Сирли соҳил». Болалар учун фильм.
15.55 «Саргузаштлар ороли».
16.20 Тошкент шаҳрининг 2200 йиллигига: «Менинг маҳаллам».
16.40 «Телекурьер-маркет».
16.55 «Хотира саодати».
17.00 Тошкент шаҳрининг 2200 йиллигига: «Менинг шаҳрим».
17.15 «Болалика қайтиб».
17.30 «Чимилдик». Ўзбек Миллий академик драма театрининг спектакли.
19.25 Болалар учун: «Карвонсарой».
19.35 «Телекурьер-маркет».
19.50 «Хотира саодати».
19.55 «Тошкентда латифа».
20.05 «Открытая дверь».
20.40 «Жозиба».
21.00 - 23.30 Кино: «Танишинг: Дэйл».

TO'NGENT

07.25 «Салом, Тошкент!» Кўнгило-нар, информацион-музыка дас-тур.
08.25 Бизнес-«Пойтахт».
08.35 «Муҳаббат ҳақаси». Теле-сериал.
09.00 «Телекурьер-маркет».
09.15 «Хотира саодати».
09.20 «Ягонаман, Тошкентим!»
09.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
09.40 «Тошкентда латифа».
09.50 «Интервью».
10.00 «Илхом қанотлари».
10.20 «Анонс».
10.25 «Хотира саодати».
10.30 «Пойтахт» ахборот дастури /рус/.
10.40 «Анонс».
10.45 Ҳинд киноси: «Биз ёлғиз эмасмиз».
13.45 «Марғилон». Хужжатли фильм.
14.05 «Хотира саодати».
14.10 «Истеъдод».
14.25 «Сирли соҳил». Болалар учун фильм.
15.55 «Саргузаштлар ороли».
16.20 Тошкент шаҳрининг 2200 йиллигига: «Менинг маҳаллам».
16.40 «Телекурьер-маркет».
16.55 «Хотира саодати».
17.00 Тошкент шаҳрининг 2200 йиллигига: «Менинг шаҳрим».
17.15 «Болалика қайтиб».
17.30 «Чимилдик». Ўзбек Миллий академик драма театрининг спектакли.
19.25 Болалар учун: «Карвонсарой».
19.35 «Телекурьер-маркет».
19.50 «Хотира саодати».
19.55 «Тошкентда латифа».
20.05 «Открытая дверь».
20.40 «Жозиба».
21.00 - 23.30 Кино: «Танишинг: Дэйл».

TO'NGENT

07.25 «Салом, Тошкент!» Кўнгило-нар, информацион-музыка дас-тур.
08.25 Бизнес-«Пойтахт».
08.35 «Муҳаббат ҳақаси». Теле-сериал.
09.00 «Телекурьер-маркет».
09.15 «Хотира саодати».
09.20 «Ягонаман, Тошкентим!»
09.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
09.40 «Тошкентда латифа».
09.50 «Интервью».
10.00 «Илхом қанотлари».
10.20 «Анонс».
10.25 «Хотира саодати».
10.30 «Пойтахт» ахборот дастури /рус/.
10.40 «Анонс».
10.45 Ҳинд киноси: «Биз ёлғиз эмасмиз».
13.45 «Марғилон». Хужжатли фильм.
14.05 «Хотира саодати».
14.10 «Истеъдод».
14.25 «Сирли соҳил». Болалар учун фильм.
15.55 «Саргузаштлар ороли».
16.20 Тошкент шаҳрининг 2200 йиллигига: «Менинг маҳаллам».
16.40 «Телекурьер-маркет».
16.55 «Хотира саодати».
17.00 Тошкент шаҳрининг 2200 йиллигига: «Менинг шаҳрим».
17.15 «Болалика қайтиб».
17.30 «Чимилдик». Ўзбек Миллий академик драма театрининг спектакли.
19.25 Болалар учун: «Карвонсарой».
19.35 «Телекурьер-маркет».
19.50 «Хотира саодати».
19.55 «Тошкентда латифа».
20.05 «Открытая дверь».
20.40 «Жозиба».
21.00 - 23.30 Кино: «Танишинг: Дэйл».

SPORT

8.00 «Бодрое утро».
8.50 «Тет-а-тет».
9.00 «Хабарлар» (рус. тил)
9.25 «Ғаройиб ўйин».
Хужжатли фильм.
10.00 «Хабарлар» (ўзб. тил)
10.25 «Фоторевю».
10.45 Гандбол. Ўзбекистон чемпионати.
11.50 ФУТБОЛ. УЕФА ЧЕМПИОНЛАР ЛИГАСИ. ЯРИМ.
финал. «арсенал» - «манчестер юнайтед».
13.30-13.50 «Рақибингиз грессмейстер».

18.00 «Жасур болалар».
18.30 «Хабарлар» (рус. тил)
18.55 «Военное дело».
19.20 «Файтер». Восточные единоборства.
19.50 Теннис. Дэвис кубоги. Ўзбекистон - Япония.
21.30 «Хабарлар» (ўзб. тил)
21.55 «Ring» да Заб Жудда - Кори Спинкс.
22.30 Интерфутбол.
00.10 «Тунингиз осуда бўлсин!»

SPORT

8.00 «Бодрое утро».
9.00 «Хабарлар» (рус тил)
9.20 «Кубок стартлар».
10.00 «Хабарлар» (ўзб тил)
10.25 «Гол».
11.25 «АВТОГраф».
11.55-13.35 ФУТБОЛ. УЕФА КУБОГИ.

16.55 ФУТБОЛ. ЎЗБЕКИСТОН ЧЕМПИОНАТИ.
«Бунёдкор» - «Бухоро». Туркидан-турки олиб, қўрсатилади.
18.55 «Версия». Информационно-аналитическая программа.
19.30 «Виллот спорти».
20.30 «Профинг».
21.30 «Талкин». Информацион-таҳлилий кўрсатув.
22.05 Теннис. Дэвис кубоги. Ўзбекистон - Япония.
23.35 Интерфутбол.
1.15 «Тунингиз осуда бўлсин!»

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
09.30 Мультфильм
10.30 «Baby Terra Landiya»
11.00 Ўзбек наволари
11.30 «Жизнь прекрасна» х/ф
13.30 Ўзбек наволари
15.00 Сериал «Жасига ўхшаши йў»
17.00 Ўзбек наволари
17.30 «M-Files»
18.00 Ўзбек наволари
20.30 «Кинокурьер»
21.00 Ўзбек наволари
21.30 «Премьера» (рус)
22.00 «УЛЬТРАФИОЛЕТ» Х/ф
00.40 Миксер

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
09.30 Мультфильм
11.00 Baby hits
11.30 «Весна, лето, осень, зима, снова весна» худ.фильм
13.10 Ўзбек навола-ри
16.00 «ЗАПРЕДЕЛЬЕ» худ.фильм
18.00 Ўзбек навола-ри
21.30 «Премьера» (ўзб)
22.00 «ЖИЗНЬ ПРЕ-КРАСНА» худ. фильм
00.20 «Другая музы-ка»

ntt

17:00 Мультфильм
17:20 Болалар мусикаси
17:40 Худудий телестан-циялар эфир вақти
18:00 «Сўғдиёна» мунис аёллар кўрсатуви
18:30 Юлдузлар ёғдуси
19:00 Ўзбек киноси
20:30 «Эркин фикр» сту-дияси такдим этади:
«Енимиздаги одамлар» ток-шоуси
21:00 НТТда ПРЕМЬЕ-РА

ntt

17:00 Мультфильм
17:20 Болалар мусикаси
17:40 Худудий телестан-циялар эфир вақти
18:00 «Сўғдиёна» мунис аёллар кўрсатуви
18:30 Юлдузлар ёғдуси
19:00 Ўзбек киноси
20:30 Парламент соати
21:00 «Эркин фикр» сту-дияси такдим этади:
«Хар бир окшомингиз хайрли бўлсин» ток-шоу-си
21:30 Юлдузлар ёғдуси
21:40 НТТда бадий фильм
23:20 Юлдузлар ёғдуси
23:40 Кутилмаган томоша
00:00 Кечки кинозал

СофтС

08:00 Музыка
09:00 «Мир в твоей тарелке»
09:25 «Дом с мезонином»
09:50 «Декоративные страсти»
10:15 «Полевые работы»
11:05 «Иностранная кухня»
11:30 «Жизнь прекрасна»
13:10 «Самый умный»
14:45 «История в деталях. Спец-выпуск»
15:15 «Галилео»
16:05 Сериал «Папины дочки»
17:15 Сериал «Рыжая» (5 серия)
21:30 «История в деталях. Дайд-жест»
21:55 «6 кадров»
22:20 Музыка

СофтС

08:00 Музыка
09:00 Сериал «Папины дочки» (5 серия)
11:05 «6 Кадров»
11:30 «Жизнь прекрасна»
13:10 «Самый умный»
14:45 «История в деталях. Спец-выпуск»
15:15 «Галилео»
16:05 Сериал «Папины дочки»
17:15 Сериал «Ранетки» (5 серия)
21:30 «История в деталях. Дайд-жест»
21:55 «6 кадров»
22:20 Музыка

ntt

5.00 Новости.
5.10 «День Победы». Празднич-ный канал.
8.50 Фильм «Диверсант».
11.00 Москва. Красная площадь. Парад, посвященный Дню Победы.
11.55 Фильм «Диверсант». Прод.
13.10 Новости (с субтитрами).
13.20 Сергей Безруков в фильме «В июне 41-го».
16.30 Новости (с субтитрами).
16.40 Премьера. Фильм «Исчез-нувшие».
17.55 «Светлой памяти павших в борьбе против фашизма». Мину-та молчания.
18.00 Фильм «Исчезнувшие».
20.00 «Время».
20.25 Х/ф «В бой идут одни «старики»».
21.50 Премьера. Фильм Петра Тодоровского «Приорит».
23.30 Х/ф «Случай с Полюниным».
1.00 Х/ф «Экипаж машины боевой».
2.00 Х/ф «Где 042?»
3.20 Х/ф «По законам военного времени».

ntt

5.00 Новости.
5.10 «Две славы солдата и акте-ра».
5.55 Сергей Иванов, Михаил Кокшенов в комедии «Данная поездка сержанта Цыбули».
7.20 «Играй, гармонь люби-мая!».
8.00 «Слово пастыря».
8.15 «Здоровье».
9.00 Новости.
9.20 Смак.
10.00 Кумиры. «Павел Кадоч-ников. За нашу победу!».
11.00 Новости (с субтитрами).
11.10 Евгений Леонов, Анато-лий Папанов, Всеволод Сафо-нов, Нина Ургант в фильме «Белорусский вокзал».
12.50 «Тайные дороги войны».
13.30 Борис Галкин в приключенческом фильме «Ожидание полковника Шалыгина».
15.00 Футбол. Чемпионат Рос-сии. VIII тур. «Динамо» - ЦСКА. Прямая трансляция. В переры-ве - Новости (с субтитрами).
17.00 «Катюша большая и ма-ленькая».
17.35 Премьера. Виктор Сухо-руков в фильме Виталия Мель-никова «Агитбригада «Бей вра-га!»».
20.00 «Время».
20.15 «Ледниковый период».
«Песни военных лет».
22.20 Легендарный фильм Боба Фосса «Весь этот джаз».
0.30 Ануэ Эме, Ив Монтан в фильме «Однажды вечером в поезде».
1.55 Х/ф «Пять вечеров».
3.35 Триллер «После дождя».

Хурматли ШОҲИДА опа!
Муборак 60 ёшингиз қутлуғ бўлсин. Сизга узок умр, сўхат-саломатлик, бахт-саодат тилаймиз. Ҳаётингиз ҳамиша қувончли кунларга бой бўлсин. Фарзандларингиз ва невараларингиз камоллини кўриб юринг.

Қуёвнинг Носиржон ва сингилнинг Муассар.
Тошкент шаҳри.

«Тадбиркорлик юрийтиш учун энг яхши имконият».
Телефон: (99897) 111-94-60.

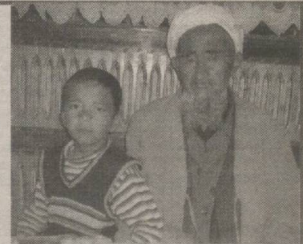
Хурматли Насриддин ака!
Сизни туғилган кунингиз билан чин юракдан муборакбод этамиз. Узок умр, сўхат-саломат-лик ва ишларингизда омадлар тилаймиз.
Оила аъзоларингиз номидан қизингиз Назолат

Севидли келинимиз ДИЛНОЗАХОН!
Таваллау айёмингиз билан самимий қутлай-миз. Сизга оилавий тотувлик, соғлиқ ҳамда бахт ҳамиша ҳамроҳ бўлсин. Ширинлаан-шакар фарзандларингиз онаси бўлиб, бешчи ушшала аллалар айтмоқ насиб этсин.

Турмуш йўроғингиз Ойбек ва оила аъзоларингиз.
Қашқадарё вилояти,
Чироқчи тумани.

Сулоламуз давом-чиси, кўзимизнинг оку қораси ЖАВҲАРБЕК!

Таваллау кунингиз муборак бўлсин. Оила даврасида, мактабда, синф-ингизда фақат намуна-ли хулқингиз, аъло баҳо-ларингиз билан бошқала-ра ўрнак бўлашингиз чин илдан устайман.
Ота-онангнинг бахтига омон бўл, ҳар алом кексалар-нинг аюларини олиб юринг.

Эҳтиром билан
бобонг Раҳматулла ҒАҒУРОВ,
Қашқадарё вилояти, Китоб тумани

Ота-онамдан ёлғиз ёдгорлик — сингил қолган. У шундай сингилки... Абдулла Қодирий асарларини нихоятда севиб ўқиган отам, исмини Раъноларнинг Раъноси, деб қўйган. У етмиш ёшга тўлди. Шу боис ўзининг суюкли газетам орқали унга дилимдаги изҳорла-

Хамширалардан бири Беҳзоднинг онаси Раъно опа бўлса керак, деб ўйлабди. Чунки навбатчиликда мен кўпинча ухлаб қолардим. Сен мижжа қокмай, ўғлимнинг тепасида тунни ўтказар экансан...

Шундай қилиб, сендаги ўғил-қиз, мендаги бир ўғил, икки қиз бир кўрпада катта

тошлар ва фил суяги билан зийнатланган... Тожмаҳалнинг қиммати унинг дурдона санъат асари эмас, у энг покиза туйғулар рамзи, муҳаббат уйи, бахт қасри эканлигида эди. Бунда яна бир ғаройиб воқеани эшитдик. Ривоятга кўра, муҳаббат қўйида ёнган Шохжаҳон осмонпар дарахтларни қучоқлаб,

✓ ДИЛ ИЗҲОРИ

илинганингдан бошим осмонга етганди.

Бугун қўлимга қалам тутқазиб, сен ҳақингда ёзишга ундаган куч нималигини биласанми? Сен менга доимо отамни эслатиб турасан. Отам ҳақидаги хотиралар яна ҳаёлимни олиб қолади.

Турмушга чиқиб, никоҳ узугини тақиб келганимда отамиз никоҳ дафтарчада ўзгарган фамилиямни кўриб, ғалати бўлиб кетдилар. Оиламизда ўғил йўқ, катта қиз бўлганим, энг муҳими, ота касбининг давомчиси эканим учунми, падари бузрукворим исми-шарифлари мен билан қолишини истаганлари сезилиб турарди. Лекин бу ҳақда лом-лим демадилар. Буни табиий бир ҳол сифатида қабул қилдилар.

Орадан икки йил ўтиб, сен ҳам никоҳ узугини тақиб келдинг. Исми-шарифингни ўзгартмай, отамизга «ўғиллик» қилиб, менинг хатоимни тузатгандинг. Бунинг учун сендан миннатдорман.

Ўз соҳангни, ишингни яхши кўрдинг.

Раъно Назарова — тиббиёт фанлари номзоди, Тошкент шаҳар шифокорлар маълақасини ошириш институти доценти, ўнлаб методик қўлланмалар, илмий мақола-лар муаллифи бўлдинг. Қирқ йилдан буён малака ошириш курсларида замонавий тиббиётнинг долзарб муаммолари бўйича маърузалар ўқийсан.

Жаҳон Соғлиқни Сақлаш уюшмаси аъзосисан. Урта Осиё Республикалари, Қозоғистон, Украина, Чехия каби хорижий мамлакатларда ўтказилган илмий-амалий анжуманларда қатнашиб, ўзининг кўп йиллик иш фаолиятингда тўплаган бой тажрибанг билан ўртоқлашсан. Айниқса, Ўзбекистонда ВИЧ-ОИТС касаллиги тарқалишининг олдини олиш, даволаш борасида катта ишларни олиб борапсан. Касбингнинг яхши кўрганнинг, одамларга ёрдамнинг тегаётганидан қувонаман, фахрланаман. Қулиб турган чехрангга ота-онаминг сиймосини кўраман, ҳар бағримга босганимда уларнинг хидларини туйаман. Ота-онаминг менга атаган тумори, сингилжоним, сенга узоқ умр тилайман.

Кўнглимдаги гапимни Ҳалимаҳонимнинг қўйидаги сатрлари билан изҳор қилгим келди:

Мангу яшамокликка
кўнглимизга куч келсин,
Сўлишимиз кеч келсин,
Сўнмоғимиз кеч келсин.

Дилбар МАХМУДОВА,
Ўзбекистонда хизмат
кўрсатган журналист.

ОКЛА ДАРСХОНАСИ

АЛИШЕР НАВОЙИ:

УЙЛАНИШ ВА ХОТИНЛАР ТЎҒРИСИДА

Оиланинг кайфиятида фарқлар бордир: эр билан хотин бир-бирига мос тушса, ўртада бойлик ва саранжомлик бўлур. Уй бевази хотиндан ва эриник тинчи ундан. Ҳусни бўлса, кўнглига ёқили бўлур, яхшилиги бўлса, жон озиқидир. Ақли бўлса, турмуш интизомли ва рўзғори тартибли ва саранжомли бўлади.

Киши бу ҳилдаги жұфига эришса, балки бундай бахт бўлса тушса, яширин зам ва қулфатда сирдош ва замдаминг бўлур. Турмушдан ҳар жафотсиз, зарардошинг ул, ва чархдан ҳар бало келса, кўмакдошинг ул. Кўнглинг замдан ул зам чекади, танинг ҳоринлигиндан у қийналади...

Носоз жұфт уй учун дам очик, дам яширин кўрчинчи касалликдир. Уятсиз бўлса, кўнгли ундан озорланади, қармас бўлса, руз ундан авоб тортади. Тили ёмон бўлса, кўнглинг кўнгли қаланади, ёмон ишлик бўлса, эрга юз қоралик келади. Майхўр бўлса, уй ободлиги йўқолади ва бузғу бўлса, уй ичи расвогарликка айланади.

КЎҲКСИМДАГИ

римни баён қилмоқчиман.

РАЪНОХОН! Сен ота-онамдан қолган ёлғизим, ёдгорим, меросимсан!

Одамзод умр шомига яқинлашган сайин ёшлигини қўмсайдиган, болалигини эслайдиган бўлиб қоларкан. Эсингдами, азизим, танчанинг тўрида отамиз, ёнларида онамиз, икки чеккасида иккимиз ўтирар эдик. Онамининг гоҳида буги чиқиб турган палов сузилган лаганини, гоҳида коса четларига лочира терилган қайнатма шўрвани ўчоқбошидан ташиб келаятгани кўз олдимдан ўтаверарди. Онамиз баъзида сенга чой қуйишни унутганидан, баъзида менга «олақол, еяқол» деб илинганидан дарров аразлаб, ичкарига кириб кетардинг. Дастурхонни йиғиштириб, косадаги овқатингни қозонга қўлиб, устини ёпиб қўярдики... Зироздан сўнг ошхонада тақир-туқир қилиб, сен овқатланардинг. Онам икковимиз эса қотиб-қотиб қулардик.

Отамиз журналист бўлгани боис, танча устига қороз-дафтарларини ёйиб ишлардилар. Биз ёнларига келишимиз билан юмушларини бир чеккага йиғиштириб, ўзлари тўқиган эртақларни айтиб берардилар. Эртақ қахрамонлари, албатта, опа-сингил бўлар, бирининг исми Қўрқмасой, иккинчиси Эпчилей деб номланарди.

Сен билан бир-биримизга таянч бўлиб, Фотима-Зухролардай улгайдик. Ўрта мактабни қумуш медал билан битириб, тиббиёт институтига имтиҳон топширдик. Қабул имтиҳонлари натижалари эълон қилинадиган кунни ота-онамиз мени сенга ҳамроҳ қилиб жўнатишди. Бу ҳаётимда ота-онамдан олган биринчи энг жиддий топширигим эди. Қўл ушлашиб бордик. Агар қўлни қўйиб юборсак, адашиб қоладигандек, гўё. Қабул қилинганлар рўйхатида сенинг — Раъно Назарованинг ҳам борлигиндан қувониб, қучоқлашиб, бир-биримизни табриклай кетдик. Шунга ҳам ярим аср бўлибди.

Ўғлим Беҳзод оғир операция бўлди. Шифохонада бир кун мен навбатчилик қилсам, эртаси кунни сен келардинг.

ТУМОРИМ

бўлишди. Шукурки, улар биз орзу қилганимиздек, ўзимизга ўхшаб бир-бирларига меҳрли, оқибатли.

Хотиралар сеҳрли бўларкан. Улар тўрига бир илиндингми, қани энди чиқиб кетолсанг...

1998 йил. Ҳиндистон сафарига мени олиб бормоқчи бўлганимда қаттиқ шомоллаб қолдим. Шунга қарамай, бирига жўнадик. Бу йилнинг энг иссиқ, жазирама ойи — июлнинг учинчи ўн кунлиги ва августнинг боши эди. Дехлида ҳам жазирама. Фарқи шуки, Ҳиндистонда тез-тез ёмғир ёғарди. Тожмаҳалга борган кунимиз ҳам ёмғир роса қуйди. Сафардаги энг хаяжонли дақиқалар Тожмаҳал оstonасида рўй берди. Шохжаҳон ва Мумтозмаҳал қабрини зиёрат қилувчилар турнақатор навбатда эдилар. Бизнинг Бобур ватанидан эканимизни билган назоратчилар Тожмаҳал ичкарисига тавозе билан бошлаб кетишди. Икковимиз қўлларимизни маҳкам ушлаб олганча Мумтозмаҳал ва Шохжаҳон қабри пойига тиз чўқдик. Қабр деворлари ақик, ёқут, марварид, садаф, қаҳраб, зумрад каби қимматбаҳо

тонготаргача йиғларкан. Кунлардан бирида у Мумтозмаҳал номини такрор-такрор айтиб, чунонам кўз ёши тўкибдики... Қаттиқ бағрига босганидан дарахтинг қовурғалари қирсиллаб кетибди-ю, Мумтозмаҳалга овоз берибди...шундан кейин кимки шу дарахтларни қучиб, севган одами номини чин дилдан айтса, у албатта, овоз берармиш... Бундан икковимиз ҳам хаяжонланиб, югуриб бориб, икки дарахтни қучоқлаб олдик.

— Кимнинг овозини эшитдинг? — сўрадим сендан ўшанда.

— Онамининг, — жавоб бердинг, — кўзларингда халқа-чалқа ёш.

— Сиз-чи, сиз кимнинг овозини эшитдингиз? — тикилдинг менга.

— Отамизнинг...

Балки чиндан ҳам бизга шундай туюлгандир. Балки... Лекин ҳамма гап шундаки, иккимиз биргаллигимизда ота-онамиз руҳи ҳамиша биз билан юргандек, Ҳиндистонга ҳам эргашиб келишгандек туюлади, менга. Икки бор Ҳиндистонга саёҳат қилган бўлсанг-да, Тожмаҳал зиёратини икковимиз боришимизга асраб қўйганинг, менга

ҲАР БИР ҚИЗ БИЛИБ ҚЎЙСИН

«Ўчоқбоши сирлари» - 15-сон

Бизнинг узоқ тоғли Нуротамизнинг қишлоқлари газ ва электр нуридан баҳраманд. Шундай бўлса-да, ҳар бир нуроталиқнинг хонадонида ўчоқбоши мавжуд бўлиб, унда тандир, иккита ўчоқ — бири чой қайнатишга, иккинчиси эса овқат пиширишга мўлжалланган.

Қадимдан ҳам урф-одатимизга кўра, бўй етган қизнинг хонадонига борган совчи, аввало, унинг ўчоқбошига разм солган. Бу жойнинг сўпур-сидирлигиндан тортиб, қозонларнинг қопқоғи устидан оддий ма-

толлардан чанг урмаслиги

учун «деқпўшонак» (ёпқич)

бор-йўқлигию, хатто ўчоқ

олдида турган қозоннинг бир томон-

лама ушланганига (мабодо, қозоннинг

икки томони қорайган бўлса, уша аёл-

ни бефаросат ҳисоблашган) ча

эйтиб-бор беришган.

Биздан бир маҳалла нарида яшай-

диган Ҳикматой ая Бомулло махсум

қизларининг мўрили ўчоқбошиси

ҳамон ёдимда. Ая қўшилларга ҳам ра-

пида ясаб, қозонларни ушлаш учун

✓ МУНОСАБАТ

қўлоқчалар тикиб берарди.

У ўчоқбошининг қозони

орқаси қора қуядан,

ичи қорамойдан тоза бўлишига ҳами-

ша эътиборли эди. «Қозоннинг ичи

тоза бўлса, доғлаётган мойинг олов

олмайди, орқаси тоза бўлса, пиши-

раётган овқатингда аланга тез таъсир

қилади», — дердилар доим.

Ая тандир, ўчоқларини ҳар йили

кузда ичи ҳамда ташини сомонли лой

билан ялтилатиб шуваб чиқарди.

Мабодо тандирининг оғиз томони ту-

шиб кетган оилаларни кўрса: «Бу тан-

дирга «рахмат» дегин. Сенга шу

ҳолатда нон узатаёпти», — дея танҳа

бериб қўярди.

Табриклайман, савобли мавзун

бошлабсизлар. Чунки бугунги ёшлар-

имиз эртага бир оиланинг бекаси

бўлмоққа тайёргарлик қўраётган қиз-

лар, бизнинг ота-боболаримиз қадр-

лаб келган ўчоқбоши сирларини би-

либ қўйсалар, ўзларига фойда-ку!

Саодат РАҲМАТОВА,
кекса фахрий,
Навоий вилояти,
Нурота шаҳри.

Кетдинг, болам, кетдинг. Сочларида битта ҳам қораси қолмаган, беллари икки букчайиб қолган бувижонингни ташлаб кетдинг. Мен уруш даҳшатини кўрдим, қизимнинг, яъни онангнинг бевақт ўлимини кўрдим. Чидадим. Аммо сен гирифтор этган айрилиқ дардига бардош беролмаяпман. Онанг бечора бўлганида эди...

Онангни эслолмайсан, болам. Чунки сен унинг оқ сутига ҳам тўймагансан. Кўзимнинг оқу қораси онанг тўсатдан вафот этганда, сен бир ёшга бориб-бормаган гўдак эдинг. Ўзиям ўн йил турмуш қилиб, ният қила-қила кўрган ягона фарзанди эдинг...

Сени ўзим билан бирга олиб кетмоқчи бўлдим. Даданг аввалига бермади. «Мени шу бахтимдан ҳам айирманг», деб ялинди-ёлворди. «Якка-ю ягона қувончим шу бола, мени ундан махрум этманг», деб оёқларига бош урдим, ҳеч бўлмаса тафтимни босарсан, дедим. Даданг шўрлик ноилож кўнди.

Йиллар ўтган сари онанг соғинчи умонга айланарди. Бундай вақтларда ёлғиз дардимга даво сен эдинг. Умринг завоқ кўрмасин, деб эҳтиёт қилардим. Истакларинг мен учун қонун эди.

Мактабни битиргач, эл қатори ишга кирдинг. Харбий хизматни ҳам ўтаб келдинг. Энг яқин ўртоғинг ишлаётган жойга — дўконга ишга кирдинг. Ҳамма касб ҳам ўзига яраша деб эътироз билдирмадим. Фақат «пок бўл, болам», дердим хар гал. Тонгда ишга кузатиб, орақдан қараб қолардим. Бўй-бастингдан ўзимда йўқ қувонардим. Қалам-қалам қошларинг, юзинг анорлиги онангники эди.

Сен ишдан чиқардинг, уйга келиб, менга ёрдамлашардинг, кўрган-кечирганларингни айтардинг. Биз бувинабирдек эмас, она-боладек эдик. Лекин кунлар ўтганида туғён ураётганини сезиб қолардим. Баъзида кўзларингдан бегоналик аломати пайдо бўлганга ўхшарди. Ёш йигит бўлса, ҳамма сир-асорини менга айтолмаётгандир, деб эътибор бермасликка ҳаракат қилдим.

Лекин юриш-туришинг барибир ўзгаргани яққол сезила бошлади. Пиширган овқатларимни индамай ичардинг. Энди эса ундан камчилик топишга уринардинг. Мен гўл онанг, сенинг кўчадан тўйиб келаятганингни хаёлимга ҳам келтирмасдим. Бунинг устига онда-сонда ичиш одати ҳам пайдо бўлди. Кунлардан бир кун ишдан жуда кеч қайтдинг. Хавотирда ёниб кетдим. Автобус бекатига бир неча бор чиқиб келдим. Хайтовур йўлда қўриқнингда ўзимни босиб олдим. Лекин сўроқларим қулоғингга кирмасди, кайфинг тарақ, хуллас салати эдинг.

Эрталаб жуда барвақт турдинг, тахта-

качек шимингга бошқатдан дазмол урддинг. Кеча кийиб кетган оппоқ пахтадек кўйлагинг ўрнига бошқасини илдинг.

Шу оқшом янаям кеч келдинг. Кеч келавердинг...

Бир кун оёқда зўрга турадиган бўлиб келдинг. Аллақандай қўшиқни хиргойи қилардинг. Чала-чулпа ечиниби ўтириб-санки, гўлдур-гўлдуриг тинмасди. Олдинга овқатингни кўйдим. Овқатни... Ҳали-ҳали бу ҳолатни кўрган кўзларимга ишонмайман. Овқатни итариб юбординг. У кўрпача билан битта бўлди. Бирдан яна хушёр тортдинг. Эмаклаб бориб,

гиб кетай, дедим, сен эса, бепарволарча чиқиб кета бошладинг. Тўхтатдим.

— Онанг ўргилсин, барвақтрок кел, — дедим кўзларингга жавдираб.

— Хўп! — дединг эшиқни қарсиллатиб ёпиб чиқиб кетдинг.

Барибир ўша тун ҳам яна кеч келдинг. Кайфинг йўғу, анчагина қовоғинг солиқ эди. Юрак ютиб, сабабини сўрадим. Тўнг оҳангда алланарса дея бошқа хонага чиқиб кетдинг. Туни билан негадир тўлғаниб чиқдинг. Мен ҳам мижжа қокмадим. Уч-тўрт кун шу ахволда юриб, кейин... бир кеча келмай қолдинг. Соч-

БАҒРИМГА

КАЙТ

БОЛАТИНАМ!

ҲЕЧ КИМ

У ҳаётда омади чопмаган, ҳақ йўлни топмаган бир кимса. Икки қўлини дунёнинг тўрт томонига чўзиб, бирор нарса унизи ололмаган, иғводан бошқа «хунар» тополмаган қиёфа. Ичида сафоро тўлиб, улуглик даъво қилиб, ўзи баҳо бериб юрган нотавон. Одамлар ундан аллақачон толган, назардан қолган.

У бамисоли осмонга буй чўзиб ўсаётган теракка ўхшайди. На меваси бор, на сояси. Танасини кўрт кемириб ташлагани, ёғочликка ҳам ярамайди, бирор қарамайди. Қаттиқроқ шамол бўлса, йиқилиб кетишидан чўчиб, ҳамма ундан ўзини олиб қочади.

Манфаати бўлса тошни кемиради, сувни симиради. Текканга тош отади, тегмаганга кесак. Дуч келганга ё ниш саннади, ё захар сочади. Иғводан бошқа ағрамаган худбин, ичига ин қурган шайтону лаин кимнидир шубҳали деб қоралайди, кимнидир муттаҳам. Яна кимдир кўзига қаззоб бўлиб кўринса,

ОЙНАДАН ЎПКАЛАМА

бошқани ўғри, дейди. Хуллас, биров ўпқ бўлса, бошқаси сўпоқ.

Хўш, унинг ўзи-чи? Ўзи ким? Ўзи Ҳеч ким!

ХАСАД

Унинг вужуди ўт бўлиб ёнади. Ўзини қўйишга жой тополмайди. Дарёга чопди, сувга чопади. Лекин қани энди, бу оловни сув билан ўчириб бўлса!

Ўзига яқин тутганларга кўнглини очади. Кимнидир қоралайди, кимдандир арз қилади. Кимнингдир ютуғини камсити. Гўё ўзини ҳақиқатгўй «арбоб» қилиб кўрсатади.

Аммо... Одамлар кар эмас, одамлар кўр эмас, унинг оғзидан ҳасад деб аталмиш «фужур» илон бўлиб ўрмалаб чиқаётганини билишмаса!

Таажуб! Бу илон аввало унинг ўзини кемираётганини бу кас билармикан?

Лола УРОКОВА

ТУРМУШ ЧОРРАҲАЛАРИДА

савдоси бу.

Алланималар деддинг. Энди бу гаплар қулоғимга кирмасди. Миямнинг ичида чумоли тўдаси ўрмаларди, гўё.

Эрталаб турдинг гапларимга қулоқ солмай, кийиниб кетиб қолдинг. Шунда мен эсанқираб қолдим. Наҳот мен шу жаҳонинг муносиб эдим? Наҳот мен... шунга афсусланар эдимки, сен аввалги Анвар эмасдинг. Бамисоли қарақт эдинг. Қарақт бўлганда ҳам гўё қулоқ туман ичидасану ҳеч нарсани кўрмадинг.

Энди маҳалла-қўйда гап чувалаша бошлади. Уларни эшитганимда одамларнинг оғзига урганларимни айтмайсанми? Сен уларнинг гапига ҳам қулоқ солмадинг. Кунлардан бир кун маҳалламиздаги ўрта ёшли кишилардан бири олдимки кирди. «Ўғлингизга насихат қилинг, ҳола, у кўпни кўрган аёл, вафо қилмайди. Унга навбатдаги пулдорлардан бири, деб қарайди. Ўғлингиздан олдин менинг бир танишим унинг домига тушганди. Зўрга қутилди. Пок эмас бу аёл, пок эмас».

Энди чиқолмадим. Аиникса, уч-тўрт кун келмай қолганимдан кейин ўзимни қўйгани жой топа олмадим. Тўғри, ўша аёлнинг олдида бормоқчи бўлдим. Излаб-излаб, уйини топиб бордим. Иккинчи қаватда тураркан. Эшикни ўн бир-ўн икки ёшлардаги бола очди. Ичкаридан «ким Алиқ?» деган овоз чиқди. Кейин хушбичим, қошқўзлари бўялган ўттиз-ўттиз беш ёшлардаги аёл пайдо бўлди. Ростини айтсам, ўзимни йўқотиб қўйиб дедим. У менга салом бердими-бермадими, кининг, дедими-демадими, билмайман! Тўғри, бостириб кирдим.

— Мен Анварнинг онаси бўламан!

Аёлнинг ранги қум-қут ўчиб кетди.

— Шундай деб ўйлагандим ўзим ҳам, — деди энсаси қотиб.

— Нима қилмоқчисизлар? — дедим гапни чувалаштириб ўтирмай.

— Бир йилдан бери бирга яшаймиз.

— Борди-ю болам яхши пул топмаганда, сиз у билан яшармидингиз?

— У мени ўзи излаб топган.

— Эркакинг фариштаси бўлади, уни «сен»ламанг.

— Унга ўхшаганлар тикилиб ётибди.

— Сиз болали экансиз, ўзингиздан анча-мунча ёш, уйланмаган йигитни йўлдан оздириб, бекор иш қилибсиз.

— Фф...

— Олдингизда гулдечкина ўғлингиз бор экан, ҳеч бўлмаса шундан йиманинг.

— Индамасам, жуда гапирадиган экансиз-ку, ана ўғлингиз, керак бўлса олиб кетаверинг. Мен унинг ёқасига ёпишиб олганим йўқ!..

Ташқарига чиққанимдан кейингина унинг сўзлари ичимни ёндайиб юборганини сездим. Ўша кун ётиб қолдим. Сен бунинг сезмадинг. Шу ётганимча мана, ҳалиям ётибман. Сендан эса дарак йўқ.

Жон болам, гўнчадек ҳаётингнинг сўлишини сира-сира истамайман. Тананга яна бир ўйлаб кўр, қўзим... Агар шу аёл инсофли бўлса, кўзи очилганга, сендек навиҳолни бағрига тортармиди? Бу гапларимга эҳтимол, ҳозир тушунмассан. Менда ҳам қатта хато бор, болагинам. Кўзимнинг битта-ю битта оқу қораси деб сени аядим, авайладим. Қўни-қўшини бўш қўймасди, кўнглига қараясиз, дейишса қулоқ солмадим. Мана, оқибати!

Сен барибир менинг набирамсан, ёлғизимдан қолган ёдгоримсан. Тўғри, уйимдан одамлар узилмайди. Лекин ҳеч ким сенинг ўрнингинг боса олмайдди. Йигитлик шаънини асрамоқ, ҳалол яшамок, никоҳли ҳаёт қурмоқ ва бунини одамларга билдириб, ош бермоқ ҳам қатта бахт экан. Шу бахтни қутаяпман, болагинам, бағримга қайт!..

Яйра САЪДУЛЛАЕВА

— Касбингиз тақозосига кўра ҳар кун қўлаб одамлар билан мулоқотга киришасиз. Уларнинг дардларини эшитасиз. Бу жараёнда инсоннинг табиати борасида қандай ҳулосага келдингиз?

— Беморларнинг дардини тинглаш учун қанча сабр-тоқат кераклигини шу соҳа соҳибларигина билишди. Суҳбатдош беморлар, уларнинг ота-оналари турлича руҳий ҳолатда бўлишди. Бизга таълим берган устозларимиз бемор қабул қилишда, ўқитиш жараёнида ҳар бир инсоннинг ўз руҳияти хилига қараб ёндашишимизни ўргатишган. Мен ҳам ўта босиқлик билан уларни тушуниб, ёрдам беришни вазифам, деб биламан. Лекин баъзан кўпол, кўрс, кибрли шахслар ҳам келиб дилингизни хира қилиши мумкин. Мен уларнинг шифокорлик касби муқаддас ва инсон соғлиғи ҳеч нима билан баҳоланмаслигини тушунишларини истаб қолардим.

— Назаримда, олимларнинг болалиги ҳам ўзгача кечади. Улар болаликдан ўз интилишлари ва атроф-муҳитга қарашлари билан ажралиб турадилар. Болалигингиз билан боғлиқ кечинмаларингиз ҳақида гапирсангиз.

— Болалигим мўтабар замин Бухоронинг Жондор тумани Жўйзар қишлоғида ўтган. Бу ҳаётимдаги энг беғубор даврларим бўлган. Энди болалигимда эсимда қолган иккита воқеани айтиб берсам...

Биринчиси: иккита синф ўртасида тарих фанидан мусобақа ўтказилди. 10^а синфнинг гуруҳ сардори мен ва 10^б синфники ўртоғим. Барча саволларга тенг жавоб бериб келаямиз, баҳс сўнггида ўзимиз ўқиб-тайёрланган тарих китобининг муаллифи ким? — деган савол тушди. Минг афсуски, икки йил ўқиган китобимизни ёзган инсоннинг фамилиясини айттолмадик. Бу ҳам менга сабоқ бўлган.

Иккинчиси: мактабимизга раҳматли Уйғун домла келишлари муносабати билан уларнинг «Алишер Навоий» номли драмсини сахналашгирдик. Менга бобомиз Навоий ролини ўйнаш тақлиф қилинди, уч ой туну кунимда «Навоий» бўлиб қолдим. Минг афсуски, домла Уйғун келмадилар...

— Сиз шифокор сифатида вужуд саломатлиги билан руҳ саломатлиги ўртасидаги уйғунлиқни асосан нима-ларда кўрасиз?

— Инсон руҳияти бу галати нарса, ҳали унинг очилмаган ва ўрганишга муҳтож жиҳатлари кўп. Руҳий саломат инсон, албатта, жисмонан ҳам саломат бўлади, чунки барча хасталикларнинг асосий неги-

зи руҳиятдадир.

— Сиз амалий даволаш билан ҳам, илм билан ҳам, бадий ижод билан ҳам изчил шуғулланасиз. Бадий ижод билан шуғулланишингизга нима сабаб бўлган?

— Ёшлигимдан жуда кўп китоб ўқирдим, ҳозир ҳам шундай. Институтта киргунимча қишлоғимиздаги кутубхонада мен ўқимаган бирорта шеър йи ва насрий ки-

лари ва узун шапкаларига менинг ҳавасим келар эди. Мен ҳали етук олим эмасман,

лекин ўз касбини севадиган олим ва шифокор бўлишимга барча устозларимнинг ҳиссалари беқиёс деб биламан, айниқса устозим, профессор С.А.Ҳасанов олдиларида мен доимо таъзим қиламан.

— Тиббиёт ҳам, фалсафа ҳам инсондаги 5 та ҳисни эътироф этади.

ШУНДАЙ ЯШАР ОДАТДА ОДАМ

каммал жавоб ҳозирланади. Бу Оллоҳнинг беҳисоб иноятларидан биридир. Айтишларига қараганда, қар инсон кўр инсонга нисбатан ҳаётда кўп нарсадан бебаҳра бўлар экан, яъни қар инсон соқов бўлиши табиийдир. У биров билан ҳамсуҳбат бўлолмади, мусиқа, қушлар сайрашини эшитмади.

Биз ҳид билиш аъзомиз кам ривожланган мавжудот сирасига қирамиз. Йиртиқ ҳайвонлар, кўршапалакларда бу сезги ўта кучли ривожланган бўлади. Жанубий Америкадаги Амазонка дарёсининг қирғоқларида кўршапалакларнинг инлари бўлиб, бир инда 5000 таси бирга яшашаркан ва ҳар бир кўршапалак ўз боласини фақатгина ҳиддан ажратиб олиб, эмизаркан. Қандай мўъжиза бу? Турлича ёқимли ҳидлар инсон кайфиятига қараб таъсир қилар экан. Буни исботлаш борасида японлар тажриба ўтказишган: 2 та гуруҳ талабаларга математикадан мисол ечиш тақлиф қилинган. Гуруҳлардан биттасига ечим бор мисол, иккинчисига эса ечимга эга бўлмаган мисол тақдим этилган. Биринчи гуруҳ тезда мисолнинг жавобини аниқлаган ва уларга атиргул берилганда, жуда ҳам хушбўй ҳидли деб қувонишган. Иккинчи гуруҳ мисолни ечиш учун ҳаракат қилса ҳам жавобини топишолмаган, роса асабий бўлишган ва уларга берилган ушбу атиргулни улар бадбўй ҳис қилишиб, хафа бўлишган. Хулоса қилиш мумкинки, биз ўрганадиган барча аъзоларимиз олий асаб тизимининг бир бўлаги ҳисобланади.

— Шавкат ака, умр йўли ва илм йўлининг туташувида қандай ҳикматларни кўрасиз?

— Менинг назаримда, бу саволга мантикий жавоб ушбу ҳадисдир: «Бешиқдан қабргача илм изла». Умримнинг катта қисми илм сўқмоқлари билан туташиб кетганлиги менинг энг катта бахтимдир. Яна-ям аниқроғи, умр йўлим — илм йўлидир. Илм деган бойлиқни ўзгаларга, шогирд ва ўқувчиларига улаиш эса шарафли иш. Баъзан сўрашади: «сиз дўхтирмисиз ёки домламисиз» деб? Мен эса домлаларнинг дўхтириман, дўхтирларнинг домласиман деб ҳазиллашиб қўяман.

— Оила — муқаддас тушунча. Сиз оиланинг бахтини нимада деб ўйлайсиз?

— Ҳаётда ўзини бекаму-қўст ҳис этиш учун инсоннинг учта бахти бўлиши керак: **мустаҳкам оила, севган касби ва яқин дўстлари.** Яратганга шукрки, ушбу учта бахтдан ҳам баҳрамандман, деб ўйлайман. Демак, оила биринчи навбатда муқаддасдир. «Уйинг тинч, ўзинг тинч», — деган ҳикмат беҳуда айтилмаган. Менинг кўп вақтим ҳис жойимда ўтади, эрталаб саҳардан кун қорайгунча меҳнат қиламан. Уйга келиб бироз бўлса-да, ўз оилам, болаларим билан маъза қилиб суҳбатлашаман, чарчаганимни ҳам унутаман. Оиланинг бахти бу эру-хотиннинг ўзаро бир-бирини ва фарзандларини тушунишидир, бу ўз навбатида хотиржамлиқни яратди. Яъни, оиланинг бахти — бу унинг хотиржамлиги деб тушунаман.

Эшқобил ШУКУР гурунлашди.

УЧТА БАХТДАН БАҲРАМАНДМАН

тиббиёт фанлари доктори, профессор
Шавкат ОМОНОВ билан суҳбат

тоблар қолмаган. Онажоним Матлаб опа ўзбек тили ва адабиётдан дарс берар эдилар (умрлари узок бўлсин). У кишининг ҳам уйда тўплаган ҳамма китобларини ўқиганман. Шифокор бўлганимдан бери ҳам шу ҳислат доимо менга ҳамроҳ. Бадий ижодга туртки бўлган нарса, бу ҳаётнинг сабоқлари, бошимдан ўтказган кунлар ва кечинмалар. Чунки инсон тили билан айтолмайдиган ва дилида жо бўлган туйғуларини шеър сатрларига солади. Буларни жамлаб 2005 йилда «Умид билан севдим» деган тўпламимни чоп этганман.

— Ҳаётингизда сизга энг кучли таъсир кўрсатган бирор воқеани гапириб берсангиз. Токи бу воқеа сизнинг етук шифокор, олим бўлиб етишишингизга сабаб бўлган бўлса?

— Менинг тиббиётга қадам қўйишимга тоғам Холмурод ака сабаб бўлганлар. У киши қиядиган бежирим олпоқ халат-

Булар — кўриш, сезиш, эшитиш, ҳид билиш, таъм билиш. Олтинчи туйғу ҳақида ҳам гап бор-ку, лекин бу алоҳида мавзу. Сиз айтиш бу беш сезгининг учтасини ҳосил қиладиган органлар билан ишлайсиз. Демак, уларнинг мўъжизавий жиҳатлари ҳақида нима-лар дея оласиз?

— Инсон танасида ортиқча нарса бўлмайди. Эшитиш фаолияти инсониятга берилган олий сезгилардан биридир. Болада эшитиш аъзоси ривожланмаса (туғма ёки орттирилган сабабларга кўра), унда ҳеч қачон нутқ тўла шаклланмайди. Эшитиш — бу ўта мураккаб жараён ҳисобланади, қаранг-ки секунднинг бир неча милли қисми мобайнида товуш қулоққа кириб, тезда нерв импульсига айланиб, миягача боради, мия уни англаб-фаҳмлаб яъни анализ қила олади ва унга монанд равишда тилга сигнал бориб, му-

КАШНИЧ

ТАБИАТ — ДОРИХОНА

Кашничнинг уй ва ёввойи турлари мавжуд. Ёввойи тури даво учун нисбатан заифдир.

Унинг шифобахш хусусиятлари:

- 35 гр. ҳўл кашнич суви ичилса, уйқуни келтиради;
- Суви кўзга томизилса, қизилча қиқилининг олдини олади, кўз сариклигини йўқотди;
- Қуритилган нон билан эзиб кўзга қўйиб боғланса, кўздан сув оқиб, киприк тўкилишини, кўз оғригини бартараф этади;
- Кашнич суви билан оғиз чайилса, оғиз пишиши, тишда «курт» тушишидан пайдо бўлган тиш оғригини қолдиради;
- Ярим эзиб тиш ва милк-

ларга суртилса, уларни мустаҳкам қилади, милкдан қон оқишини кетказди.

- Кашнич суви асал ёки шакар билан ширин қилиб ичилса, бош айланиши, кўз тинишини даволайди. Йўтал, иссиқдан нафас қиқилишни бартараф этади;
- 35 гр. сувини шакар билан ширин қилиб ичилса, иштаҳани очади, овқат ҳазм бўлмаслиги ва ундан келиб чиқадиган қайт қилишни тўхтатади;
- Турли шимиларга қўйиб боғланса, уларни тезда йўқотди. Қури-тилган нон билан эзиб, тарқалиб кетган яраларга, тери қўлирига ва баданининг қичишадиган ерларига қўйиб боғланса, тўзатади.

→ Икки бўлак қўрғошини кашнич суви ва қизил атиргул мойи билан бир-бирга ишқаласа ва бу ишқалашдан ҳосил бўлган моддани ярага айланган ва айланмаган саратонга қайта-қайта суртилса, тўзатади. Бу амалда синналган.

Зулхумор УМАРҚУЛ кизи тайёрлади.

ЎРГАННИНГ ЎЗИНГА

ЯНА ДОҒЛАР ҲАҚИДА...

- **Кийимда** пайдо бўлган ўт ва барг доғларини бир литр сувга солинган бир ош қошиқ нашатир спирти билан кетказса бўлади.
- **Йод доғини** аввал совуқ сув билан ҳўллаб, кейин устига крахмал сеппиб кетказиш энг қулай усул.
- **Музқаймоқ** кийимда ёғ доғини ҳосил қилади. Уни бензин ёки керосинда кетказиш осон.
- **Оқ ип ва зигир** толасидан тўқилган газламадаги пиво ва оқ вино доғини совун, сода билан ювилган, бир литр сувга икки ош қошиқ ароқ ёки спирт қўшиб тозалаш мумкин.

СОЧ ЭМАС БУ...

- **Қайнаган сувдан** ташқари ёмғир суви ҳам сочни юмшатади.
- **Бошни чайқашдан** олдин сувга бир неча томчи сирка ёки лимон суви қўшилса, у майинлашади, ялтирайдир.
- **Оқш ва сариқ** рангдаги сочга мойчечак дамламасини ишлатса, соч тилла рангга қиради.
- **Соч қалла бўлса**, уни илдиздан, узун бўлса, учидан бош-лаб таралади.

Б. СУЛТОНОВА тайёрлади.

Менга ҳамкасаба сифатида қадрдон бўлиб қолган бир аёл бор эди. Бир йилча аввал бошқа ишга — нисбатан "замонавий" роқ ва табиийки, маоши кўпроқ жойга ўтиб кетди. Бирга ишлаганимиз учунми, уни жуда ҳурмат қилардим. Одоб-ахлоқи, ибодат, билими ва касбига меҳр-муҳаббатни баландлиги боис, кўплаб ёшларга ибрат қилиб кўрсатганман. Яна у рус, тожик, инглиз тилларида ҳам бемалол сўзлаша оларди.

Яқинда у билан бир масала юзасидан учрашганга тўғри келиб қолди. Тушликка таклиф қилдим. Учрашув жойида... ишонасизми, уни танимай қолар, дедим. Жудаям ўзгариб кетган. "Замонавий" имижини яратиб олибди. У пиво буюрганида мен аввалги тасаввурларимдан умид ўза бошладим. Нихоят, тушлик сўнггида у сумкасида сигарета олиб, ҳеч бир истихлосиз меннинг олдимда бамайилхотир тутатганида... унинг тамонила "бошқа одам"га айланганини ҳис этдим.

ЧЕКАЁТГАН АЁЛ: ДАРДИНГИЗНИ АЙТИНГ...

✓ **КЕРАКЛИ ГАПЛАР**

Албатта, у ўз ҳаётини қандай истаса, шундай ўзгариб яшашга ҳақли. Биламан, бундай ҳолатга ажабланишимнинг ўзи галати. Чунки эндиликда ўзларини ўта "замонавий" тутатган аёлларнинг, ҳатто, ёш талаба қизларнинг сигарет чекишига кўникиб қолдик ҳам.

Эркакларнинг зарарли одатларини жуда тез ўзлаштиратган қизларимизни қандай қилиб инсофга қақирса бўларкин-а, деб ўйлаб қоламман. Наҳотки, уларнинг ичлари шунчалик дард-ҳасратга тўлиб кетган бўлса? Нега улар чекишни аламзадалиқдан халос бўлиш йўли деб ҳисоблайдилар. Мабодо, чекиш замонавийлик белгиси бўлса, бу кашанда қизларга уйланадиган йигитларнинг тақдирини не кечиши мумкин?

Анча танилиб қолган аксариёт хонанда қизларимизнинг саҳна ортда чекишларини кўп кузатамиз ва бу одат афсуски, уларга ҳавас қилган қизалоқлар эътиборидан четда қолмайди. Тамаки "тарғибот"ига замонавий кино, телесериаллар ҳам яхшигина ҳисса қўшади. Турк, корей, Бразилия, Мексика сериаллари, шунингдек, Европа, Америка, ҳинд кинофильмларидаги турли ижтимоий турмуш манзараларида ёшларнинг ҳаёти кўпинча ичкилик ва сигарета чекиш одатлари билан биргаликда бемалол, оддий ҳолдек

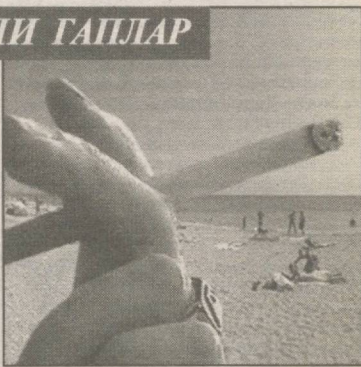
тасвирланади.

Маълумотларга кўра, ривожланган мамлакатлардаги олий ўқув юртларининг юқори курс талаба йигитлардан 90 фоизи, қизларнинг 60 фоизи чекар экан. 17 ёшли қизларнинг 76 фоизи эса оилада оталарининг чекишларига тақлид қилиб чекишни ўргангани аниқланган. Москва шаҳрида яшовчи 700 нафар ўқувчининг анкеталари

аниқланган. Иккинчи омил, қизлар қўшилидиган янги давра ёки гуруҳ. Учуниси, ҳаётда ҳамма нарсани синаб кўришга бўлган иштиёқ.

Энг ёмони — организмнинг тамаки ҳидига ўрганиб қолиши. Бу кўринишдаги ҳумор эса иродани ўлдирди.

Маълумотларга кўра, 2000 йилдан бошлаб дунёнинг айрим мамлакатларида сигарет қутиларига чекиш туфайли юзга келадиган касаллик асоратларининг ҳунук тасвирлари ҳам чоп этила бошлабди. Бунинг учун

роили, ялтироқ қутилари устидан бир-бирдан жарангдор, катта-катта, чиройли ҳарфларда, кўзга ташланиб турадиган қилиб ёзиб қўйилади: "Pall Mall", "Marlboro", "Like Strike", "Esse", "Pine", "Camel", "Kent", "Парламент", "Карвон" ва ҳоказо. Аммо "Тамаки чекиш соғлигингизга зарар!" деган огоҳлантириш сўзлари эса қутти остида кичкинагина, кўринар-кўринмас тарзда ёзилган бўлади. Йўқ, бу билан тамакининг инсон соғлигига зарарли эканлигини тушунтириб бўлмайди. Яхшиси, бу огоҳлантиришни ёзиб ўтирмасдан, шунчаки бу зарарли маҳсулотнинг номларини алмаштириш керак. Масалан, сигарет қутиси устига катта ҳарфларда уларнинг номларини "Ўпка сили", "Сил" деб ёзиб қўйса, бўлмасмикан? Бир кунни растелардан "сигарет борми", десанга уларнинг кашандаларига "Сизга қанақасидан керак?" "Инфаркти", "Ўпка сили" даними ё, хоҳласангиз, мана "Рак"дан ҳам олаверинг, сал арзонроқ, деб туршиша... Қандай бўларкин-а?

Хуллас, қизларжон, сизлардан илтимос, келажагингизга бефарқ бўлманг. Сиз инсониятнинг гўзаллигига тимсолсиз. Сизга фақат гўзал одатлар ярашади.

Кувондик СИДДИК

тахлил қилиб чиқилганида, уларнинг 43,2 фоизининг чекиши маълум бўлди. Яна 19 фоиз ўсмир-қизларнинг оиласида ҳам отаси, ҳам онаси кашанда экан...

Демак, гўзал қизларимизни гайрихушхалол тарзда чекишга ўргатадиган сабаблар манбаи аввало оиладаги муҳит эканлиги

маҳсус қонун қабул қилиниб, унга кўра, одамларни тамаки маҳсулотларининг зараридан огоҳлантириш учун бундай усул энг самарали ҳисобланар экан.

Яқинда бир қизиқчининг сигаретлар билан боғлиқ ҳангомасини эшитиб қолдим:

"Сигарет номлари унинг чи-

ҲАММА БИЛИШИ ШАРТ!

тарғиб этишдан чарчамайди.

— 70 — йиллари Тиббиёт институти тугатиб, иш бошлаган бўлсам, ўша пайтлардаги яшаш тарзимиз билан ҳозирги кундагисини қиёсласак, еру осмонча фарқ бор — дейди Сайфиддин ака. — Энди ҳаёт ўзгарди, давр ўзгарди, шу билан бирга одамларнинг ҳам тафаккур даражаси бутунлай бошқача. Бугунги кунда аҳоли ўртасида тиббий маданиятни шакллантириш ва тарғиб қилиш ниҳоятда муҳим вазифалардан биридир. Нега десангиз, ҳамоно одамларнинг ўз саломатлигига бепарво муносабатда бўлиш. Оқибатида турли хил кўнгилсизликлар келиб чиқапти. Халқимиз орасида: "Касалликни янжирсанг, иситмаси ошқор бўлади" деган ибора ҳам бежизга айтилмаган. Шу боис марказимиз томонидан уюштирилган турли мавзулардаги юзма-юз мулоқотлар ва давра суҳбатлари мавзуси энг катта боилигимиз — соғлигимизни ҳимоя қилиш билан бевосита боғлиқ бўлаётти.

Шу баҳонада ҳар биримиз кундалик қоида сифатида амал қилишимиз керак бўладиган айрим ҳаётий талабларга ҳақида тўхталмоқчиман. Масалан, унумли меҳнат, мароқли дам олиш, бадан-тарбия ва спорт билан мунтазам шуғулланиш, шахсий гигиеник тартибларга қатъий риоя этиш, режалаштирилган сурьатда овқатланиш, турли хил зарарли одатлардан воз кечиш... булар ҳақида гапирсангиз баъзиларнинг энгаси қотади. Ана шунда "ҳой оғайни, ўзи қанча умр кечирмоқчисан?", деб сўрайман чидолмасдан. У бўлса "пешонага қанча ёзилган бўлса шунча-да", — дейди бепарво бўлиб. Мен эса: "Йўқ, ким

✓ ОДАМЛАР ОРАСИДА

билади, балки, худо сенга юз йил умр битгандир. Оддийгина, тўғри яшашни билмаганинг учун ана шунинг тенг ярмига қисқартирмасликнинг чорасини ҳозирдан кўриш керак", дея юқоридаги қоидаларни бирма-бир санаб бераман. Шундан кейингина ҳалиги одам мулзам бўлиб "ана энди билиб олдим", деб жавоб беради. Мен бу гапларни беркорга айтмаялман. Юз ёки юз киши эмас, минг-минглаб, керак бўлса миллионлаб юртдошларимиз юқоридаги ҳаёт қоидаларига амал қилсалар, шифокорларга ҳам иш қамаримиди?..

Сайфиддин акани шаҳардаги каттаю кичик ҳамма танийди, десак муболаға бўлмас. Негаки, унинг ўзи ибратли оила бошчиси. Маҳалла-қўйда ҳам кўпчилик улар ҳақида самимий гапларни айтишди. Сайфиддин аканинг тўнғич фарзанди Дилшодбек тиббиёт фанлари номзоди, Соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли республика ихтисослаштирилган илмий-амалий дерматология ва венерология марказида илмий ходим, Қизи Саида эса шаҳар марказий шифохонасида акушер-гинеколог. Бир оилада уч киши тиббиётчи. Икки ўғли иқтисодчи, бири муҳандис. Хуллас, бу сулолагаиларнинг деярли барчаси халқ хизматига.

Сайфиддин Жалилов билан бир марта сўзлашган одам борки, яна унинг қизиқарили ва мазмунли суҳбатини соғинади ва беихтиёр бу кўнгли кенг, камтарин инсоннинг ёнига қайтиб келаверади.

Турдикул НОРМАТОВ,
"Оила ва жамият" муҳбири.

→ Тарбия, муомала маданияти шаклланди оиладан ёмон одам чиқмайди.

→ Салом-алик ҳар биримиз учун фарз эканлигини биламиз, лекин... кичкинамиз кўчадан ўйнаб келса ёки эрталаб ўйғониб хархаша қилса, "майли, кейин юз-кўлингни ювсан" деб қўямиз. Айнан ана шу бепарволигимиз эртага қимматга тушишини ўйламаймиз.

→ На кун тартибига, на соғлом турмуш тарзига риоя қилишни биламиз...

Бу ёзувларни Бекобод шаҳар "Саломатлик" марказида услубий шифокор бўлиб ишлаётган Сайфиддин Жалиловнинг кундалик дафтаридан кўчириб олди. Деярли ҳар кун қарда ким билан кўришса, ёки бирор учрашув-тадбирга борса, у дастлаб гапни соғлом турмуш тарзига боғлиқ кузатувларидан бошлайди. Бу ҳам бежиз эмас. Негаки, сал кам қирқ йилдан бери тиббий маданиятга оид олган билимларини одамлар ўртасида

Аллома Аҳмад Доғиш фарзандларига насиҳат қилиб:

✓ **ФИКР**

"Суратларингизни эмас, сийратларингизни тугатинглар...", деган экан. Дарҳақиқат, инсоннинг ички дунёси гўзал бўлиши керак. Бугунги кунда одамлар бир-бирининг ташқи кўринишига қараб баҳо берадилар. Аммо инсон гўзал бўлгани билан унинг кўнгли ёмон сўзлар, қару газаб ила тўлган бўлса, ташқи чиройининг не кераги бор?

Инглиз тили ўқитувчимиз айтиб берган бир воқеа ҳеч эсимдан чиқмайди.

"Катта бир анжуманга таклиф этилди. Иштирокчилар турли жойлардан келиш-

СУРАТГА ЭМАС, СИЙРАТГА БОҚИНГ

ган экан. Улар орасидаги икки аёлни беихтиёр кузатдим. Бири энг сўнгги молада кийинган, кўпчиликнинг эътиборини тортадиган даражада ўзига оро берган, маҳмадона, иккинчиси эса камтарин, одмигина кийиниб, ҳадеганда ўзини давраларга урмай, чеккароқда ўтирарди. Кейин билсам, иккалани ҳам бир ҳулуддан экан. Анжуманда савол-жавоб, мунозаралар ҳам бўлди. Шунда ҳалиги, кўпчилик ташқи кўринишига қараб маҳлиё бўлган аёл бир-икки саволга жавоб бераман, деб ўзининг саводсизлигини кўрсатиб қўйди. Ҳеч қимнинг эътиборига тушмагани эса барча масалалар бўйича ўтказилган баҳс-мунозараларда айтган асосли жавоблари билан ҳаммани ҳайратда қолдирди...

Ана, кўрдингизми, ташқи гўзаллигининг, сунъий чиройининг умри қанчалар қисқа бўлар экан. Бу ҳаётда ички дунё-мизни меҳр, қувонч, мурувват, секинчу шодликларга тўлдириб яшайлик. Улардан ёнимиздаги, атрофимиздагиларнинг ҳам кўнглиллари тўлсин.

Чарос НИЗОМИДДИНОВА,
Фаргона вилояти, Риштон тумани.

**(Давоми. Бошланиши
ўтган сонларда)**

Салим эрталаб хотинини автобусда дўхтирхонага олиб борди. Аёллар дўхтирига талабгорлар кўплиги боис бир кундан кейин келиб кўриниш учун навбат қозони олишди.

Эртаси куни врачга бориш учун ишдан вақтлроқ кетиши керак эди. Бошлиги — Салтанат опадан рухсат сўради. Ёши элликлари қоралаган бўлса ҳам ясан-тусан, пардоз-андозни жонига қўядиган бу аёл анча қизиқувчан, қаттиққўл, чеварларни гах деса қўлига қўнадиган қилиб қўйганди. Салима тўғриси айтишга мажбур бўлди.

— Ҳмм... дўхтирга денг, — опа салмоқлаиб гапириб, кўзларига синчковлик билан қаради. — Айтинг-чи, бу... қувволатнинг... миждози дурусти ўзи? Салима дабдурустан опанинг нимага шама қилаётганини англолмади. Ногоҳ қимтилган лаблар ва бўялган кўзларда ўйнаб турган беҳаё табассум маъносини укди-ю, дувва қизариб кетди.

— Яна кўнглингизга олманг, ҳаддим сиғиб сўраяпман. Дардингизни менга айтмасангиз кимга айта-сиз, айланай? Балки бирон ёрдамим тегиб қолар...

Лоп этиб ҳаёлига опа ҳақида эшитган турли мишмишлар келди. Наҳотки ўша гаплар рост бўлса? Нимага ишора қияпти ўзи?.. Тавба, бунақа ҳамма нарсадан шубҳа-ҳадик қиладиган одати йўқ эди-ку. «Ўргилдим бунақа меҳрибончили-дидан!», — деб қўйди ўзича.

Салима орқасига ўғирилмаса ҳам опанинг то чиқиб кетгунча қаттиқ тикилиб турганини сезиб қолди. Кўнгли негадир ғаш тортди. Биров билан нима иши бор? Бу ҳақда у энг яқин сирдошига ҳам очик-ойдин гапиролмайти-ку! Демак, фарзанд кўришмаётганидан онаси ҳам ўзича куйиниб юрибди. Кўзимнинг тиригида невра кўриб қолсам дейди. Қизини мажбурлаб, бирикки марта эскича расм-русумини ҳам қилдирди: ўқитди, қон чикарди — бўлмади.

Аёллар врачни ёши қайта бошлаган, аммо хусну малохатини ҳали йўқотмаган, хушрўйгина рус хотин Салимани анча ҳафсала билан кўриб, яна қайта келишини танилди. Салима бир неча кун қатнади, ҳар хил текширувлардан ўтди. Дўхтир унда ҳеч қандай касаллик аломати йўқлигини, энди эри текширувдан ўтиши лозимлигини эслатди.

Салима кечкурун бор гапни очик айтди. Дўхтирга учрашни ортқ пайсалга солманг, деб ялинди. Салим шипга тикилганча индамай ётаверди. Салима, дарди ичида, эрининг оғзини пойлади.

— Шу... ҳалиги... ноқулай бўлмасмикин, дейман? — Салим қўйналиб гапирди. — Айниқса, эркак кишига... галати-да. Дўхтирга борганимда таниш-билиш кўриб қолса, нима бўлади? Дўппидек жойда ҳамма бир-бирини танийди. Худо кўрсатмасин, мабодо дўхтирнинг бирон ишқал топса (ҳозир соғ одамнинг ўзи йўқ), бу гап овоза бўлиб кетса, кейин қандай бош кўтариб юраман?

— Унда шундай юрверамизми? — Салима мавриди келганда эрини кўндирмаса, кейин бу ҳақда яна гап очиб қийин бўлишини билди. Бўш келмасликка аҳд қилди. — Мана уш йил бўлди, менинг келганимга. Тушунинг, ҳаммасидан ҳам одамларнинг гап-сўзига чидаш қийин экан. Сиз хотинларни билмайсиз, сал нарсаси дарров... юзмига солишади. Ўйлашмайдики...

— Ким шундай дейди? Менга айт — жағини айириб қўяман! — Салим қўлла-

рини мушт қилиб, ёстиққа бир туширди.

— Ёмон билан тенг бўлгунча ўзимиз тезроқ ҳаракатимизни қилганимиз тузук. — Салима гап охангини керакли томонга тўғрилади.

— Бўпти! Индинга учрайман ўша... дўхтиринга! Фақат бир марта бораман. Кейин бошимни қотирмайсан!

— Хўп! — Салима «хайрият» дея енгил нафас олди. Эрини қайта безовта қилмади.

Салим айтганини қилди. Ўзини мажбурлаб, худди бўйнидан боғлангандек бўлиб, врачга учрашди. Фақат бир қара йўлиққанда иши битмаганидан хуноби ошиб, ноилож яна борди. Врач даволаниши кераклигини айтиб, доридармонга йўланма ёзиб берди. Салим тарвузи қўлтиғидан тушиб, ташқарига чиқди. Автобус кабинасида рул-

Шодмон ОТАБЕК

та дўхтир ҳам ўша гапни — жиддий даволаниши лозимлигини маслаҳат берди. Муолажа йўллари батафсил тушунтириб, қўлига дори-дармон учун ёзилган бир тутам қозон тутқазди.

Салим олдинги дўхтирнинг хулосаси янглиш бўлиб чиқишини жуда-жуда истаган, шунга умид боғлаган эди. Афсуски, икковининг гапи худди ўзаро тил бириктиргандек, бир жойдан чиқди. Демак... Энди нима қилади? Наҳотки даволанишга муҳтож бўлса? Бу қандай дард эканки, кўзга кўринмаса, ўзига билинмаса, аммо бутун бахти-ҳаётига раҳна солса?! Бошга тушгани кўз кўрар, таваккал деб ўша дўхтирларнинг айтганини ҳам (акс ҳолда бу ҳам бир армон бўлиши мумкин) қилсин. Хўш, нафи бўлармикин? Балки онаси айтганидек, бошқасига уйланиб кўрсинми? Кейинги вақтларда фақат онаси эмас, ошна-оғайнилари ҳам шу маслаҳатни беришяпти. Ҳозирча бу фикрни ҳаёлига йўлатгиси келмади.

Кейинги вақтларда турли таниш-нотаниш давраларда, ҳар хил улфатчиликларда бола-чақадан гап очилса, ўзини қўярга жой тополмай безовталанади; шунда ногоҳ «Балки ўша маслаҳатларда жон бордир», деган фикр миясида айлана бошлайди. Шу заҳоти кўз олдида Салима келади: унда нима гуноҳ? Тегаман деб бўйнига осилиб олмовди-ку! Ахир, унга эришгунча озмунча азият чекди-ми? Йўқ-йўқ, бошқасини умр йўлдоши сифатида тасаввур қилолмайди. Ахир хотин дегани сиғир эмаски, қисир чиқиб қолса, бозорга олиб бориб, сотиб юборсанг.

Салим ўзини мураккаб бошқотирмада ягона тўғри юришни топишга мажбур бўлган шахматчидай ҳис қилди. Вақт эса танқис — юраги соатнинг чиқиллашига монанд уради. Оғир вазият — «цейтнот»да тўғри юриш қилиш янада мушкул. Шахматда четдан бировнинг аралашуви, ўргатиши мумкин эмас. Шахсий турмушингдаги нозик масалада ҳам бировдан маслаҳат сўраш ноқулай. Сиринги бировга бердингми — тамом, ўша кимсанинг қўлига айланасан.

Салим дўхтирларга қатнагани, шунчалик оворай сарсон бўлгани, бутунлай беҳуда бўлиб чиқишини ҳам истамасди. «Э, мендан нима кетди» деди-ю, шаҳардаги катта дорихонадан буюрилган малҳамларни харид қилишга аҳд қилди. Ўша ердан олгани маъқул — биров танимайди, ўзлари томонда хавfli — биронтасининг кўзи тушиши мумкин.

Дориларнинг бир қисми сотувда йўқ экан. Ҳафсаласи пир бўлди. Салим уларни шаҳардаги бошқа дорихоналардан ҳам қидириб тополмади. Боши қотиб, баттар тажанг бўлди. Бир ками энди таниш орқали қидириш қолувди. Ўзимга эмас, бировга деб айтиган деса, йўланма унинг номига ёзилган. Ҳай майли, ҳозирча бориға барака. Шифосини берса, шунисиям кифоя қилар.

Лотинча ёзуви катта-кичик қутиларни халтага жойлаб, уйга жўнади. Хотинига нима дейишни ўйлаб, яна сиқилди. Энди айтмаса бўлмас. Ҳар қалай, бегона эмас, кўз очиб кўргани. Эр-хотин — қўш ҳўкиз дейишди. Унга айтмаса кимга ёрилади? Қолаверса, бу... икковининг дарди-ку!

(Давоми бор)

**ЭНГ МИТТИ
КУЧУКЧА**

Сиз суратда кўриб турган кучукчанинг лақаби Даки (Ducky). У 2007 йилдан бери дунёдаги энг митти кучукча сифатида Гиннес китобининг рекордчиси саналади.

Дакининг бўйи 12,5 см, вазни эса 635 грамм. Хўжайини итларнинг ноёб «чихуахуа» турига мансуб бу кучукчани бир вақтлар 5000 долларга сотиб олган эди. Аммо рекорд натижасига эриш-

гач, кучукчанинг нархи бир неча баробар кўтарилиб кетди.

Анъанага кўра, итлар ўртасида «энг митти» номинатсияси бўйича «чихуахуа» ва «терьер» турлари беллашадилар. Шу ўринда бир нарсаси аниқлик киритиш керакки, қачонлардир бизнинг сайёрамизда йоркшир митти «терьер»и яшаб ўтган. Унинг бўйи бор-йўғи 7 см. бўлган. Бу рекорд ҳалигача тақдорланмади. Аммо, «чихуахуа»лар «бугуннинг энг миттилари» сифатида етакчиликка ўтишди. Ва Даки соғ-омон югуриб юраркан, ҳозирча бу рекорд у билан қолади.

ЎРАМА КУРСИ

Бир пайтлар японлар тўртбурчак тарвузларни етиштиришни бошлаган эдилар. Бундай тарвузларни машиналарга юклаш қулай бўларкан. Қулайлик борасидаги кашфиётлар ҳамон давом этмоқда.

Яқинда литваллик дизайнер Урош Витас йиғма курсиларнинг ўзи ясаган антика шаклини таклиф қилди. Аслида бу курси йиғилмаган эмас, балки ўраладигандир. Ўрама курси ёғоч бўлак-лари ва қайишсимон синтетик матери-

алдан тайёрланган бўлиб, катта ёшдаги одам бемалол ўтирса бўлади.

Биринчи бор одам курсининг ўралган ҳолда ётганини кўрса, унинг ажойиб меъбел эканлигини тасаввур қилолмайди. Фойдаланмаган пайтда ҳам у ортқича буюмдек кўзга ёмон ташланмайди, шунчаки уни ўраб, уйнинг ёки офиснинг бир четида сақласа бўлади. Дам олиш учун дала ҳовлига отланганда ҳам у машина юкхонасидан муаммосиз жой олади.

Наргиза САРИМОВА тайёрлади.

«Хурматли тахририят ходимлари, ушбу мактубни ёзиш-ёзмаслик ҳақида узоқ ўйладим. Лекин қалб изтиробларимни кимгадир айтиб, дардлашмасам, ўзимга оғир бўлишини сезиб, охири сизларга хат йўллашга қарор қилдим.

Фарзанд — Яратган томонидан ато этилган улугъ неъмат. Уни дунёга келтирган ота-она ўз жигаргўшасини ҳар қандай озорлардан ҳимоя қилади. Агарда бу фарзанд ота-онанинг хатоси туфайли туғилганда ҳам унга ҳеч қачон ёмонлики раво кўрмайди. Чунки у бегуноҳ, Ёшлик-бебошликнинг хатолари туфайли туғилган ва туғруқхоналарга ташлаб кетилган болалар ҳақида кўп эшитгандим. Одатда бундай «тирик» етимлар кўча-

ТАХРИРИЯТГА ХАТ

лигини айтди. Ёшликдаги хатолари учун мендан кечирим сўради. Шунча йиллардан бери менинг борлигимдан беҳабарлиги, энди ота-бололик ришталарини боғлаб, бир-биримиздан ҳабардор бўлиб туришимизни сўради. Орадан қанча йиллар ўтган бўлса-да, лекин барибир томиримда қони оқаётган падаримни тоганим мен учун ҳам энг катта бахт эди. Аммо бу бахтнинг тўқис бўлиши учун ўз онамни ҳам то-

гда, «алла» айтиб ухлатолмадим. Биринчи бор қўлингга қалам ушлаб, «Она!» деган сўзни ёзганимда қувончдан ўзимга сўймай, сенинг пешонангдан ўпиш насиб этмади, кечир мени кечиролсанг болам», деб бағрига босади, деган ҳаёллар оғушида ҳузурга учиб бордим.

Аммо... мен қаттиқ адашган эканман. Ушифоҳонанинг узун коридори бўйлаб юриб келди-да, истеҳзо аралаш: «Ким мени сўраган эди?» Бундай муомалани кўриб, нима дейишгайм ҳайрон қолдим. Охири: «Мен сизни бир кўрмоқчи эдим. Мен... ўғлингиз...» дейишимни биламан, у ваҳоҳат билан: «Сен менинг ёшлигим — бебошлигим мевасисан. Ўттиз йил бўлди, сени ташлаб кетганман. Эшитдингми, сени танимайман, билмайман. Мени бошқа безовта қилма!» —

«Онам мени тан олмади»

да ҳам қолиб кетмайди. Уларга давлат, қолаверса, бағрикенг одамлар муруват кўрсатади. Аммо, фарзандини ташлаб кетган ота-оналарчи? Улар ўз қонлари оқиб турган зурриётларнинг тақдирини билан қизиқишади? Ёшликда йўл қўйган хатони улғайиб, ҳаётнинг турли синовларини бошдан кечиргандан кейин бўлса ҳам тузатишга уринишадими? Бундай оғрикли саволлар жуда кўп. Аммо жавоблар-чи? Мен... биласизми, мен ўзимнинг шўр қисматимдан келиб чиқиб, бу саволларга жавоб топмоқчи бўлдим. Лекин сал ўтиб, бундай кўнгилсиз ишга жазм қилганимга очиги, жуда афсусландим.

Мен... вилоти... туманида отам Маҳкам ака ва онам Турғуноя опаларнинг ардоғида қийинчилик кўрмай, ўсиб-ўлғайдим. Улар мени ҳеч қандам қам қилишмади, оқ ювиб, оқ тараб, бор меҳр-муҳаббатларини бериб, воёга етказишди. Ўқитиб, уйлантиришди. Ҳаётимдан нолимайман. Рисоладагидек оилам, шириндан-шаркар уч фарзандим бор. Тақдир мени бу томондан сийлаган. Шу кунгача дунёда мендан бахтли одам йўқ эди, гўё. Отам дунёдан ўтганидан сўнг, бир ачиқ ҳақиқатни билиб қолдим. Мен отам-онам деб юрган азиз инсонлар аслида менинг ўз ота-онам эмасликлари, фарзандлари бўлмагани учун мени туғруқхонадан асраб олишгани маълум бўлди. Табиийки, бу мен учун оғир зарба бўлди. Сақлаб олган ота-онамга нисбатан меҳрим заррача қамайгани йўқ, аксинча, янада зиёда бўлди. Аммо шу кундан бошлаб, «ўз ота-онам кимлар, нега улар мени туғруқхонага ташлаб кетишган, кейинги тақдирим билан қизиқишганимкан?» деган саволлар тинчлик бермади. Ва уларни қидириб топишга аҳд қилдим.

Нихоят, тинимсиз уринишлардан сўнг отам ҳақида маълумот топдим. Унинг чўл туманларидан бирида яшаётганини аниқладим. Ҳозирги кунда оиласи, фарзандлари бор экан. Ҳатто у киши билан учрашдим ҳам. Отам мени тан олиб, кўрганидан хурсанд-

пишим кераклигини англадим.

Ва ишонасизми, излаб-излаб, охири онамнинг ҳам қимлиги ва қаерда яшашига аниқладим. У киши нуфузли шифоҳоналардан бирида ишлар экан. Катъий қарорга келдим: қўришим шарт!

...Эртага ўз туққан онам билан дийдорлашмоқ учун йўлга чиқаман. Ҳаяжонданми, билмадим, туни билан мижжа қокмадим. Ҳаётимда ўз онамни мунис, меҳрибон, муштипаргина аёл деб тасаввур қилдим. Тонга яқин кўзим илинибди, тушимда тасаввуримдаги онам кўзларида секин ёшлари билан: «Кела қолгин болам, бўй-бастингни бир томоша қилай, шундай йигит бўлдингми-а? Мен сени қанча йиллардан бери бир кўрмоққа мушток эдим, кела қолгин, болажоним», деб қўлларини чўзиб турганмиш. Уйғониб кетсам, тушим экан. Эрталаб йўлга отландим. Шаҳарга етиб келгунимча, кўнглимдан қандай ўй-хаёллар ўтганини бир ўзим. Худо билади.

У мени бир марта бўлса ҳам қўришини истагандир. Ҳозир мени кўриб, секин-чанд ўзини йўқотиб қўйса керак. «Кечир, болажоним, сени дунёга келтириб, оналик меҳримни бера олмадим. Илк бор атак-чечак қилганимда қўлингдан тута олмадим. «Она!» деб тилинг чиққанида айтган илк сўзларингни эшитиш насиб этмади, тунлари йиғлаб безовта бўлганим-

деди-да, ортига бурилиб кетди...

Бошимдан биров совуқ сув қуйгандек бўлди. Менинг тасаввуримдаги она сиймоси бир лаҳзада саробга айланди.

Наҳотки... ахир, мени юрагининг бир парчаси, жигаргўшасини тан олмасан? Тўқиз ой қўкси остида сақлаб дунёга келтирган норасидасини нафақат ҳаётдан, ҳатто ҳаёлидан, ҳам чиқариб ташлашга бу аёл қандай куч топа олди-я? Наҳотки, бу тошмеҳр онани туғруқхонада қолган тирик вужуд, унинг йиғлаган овози йиллар давомида таъкиб этмаган бўлса? Не дейишимни билмайман, бу совуқ муносабатни эсласам, хали ҳам ўзимни кечиролмайман. Негам уни изладим? Майли, отамни топиб, кўнглим сал таскин топгани етмасиди? Биламан, она, сиз эгаллаб турган мансабингиз, эришган обрў-эътиборингизга «ташлаб кетган» болангизнинг тириклиги ҳақидаги қутилмаган хабар ярашмас. Аммо нима бўлганда ҳам, сиз мени туққансиз ва қиёматга қадар менинг онам бўлиб қоласиз-ку!

Йўқ, мен сизга ҳеч қачон ёмонлик соғинмайман. Фақат бир жумбоқ, жавобсиз савол мени қийнаётир. Ота-оналарининг ёшликдаги хатолари эвазига дунёга келиб, ўз оналарининг меҳрига зор фарзандларнинг гуноҳи не?»

Р.С: Азиз газетчон! Ушбу мактубни ҳукмингизга ҳавола этаётиб, хат эгаси ошқора ёзиб юборган аёлнинг исминини ёзишни лозим топмадик. Чунки у ҳам ҳозир бир оиланинг бекаси. Ҳудай воқеаларнинг тақдирига, қолаверса, тинчгина кечаётган ҳаётига акс таъсир этиши мумкин. Балки буни мактуб эгасининг онаси ўқиб қолса... яна ўйлаб кўрар. Негаки, унинг кўнгли ярим фарзанди ўз волидасининг бир оғиз сўзига интиқ бўлиб қутаяпти.

Улмасжоннинг хатини

Шаҳноза РОФИЕВА оққа кўчирди.

«ЭНГ ЗУККО ОИЛА»

ФИКР БЕЛЛАШУВИГА МАРҲАМАТ!

1-САВОЛ

Инсонда бир аъзо борки, уни олимлар коинотга менгзайдилар. Ҳатто унинг тузилиши ҳам коинот харитасига ўхшашлигини таъкидлайдилар. Айтинг-чи, инсонга ато этилган бу мўъжиза нима?

2-САВОЛ

Хожа Баҳовуддин Нақшбанддан: «Сиз бу буюк мартабага қандай эришдингиз?» деб сўраганларида, у киши: «Ушоқ теришдан!» деб жавоб берган. Мулоҳаза қилиб кўринг-чи, буюк аллома бу гапи билан нима демоқчи эди?

Ғолиблар учун тахририятнинг махсус совғаси бор.

ОАЖ «AGRO INVEST SUG'URTA»

куйдаги сугурта турларини тақдим қилади:

■ Бахтсиз ҳодисалардан эҳтиёт шарт сугурта қилиш;

■ заровга қўйилган мол-мулкларни комплекс сугурта қилиш;

■ транспорт воситаларини сугурта қилиш;

■ ипотека кредитларини комплекс сугурта қилиш;

■ йўлдаги мол-мулкларни (юкларни) сугурта қилиш;

■ кредитларни сугурта қилиш;

■ тадбиркорлик таваккалчиликларини сугурта қилиш;

■ лизингга олинган қишлоқ хўжалик техникаларини сугурта қилиш;

■ қишлоқ хўжалик маҳсулотини етиштирувчиларнинг бўлғуси бошқали дон экинларидан (бугдой, арпа, сули, жавдар) кам ҳосил олиши натижасида кўрадиган молиявий зарарларини сугурта қилиш;

■ қишлоқ хўжалик маҳсулотини етиштирувчиларнинг пахта экишидан кам ҳосил олиши натижасида кўрадиган молиявий зарарларини сугурта қилиш.

ОАЖ «AGRO INVEST SUG'URTA» — бизнесда энг ишончли ҳамкор!

ТЕЛЕФОНЛАРИМИЗ: 273-74-86 (факс), 273-74-69, 273-74-59

ОАЖ «AGRO INVEST SUG'URTA» — бизнесда энг ишончли ҳамкор!

ТЕЛЕФОНЛАРИМИЗ: 273-74-86 (факс), 273-74-69, 273-74-59

КЕЙИНГИ СОҢЛАРДА:

УЧ ХИЛ МЕВА БЕРАДИГАН ДАРАХТ

АБДУЛЛА КАҲҲОР: «Биз иккимиз бир нарсда сира қалшолмаймиз, яъни мен унинг мендан олдин кетишини, у эса менинг ундан олдин бу дунёдан кетишимни истамайди».

ЮНУС РАЖАБИЙНИНГ АНТИҚА ШЎРВАСИ

... 19 хил масалликдан ихлос билан шўрва солиб ичига қўқат ва зирворлар ташлаб, милдиратиб кўяр эканлар. Уни дастурхонга тортатганларида «Буни «дори шўрва», дейдилар! «Юнус шўрва» десаям бўлаверди», дер эканлар кўрба.

Муассислар: Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Бош муҳаррир: Норқобил ЖАЛИЛОВ

Қабулхона: (тел. ва факс) 233-28-20

Мухбирлар: 233-04-35, 234-25-46

Web-site: oilavajamiyat.uz

Газета тахририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07да рўйхатга олинган.

Буюртма Г — 332. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ.

Адади — 12086

Навбатчи — Нигора РАҲМОНОВА

Саҳифаловчилар — Илҳом ЖУМАНОВ, Шерзод БАРОҚОВ

Мусаҳҳиҳ — Саидгани САЙДАЛИМОВ

ISSN 2010-7609

2 3 4 5 6 7 8

Фойдаланилмаган қўлғезмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти — 15:00. Босишга топширилди — 16:00.

E-mail: oilavajamiyat@mail.ru
oilavajamiyat@rambler.ru